

597.062 3593

ก 284 ก

๖.๖

การศึกษาทางอนุกรมวิธานของปลาน้ำจืดในเขตจังหวัดนนทบุรี

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

ของ

กฤษฎา น่วมสุข

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มกราคม 2531

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

178785

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ให้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาการศึกษาามทาบบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
..... กรรมการ
..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร. สืบสิน สนธิรัตน์ และอาจารย์สุภาพร สุกสีเหลือง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ
ท่านอาจารย์ทั้งสองไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอไต่มารำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา ที่ได้ให้การสนับสนุนการศึกษามาโดยตลอด
ขอขอบคุณพี่ ๆ และเพื่อน ๆ ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

กฤษฎา น่วมจุ้ย

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	2
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	2
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	2
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	3
	ข้อตกลงเบื้องต้น	3
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	4
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	13
4	ผลการศึกษาค้นคว้า	16
	ผลการศึกษาแหล่งน้ำ	16
	สภาพธรรมชาติของแหล่งที่เก็บตัวอย่าง	16
	ผลการศึกษาปลาน้ำจืด	23
	ปลาน้ำจืดชนิดต่าง ๆ ที่พบในแต่ละแหล่ง	23
	อนุกรมวิธานของปลาน้ำจืดชนิดต่าง ๆ ที่พบ	50
	สัณฐานวิทยาของปลาน้ำจืดที่พบ	55
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	136
	สรุปผล	136
	อภิปรายผล	138
	ข้อเสนอแนะ	141
	บรรณานุกรม	142
	ภาคผนวก	147

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงนิเวศวิทยาบางประการของแหล่งน้ำในเขตจังหวัดนนทบุรี	17
2 แสดงจำนวนปลาชนิดต่าง ๆ ที่พบแต่ละแหล่งในเขตจังหวัดนนทบุรีในช่วง 1 ปี (ก.ย. - ธ.ค. 2529 และ ม.ค. - ส.ค. 2530)	24
3 แสดงจำนวนปลาน้ำจืดชนิดต่าง ๆ ที่พบทั้งหมดในแต่ละอันดับ	138

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ภาพแสดงการวัดขนาดของปลาแบบต่าง ๆ	7
2 ภาพแสดงการนับเกล็ดของปลา	8
3 ภาพแสดงก้านครีบต่าง ๆ	9
4 ภาพแสดงซี่กรองที่อยู่บนกระดูกเหงือก	9
5 ภาพปลาหางไก่ (<i>Coilia macrognathus</i> Bleeker)	56
6 ภาพปลากราย (<i>Notopterus chitala</i> (Hamilton)).....	57
7 ภาพปลาสร้อย (<i>Notopterus notopterus</i> (Pallas)).....	59
8 ภาพปลาแป้นขาว (<i>Oxygaster oxygastroides</i> (Bleeker)).....	60
9 ภาพปลาชีวหางแดง (<i>Rasbora borapetensis</i> Smith).....	62
10 ภาพปลาชีว (<i>Rasbora myersi</i> Brittan).....	63
11 ภาพปลากะลุ่มขี้ด (<i>Hampala macrolepidota</i> van Hasselt).....	65
12 ภาพปลากะโห้ (<i>Catlocarpio siamensis</i> Boulenger).....	66
13 ภาพปลาตะโกก (<i>Cyclocheilichthys enoplos</i> (Bleeker)).....	68
14 ภาพปลาตะเพียนขาว (<i>Puntius gonionotus</i> (Bleeker)).....	69
15 ภาพปลาแก้มช้ำ (<i>Puntius orphoides</i> (cuvier and Valenciennes))	71
16 ภาพปลากะเทย (<i>Puntius schwanefeldi</i> (Bleeker)).....	73
17 ภาพปลาตะเพียนทอง (<i>Puntius altus</i> (Günther)).....	72
18 ภาพปลากะมัง (<i>Puntioplites proctozyson</i> (Bleeker)).....	76
19 ภาพปลาสร้อยนาเขา (<i>Osteochilus hasselti</i> (Cuvier and Valenciennes))	77
20 ภาพปลาสร้อยลูกกล้วย (<i>Labiobarbus spilopleura</i> (Smith)).....	79
21 ภาพปลากา (<i>Molurius chrysophekadion</i> (Bleeker)).....	80

22	ภาพปลาเนื้ออ่อน (<u>Ompok bimaculatus</u> (Block))	82
23	ภาพปลาชะโอน (<u>Kryptopterus apogon</u> (Bleeker))	83
24	ภาพปลาแขยงข้างลาย (<u>Mystus vittatus</u> (Bloch))	85
25	ภาพปลากดเหลือง (<u>Mystus nemurus</u> (Cuvier and Valenciennes))	86
26	ภาพปลาแขยงใบขาว (<u>Mystus cavasius</u> (Hamilton))	88
27	ภาพปลาสำวาย (<u>Pangasius pangasius</u> (Hamilton))	90
28	ภาพปลาลังกะวาทท้องโต (<u>Pteropangasius cultratus</u> (Smith))	91
29	ภาพปลาลังกะวาท (<u>Lalates hexanema</u> (Bleeker))	93
30	ภาพปลาจืด (<u>Heteropneustes fossilis</u> (Bloch))	94
31	ภาพปลาคูก้าน (<u>Clarias batrachus</u> (Linnaeus))	96
32	ภาพปลาคูกอู (<u>Clarias macrocephalus</u> Günther)	98
33	ภาพปลากระทุงเหว (<u>Xenentodon cancila</u> (Hamilton))	99
34	ภาพปลาเข็ม (<u>Dermogenys pusilla</u> van Hasselt)	101
35	ภาพปลาจิ้มฟันจระเข้ (<u>Microphis boaja</u> (Bleeker))	102
36	ภาพปลาหัวตะกั่ว (<u>Aplocheilichthys panchax</u> (Hamilton))	104
37	ภาพปลาหนวดพรหม (<u>Polynemus longipectoralis</u> Weber)	105
38	ภาพปลากะพง (<u>Ophiocephalus lucius</u> Cuvier and Valenciennes)	107
39	ภาพปลาชะโด (<u>Ophiocephalus micropelte</u> Cuvier and Valenciennes)	108
40	ภาพปลาช่อน (<u>Ophiocephalus striatus</u> Bloch)	110
41	ภาพปลาไหล (<u>Fluta alba</u> (Zuiew))	112
42	ภาพปลาข้าวเม้า (<u>Chanda siamensis</u> Fowler)	113
43	ภาพปลาเสือพ่นน้ำ (<u>Toxotes chatareus</u> (Hamilton))	115
44	ภาพปลาหมอช้างเหยียบ (<u>Pristolepis fasciatus</u> (Bleeker))	116
45	ภาพปลานิล (<u>Tilapia nilotica</u> Linnaeus)	118

46	ภาพปลาหมอไทย (<u>Anabas testudineus</u> (Bloch))	119
47	ภาพปลาแรด (<u>Osphronemus goramy</u> Lacépède).....	121
48	ภาพปลากุรุม (<u>Trichopsis vittata</u> (Cuvier and Valenciennes))...	122
49	ภาพปลากะตักนาง (<u>Trichogaster microlepis</u> (Günther)).....	124
50	ภาพปลาสลิด (<u>Trichogaster pectoralis</u> (Regan).....	126
51	ภาพปลากะตักหม้อ (<u>Trichogaster trichopterus</u> (Pallas))	127
52	ภาพปลาน้ำทราย (<u>Oxyeleotris marmorata</u> (Bleeker)).....	129
53	ภาพปลาลิ้นหมา (<u>Synaptura orientalis</u> (Bloch))	130
54	ภาพปลาหลด (<u>Macrognathus aculeatus</u> (Bloch))	132
55	ภาพปลากะทิง (<u>Mastacembelus armatus</u> (Günther))	134
56	ภาพแผนที่แสดงตำแหน่งของแหล่งน้ำในเขตจังหวัดนนทบุรี.....	148
57	ภาพแหล่งน้ำที่ศึกษาในเขตจังหวัดนนทบุรี	150
58	ภาพแสดงการใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ	166

บทนำ

การประมง มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในด้านเศรษฐกิจและโภชนาการ อุตสาหกรรมการประมงมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะในด้านเงินตรา-ต่างประเทศ สามารถทำรายได้สุทธิเข้าประเทศไม่น้อยกว่าปีละหนึ่งหมื่นล้านบาท ซึ่งเป็นรายได้ส่วนหนึ่งที่ช่วยลดการขาดดุลการค้าของประเทศ ธุรกิจการประมงหลายประเภทเหล่านี้ อาทิ เช่น อุตสาหกรรมการต่อเรือ อุตสาหกรรมห้องเย็น อุตสาหกรรมผลิตเครื่องมือการประมง อุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ ตลอดจนงานในฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่าง ๆ ได้ช่วยให้ตลาดแรงงานขยายตัว และทำให้ปัญหาการว่างงานลดลง นอกจากนี้ผลผลิตทางการประมงยังเป็นแหล่งอาหารโปรตีนที่สำคัญของประชาชนทั่วไป เนื่องจากปลาและสัตว์น้ำหลายชนิดมีราคาถูก ทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยสามารถซื้อมารับประทานได้ ซึ่งเป็นการลดปัญหาทางด้านโภชนาการอีกทางหนึ่งด้วย ประเทศไทยเคยได้รับการยกย่องว่าเป็นหนึ่งในสิบของประเทศที่มีผลผลิตทางการประมงสูงที่สุดในโลก เพราะในปี พ.ศ. 2520 ผลผลิตทางการประมงของไทยสูงถึง 2.1 ล้านตัน ซึ่งเท่ากับร้อยละ 94 ของผลผลิตสัตว์น้ำรวม (ศักดิ์ชัย ชูโชติ และธานี พุนี 2529 : 46 - 50) แต่หลังจากนั้นผลผลิตการประมงของไทยได้มีแนวโน้มลดลงเป็นลำดับเนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำอันเกิดจากการทำการประมงมากเกินไป รวมทั้งการทำการประมงในฤดูสัตว์น้ำวางไข่ การจับสัตว์น้ำวัยอ่อนโดยไม่มีการอนุรักษ์ การจับสัตว์น้ำโดยวิธีทำลายด้วยการใช้ระเบิด หรือใช้กระแสไฟฟ้า นอกจากนี้ยังเกิดมาจากปัญหาค่าเฉลี่ยอีกมากมาย จากสาเหตุต่าง ๆ ดังที่กล่าวแล้วนี้มันได้ว่าเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้การผลิตสัตว์น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติลดลง ถ้าหากประชาชนยังไม่ช่วยกันบำรุงสัตว์น้ำแล้ว ในไม่ช้าอาจจะทำให้ประชากรไทยขาดแคลนอาหารจำพวกโปรตีนนี้ไปก็ได้

การที่จะสงวนพันธุ์เพื่อมิให้ปริมาณลดลง พร้อมกับการบำรุงส่งเสริมให้มีปริมาณเพิ่มขึ้นนั้น ต้องอาศัยการสำรวจเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ หลังจากทราบถึงชนิด และปริมาณของสัตว์น้ำที่มีอยู่เดิม ซึ่งก็จะใช้ข้อมูลเหล่านี้เป็นแนวทางเพิ่มเติมให้ดำเนินงานปรับปรุงต่อไป

จังหวัดนนทบุรี มีลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่มภาคกลาง ซึ่งมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน แม่น้ำสายนี้มักว่าเป็นแหล่งปลาน้ำจืดที่สำคัญมาก ไม่แพ้จังหวัดอื่น ๆ ประชาชนในจังหวัดนี้ส่วนมากมีอาชีพเกษตรกร ที่มีฐานะค่อนข้างยากจนได้อาศัยปลาตามห้วย หนอง คลอง บึง และแม่น้ำ เป็นอาหารประจำวัน และขายเป็นสินค้าแก่ประชาชนในจังหวัดใกล้เคียง เพราะฉะนั้นปลาจึงมีความสำคัญต่อประชาชนในเขตจังหวัดนี้มาก แต่เท่าที่ปรากฏยังไม่ได้ทำการศึกษาว่ามีพรรณปลาอะไรบ้างในบริเวณนี้ ดังนั้นจึงเห็นเป็นภาระสมควรที่จะมีการศึกษาจะได้หาทางอนุรักษ์ หรือส่งเสริมการเลี้ยงปลาบางชนิดที่กำลังจะลดน้อย หรือสูญพันธุ์ไป เพื่อจะได้เป็นการเพิ่มพูนรายได้ให้กับเกษตรกรในละแวกนี้ และเพื่อจะให้ง่ายต่อการวางแผนในการที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งทำการประมงน้ำจืดที่สำคัญของประเทศสืบต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสำรวจ เก็บรวบรวม และจำแนกชนิดของปลาน้ำจืดในเขตจังหวัดนนทบุรี ซึ่งศึกษาในแง่สัตวฐานวิทยา และอนุกรมวิธาน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบถิ่นที่อยู่อาศัย และการแพร่กระจายของปลาในเขตจังหวัดนนทบุรี ในช่วงเวลา 6 เดือน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทราบชนิด และปริมาณของปลาน้ำจืดที่พบในเขตจังหวัดนนทบุรี
2. ทราบแหล่งที่อยู่อาศัย และการแพร่กระจายของปลาชนิดต่าง ๆ ในเขตจังหวัดนนทบุรี ในแง่สัตวฐานวิทยา และอนุกรมวิธาน
3. เป็นแนวชี้แนะการเพาะเลี้ยงปลาเศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมด้านอาหารในโอกาสต่อไป
4. เพื่อบรรวบรวมปลาน้ำจืดที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ไว้เป็นประโยชน์ในการศึกษาเกี่ยวกับปลาน้ำจืดต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาเฉพาะปลาน้ำจืดในเขตจังหวัดนนทบุรีเท่านั้น
2. การศึกษาดังกล่าว จะศึกษาละเอียดเฉพาะด้านสัตวฐานวิทยา และอนุกรมวิธานดังนี้

2.1 สัณฐานวิทยา ศึกษาลักษณะภายนอกได้แก่

2.1.1 รูปร่างลักษณะของปลา

2.1.2 ลักษณะของหัว

2.1.3 ลักษณะของปาก

2.1.4 จำนวนซี่กรอง

2.1.5 ชนิดและจำนวนของก้านครีบ

2.1.6 จำนวนของเกล็ดที่ต่อกันเป็นเส้นข้างตัว

2.2 อนุกรมวิธาน โดยจำแนกหมวดหมู่ตั้งแต่ระดับ class ลงมาถึงระดับ species

3. ศึกษาเป็นระยะเวลา 6 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

อนุกรมวิธาน คือ การศึกษาเกี่ยวกับการจำแนกสิ่งมีชีวิตเป็นหมวดหมู่ รวมทั้งการกำหนดชื่อที่เป็นสากลของหมวดหมู่ และชนิดของสิ่งมีชีวิต และการตรวจสอบหาชื่อวิทยาศาสตร์ที่ถูกต้องของสิ่งมีชีวิต

ข้อตกลงเบื้องต้น

แม้ว่าขอบเขตการศึกษาจะมีระยะเวลาเพียง 6 เดือนก็ตาม แต่ทว่าข้อมูลส่วนใหญ่ที่ได้จากปลาแต่ละพรรณนั้น ได้มาจากการศึกษาจากปัญหาพิเศษที่ได้ทำก่อนนี้ล่วงหน้ามาแล้ว 6 เดือนด้วย เพื่อให้สามารถศึกษารูปร่างลักษณะภายนอกของปลาได้ละเอียดยิ่งขึ้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ปลาจัดอยู่ในอาณาจักรเมตาซัว (Metazoa) ไฟลัมคอर्डาตา (Chordata) ชั้นไฟลัมเวอร์เทบราตา (Vertebrata) ซูเปอร์คลาสนาโทสโตมาตา (Gnathostomata) (ทบทวนมหาวิทยาลัย 2524 : 562 - 587) ลักษณะที่สำคัญของปลา คือ เป็นสัตว์เลือดเย็น หายใจด้วยเหงือก มีชีวิตอยู่ในน้ำเท่านั้น มีขากรรไกรครีบ ยกเว้น lamprey & hagfish มีกระดูกสันหลังลำตัวปกคลุมด้วยเกล็ด เมือก หรือแผ่นกระดูก เคลื่อนไหวโดยใช้ครีบ และกล้ามเนื้อลำตัว มีหัวใจ 2 ห้อง ส่วนมากมีการสืบพันธุ์แบบปฏิสนธิภายนอก (Romer. 1965 : 475) จากการสำรวจของ Lagler และคนอื่น ๆ (Lagler and others. 1962 : 1) พบว่าปลาเป็นสัตว์ที่มีกระดูกสันหลังที่มีจำนวนมากที่สุดถึง 20,000 ชนิด จากการเปรียบเทียบกับสัตว์ที่มีกระดูกสันหลังชนิดอื่น ๆ จะได้เป็นสัดส่วนดังนี้

ปลา	42.6	เปอร์เซ็นต์	ประมาณ	20,000	ชนิด
สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	6.6	เปอร์เซ็นต์	ประมาณ	2,500	ชนิด
สัตว์เลื้อยคลาน	16.0	เปอร์เซ็นต์	ประมาณ	6,000	ชนิด
นก	22.9	เปอร์เซ็นต์	ประมาณ	8,600	ชนิด
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	12.0	เปอร์เซ็นต์	ประมาณ	4,500	ชนิด

วิธีการศึกษาเกี่ยวกับอนุกรมวิธานของปลา มีแนวทาง หรือหลักการคล้ายกันกับการศึกษาอนุกรมวิธานของสัตว์กลุ่มอื่น ๆ สามารถแบ่งได้ดังนี้

1. การรวบรวมตัวอย่างปลา

การรวบรวมตัวอย่างปลาเพื่อใช้ในการศึกษาควรให้มีตัวอย่างมากเพียงพอจะได้เก็บข้อมูลในต่าง ๆ ได้ใกล้เคียงหรือถูกต้องตามความเป็นจริงในแหล่งที่ทำการศึกษา (ประจิตร วงศ์รัตน์ 2529 : 7) แหล่งที่มาของตัวอย่างปลาอาจได้มาจากการสำรวจการซื้อ ขอยืมแลกเปลี่ยนกับนักอนุกรมวิธานปลา หรือนักวิชาการประมงของหน่วยงาน สถาบันและพิพิธภัณฑสถานต่าง ๆ ในเรื่องการสำรวจนั้น

ก็จะใช้วิธีการ และเครื่องมือชนิดต่าง ๆ ซึ่งเหมาะกับการจับปลา โดยปกติเครื่องมือที่ใช้จับปลามีหลายชนิด ซึ่งในการสำรวจเครื่องมือทำการประมงครั้งแรกในประเทศไทยในปี 2478 พบว่ามีเครื่องมือจับปลาทั้งหมด 343 ชนิด (กองประมง 2475 : 205) และต่อมาจากการสำรวจครั้งล่าสุดโดยหน่วยสำรวจแหล่งประมง พบว่าประเทศไทยมีเครื่องมือทำการประมงทั้งสิ้น 918 ชนิด ถ้าแยกเครื่องมือทำการประมงประเภทน้ำจืดออกมาโดยเฉพาะ จะพบว่ามีถึง 437 ชนิด (หน่วยสำรวจแหล่งประมง 2512 : 778) สำหรับการทำการประมงในแม่น้ำเจ้าพระยา ส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือหลายอย่าง เช่น ช่าย อวน กรำ เบ็ดราว สวิง (ถวัลย์ ชูจร และคนอื่น ๆ 2525 : 18) และจากการสำรวจเครื่องมือทำการประมงของ ชัยชาญ มหาสวัสดิ์ และสังศรี มหาสวัสดิ์ ที่จังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี และลพบุรี ในปี พ.ศ. 2527 - 2528 พบว่ามีการใช้เครื่องมือทำการประมงพื้นบ้านเพียงแค่ 27 ชนิดเท่านั้น (ชัยชาญ มหาสวัสดิ์ และสังศรี มหาสวัสดิ์ 2529 : 158 - 209)

2. การศึกษาเอกสาร

การศึกษาเอกสารทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านอนุกรมวิธานของปลาในกลุ่มที่ประสงค์จะศึกษาโดยเฉพาะในด้านระบบการจัดลำดับทางอนุกรมวิธาน มีนักวิทยาศาสตร์หลายท่านได้ศึกษาระบบการจัดลำดับทางอนุกรมวิธานไว้หลายระบบ ซึ่งหลักในการจัดระบบเหล่านี้อาศัยความคล้ายคลึงกันของรูปร่างลักษณะภายนอก รูปร่างลักษณะของโครงกระดูก และวิวัฒนาการเป็นหลัก ในที่นี้จะใช้ระบบการจัดลำดับทางอนุกรมวิธานของ เบิร์ก (Berg. 1945 : 304) และ สมิธ (Smith. 1945 : 622) ซึ่งจำแนกออกได้ดังนี้

Phylum Vertebrata

Subphylum	I	Acraniata
class	1	Amphioxi - <u>Amphioxus</u>

Subphylum	II	Craniata
Superclass	1	Agnatha
Class	2	Cephalaspides - <u>Hemicyclaspis</u>
Class	3	Petromyzones - <u>Petromyzon</u>
Class	4	Pteraspides - <u>Pteraspis</u>
Class	5	Myxini - <u>Myxine</u>
Superclass	II	Gnathostomata
Class	6	Pterichthyes - <u>Pterichthodes</u>
Class	7	Coccostei - <u>Coccosteus</u>
Class	8	Acanthodii - <u>Climatius</u>
Class	9	Elasmobranchii - <u>Cladodus</u> , <u>Pleurocanthus</u>
Class	10	Holocephali - <u>Chimaera</u>
Class	11	Dipnoi - <u>Dipterus</u>
Class	12	Teleostomi - ปลากระดูกแข็งทั้งหมด

3. การวิเคราะห์ตัวอย่างปลา

การวิเคราะห์ปลาเพื่อทราบชนิดของปลาห้องอาศัยวิธีการ 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ

1. การวัดขนาด

2. การนับจำนวน

การวัดขนาด มีหลายแบบแต่ที่สำคัญคือ

1. การวัดขนาดความยาวลำตัว เป็นวิธีการใช้วัดความยาวลำตัวปลา ตามที่นิยมทำกัน

มี 3 วิธี

1.1 การวัดความยาวทั้งหมด (Total length) เป็นวิธีการวัดขนาดความยาว โดยวัดจากปลายสุดทางด้านหัวไปถึงเส้นดิ่งที่ลากลงมาตัดปลายสุดของครีบทางด้านท้ายที่สุด

1.2 การวัดความยาวมาตรฐาน (Standard length) เป็นวิธีการวัดขนาดความยาวจากปลายสุดด้านหัวไปจรดปลายสุดของกระดูก hypural plate

1.3 การวัดความยาวตรงรอยเข้าของครีบหาง (Forked length) วัดจากปลายสุดทางด้านหัวไปถึงส่วนที่เข้าลึกที่สุดของรอยหยักเข้าของครีบหาง

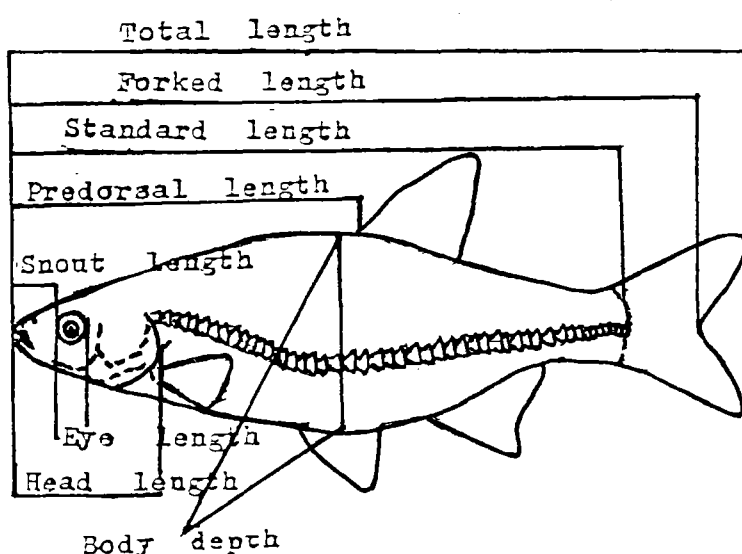
2. การวัดขนาดความยาวของจงอยปาก (Snout length) เป็นวิธีการวัดจากปลายสุดของจงอยปากถึงเส้นตั้งฉากที่ตัดผ่านขอบหน้าของตา

3. การวัดขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของตา (Eye length) เป็นวิธีการวัดจากเส้นตั้งฉากที่ตัดกับขอบทางด้านหน้าสุดของตาไปจนจรดเส้นตั้งฉากที่ตัดกับขอบหลังสุดของตา

4. การวัดขนาดความยาวของหัว (Head length) วัดจากปลายสุดของจงอยปากไปจนถึงเส้นตั้งฉากที่ลากลงมาตัดกับด้านท้ายสุดของแผ่นเยื่อปิดกระพุ้งแก้ม

5. การวัดความลึก (Height or Depth) วัดช่วงที่ลึก หรือสูงที่สุดของตัวปลา โดยทั่วไปมักเป็นบริเวณหน้าครีบหลัง เป็นแนวตั้งลงไปที่บริเวณส่วนท้องของปลา

6. การวัดเปรียบเทียบ เป็นวิธีการวัดเพื่อเปรียบเทียบความยาวของส่วนหัว ของจงอยปาก หรือของเส้นผ่านศูนย์กลางตา หรือของส่วนอื่น ๆ (สปีลีน สนธิรัตน์ 2527 : 120) ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงการวัดขนาดของปลาแบบต่าง ๆ (คณะประมง 2528 : 7)

การนับจำนวนที่ใช้ในทางอนุกรมวิธานนั้นมีหลายแบบ เช่น นับเกล็ด ก้านครีบ และซี่กรองเหงือก เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้นำมาใช้ประโยชน์มากในการแยกชนิดของปลา จึงมีรายละเอียดดังนี้

1. การนับเกล็ด ทำให้หลายตำแหน่งบนตัวปลาแต่ที่นิยมกันมี 5 ตำแหน่งคือ

1.1 Predorsal-Scale count นับเกล็ดที่อยู่บนสันด้านบนของหัว ซึ่งจะเริ่มต้นตั้งแต่เกล็ดแรกที่อยู่ทางส่วนหัว แนวสันหลังในแนวเส้นตรงไปจนจรดจุดเริ่มต้นของฐานครีบหลัง

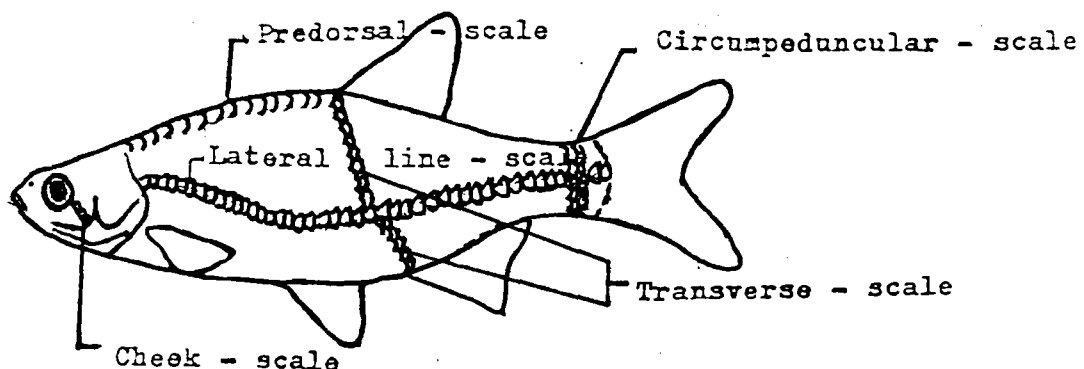
1.2 Lateral-line-Scale count นับเกล็ดตามเส้นข้างตัว เริ่มนับจากเกล็ดที่อยู่ถัดจากรอยเปิดของช่องเหงือกด้านบนไปตามเส้นข้างตัว และไปสิ้นสุดที่โคนครีบหาง (hypural plate)

1.3 Transverse-Scale count นับเกล็ดที่จุดเริ่มต้นของครีบหลังเรียงลงไปเป็นแถวตามแนวเฉียงจนจรดเส้นข้างตัว จากนั้นนับจำนวนเกล็ดจากจุดเริ่มต้นของครีบกัน เรียงขึ้นไปเป็นแถวตามแนวเฉียงจนจรดเส้นข้างตัว

1.4 Cheek-Scale count เป็นการนับจำนวนเกล็ดที่อยู่ในแนวเฉียง โดยเริ่มนับจากเกล็ดที่อยู่ที่ยอดตาเฉียงลงไปยังมุมแก้ม หรือส่วนโค้งของกระดูกแก้มด้านล่าง

1.5 Circumpeduncular-Scale count เป็นการนับจำนวนของเกล็ดที่อยู่รอบคอดหางบริเวณที่เล็กที่สุด การนับแบบนี้ต้องนับซีกหนึ่งแล้วกลับไปมา (Günther. 1963 : 19 - 22)

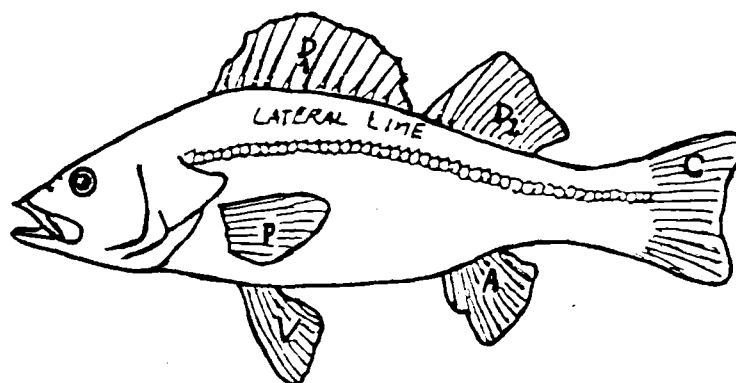
ทั้งภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงการนับเกล็ดของปลา (คณะประมง 2528 : 7)

2. การนับก้านครีบ

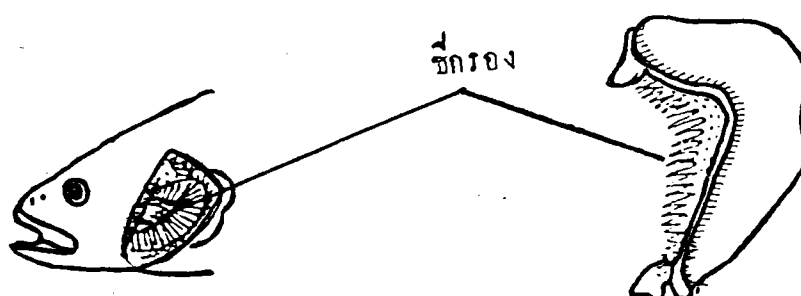
โดยทั่วไปการนับก้านครีบของปลาจะใช้ตัวเลขแสดงจำนวนของก้านครีบที่มีอยู่ทั้งหมด ก้านครีบแข็งจะถูกแทนด้วยตัวเลขโรมัน เช่น I, II, III เป็นต้น ส่วนก้านครีบอ่อนจะแทนด้วยเลขอาราบิก เช่น 3, 5, 7 เป็นต้น ครีบหลัง (Dorsal fin) จะแทนด้วยตัวอักษร D ครีบหู (Pectoral fin) จะแทนด้วยตัวอักษร P หรือ P_1 ครีบท้อง (Ventral or Pelvic fin) จะแทนด้วยตัวอักษร V หรือ P_2 ครีบกัน (Anal fin) จะแทนด้วยตัวอักษร A ส่วนครีบหาง (Caudal fin) จะแทนด้วยตัวอักษร C (กรมประมง 2498 : 21) ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แสดงก้านครีบต่าง ๆ (กรมประมง 2498 : 3)

3. การนับซี่กรอง

เป็นการนับจำนวนของซี่กรองที่อยู่บนแก้มกระดูกเหงือกอันแรกโดยอาจนับจำนวนของซี่กรองที่มีอยู่ทั้งหมด หรือนับจำนวนซี่กรองเพียงบางส่วนก็ได้ (สืบสิน สนธิรัตน์ 2527 : 121) ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 แสดงซี่กรองที่อยู่บนกระดูกเหงือก (กรมประมง 2498 : 13)

นอกจากจะใช้วิธีการวัดขนาดและการนับส่วนต่าง ๆ ของตัวปลาแล้ว ในการวิเคราะห์ ชนิดของปลาถ้ายังมีปัญหาอยู่ก็อาจจะศึกษาตำแหน่งที่ตั้ง และลักษณะของฟันปลา ซึ่งมีรูปแบบแตกต่างกันไปตามชนิดของปลา

ตำแหน่ง ฟันจะเกิดภายในช่องปากตามที่ต่าง ๆ กัน เช่น ที่กระดูก premaxilla เรียกว่า premaxillary tooth ที่กระดูกขากรรไกรบน เรียกว่า maxillary tooth ที่กระดูกขากรรไกรล่าง เรียกว่า mandibular tooth ที่เพดานบน เรียกว่า palatine และ vomerine tooth ที่กระดูกลิ้น เรียกว่า lingual tooth ที่ช่องคอ เรียกว่า pharyngeal tooth บางชนิดพบที่หลอดคอ (วิมล เหมะจันทร์ 2528 : 119)

ชนิดของฟัน ในปลาแต่ละชนิดจะมีฟันที่มีรูปแบบ ขนาด และทำหน้าที่แตกต่างกัน แล้วแต่อาหาร ที่กินโดยจำแนกออกได้เป็นชนิดต่าง ๆ ดังนี้

ฟันละเอียด (citiiform หรือ ciliform) มีขนาดเล็กมากไม่มั่นคงแข็งแรง อาจโยกเอนไปมารวมอยู่เป็นแถบ หรือเป็นกระจุกมีเป็นจำนวนมาก พบในพวกปลาหลังเขียวและปลาตะลุมพุก

ฟันซี่เล็ก (villiiform) มีลักษณะเรียวยาว ไม่ยาวอยู่ติดกันเรียงเป็นแถว และเรียงอยู่กันเป็นแถบ ๆ คล้ายกับ วิลลัสในลำไส้เล็ก พบในปลาเข็ม ปลากด ปลาเขยง ปลาสร้อย และปลาเทโพ

ฟันแบบ cardiform มีลักษณะเป็นฟันเล็ก ๆ สั้น ๆ และแหลมมาก อยู่บนฐานที่เป็นกระดูก พบในพวกปลากด ปลากะพงบางชนิด และปลาเก๋า

ฟันเขี้ยว (canine) มีลักษณะคล้ายเขี้ยวของสุนัข เป็นเขี้ยวเรียวยาวแหลมอาจเป็นรูปกรวยตรง หรือโค้งยื่นฟันอื่นขึ้นมา มีความแข็งแรงมาก ใช้สำหรับกัด จับ และฉีกเนื้อกิน พบในปลาน้ำคอกไม้ ปลาช่อน ปลาชะโด และปลาฉลามบางชนิด

ฟันสิ่ว (chisel - like) เป็นฟันปลายแบนคมแบบปลายสิ่ว ใช้เจาะของแข็ง เช่น หอย ปู พบในพวกปลารัว ปลากวาง

ฟันตัด (incisor) มีลักษณะปลายตัดอย่างฟันหน้าของสัตว์ทะเล พบในพวกปลาปักเป้า และปลานกแก้ว ใช้สำหรับแทะพวกพืชที่ติดกับหิน

ฟันเป็นแผ่นแบน (tassilated plate) เป็นฟันที่อยู่ข้างหน้า ใช้สำหรับขบกัดให้แตกหรือขาด พบในปลาปักเป้า

พื้นเป็นเม็ด (granular หรือ molar - like) สีสฐานคล้ายฟันกรามแต่ขนาดเล็ก พบในปลาเก๋ว และปลาหมอทอง

ฟันกราม (molar) เป็นฟันซี่ใหญ่ปลายตัดที่แหลมสำหรับใช้บดให้แตก เช่น ในการกินหอย เม่นทะเล และอาหารที่หีบคอกให้ละเอียดก่อน พบในพวกปลาฉลาม ปลากระเบน และปลาเก๋ว (จินดา เทียมเมธ 2525 : 65 - 67)

นอกจากนี้ปลาบางชนิดพบว่าไม่มีฟัน เช่น ปลาลิ้นหมู ปลากระบอก และ ปลานวลจันทร์ทะเล เป็นต้น (สืบสิน สนธิรัตน์ 2527 : 185)

4. การรักษาตัวอย่างปลา

การรักษาตัวอย่างปลาให้มีความสำคัญต่อการศึกษาด้านอนุกรมวิธานของปลา ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับการวิเคราะห์หรือแยกชนิดของปลา ตัวอย่างที่เก็บเอาไว้ อ้างอิง (reference specimen) หรือ type specimen ของปลา จะเก็บไว้ที่ใด ควรมีการ จัดระบบ และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี ในภาชนะที่ดี มีป้ายบอกรายละเอียด และข้อมูลที่เกี่ยวข้องครบถ้วน ซึ่งในการเก็บรักษาตัวอย่างปลานั้นจะใช้วิธีดองในน้ำยาฟอร์มาลินเข้มข้น 4 เปอร์เซ็นต์ โดยอัตราส่วนของน้ำยา 1 ส่วน คือน้ำ 9 ส่วน แล้วจึงนำมาดองในน้ำยาแอลกอฮอล์เข้มข้น 70 เปอร์เซ็นต์ ในการดองตัวอย่างปลาขนาดใหญ่ควรทำการผ่าท้องเสียก่อน เพื่อให้ น้ำยาซึมเข้าไปภายในช่องท้อง หรือ อาจใช้วิธีฉีคน้ำยาเข้าไปในช่องท้องก็ได้ (สืบสิน สนธิรัตน์ 2527 : 123)

การศึกษาด้านอนุกรมวิธานของปลาในแหล่งน้ำต่าง ๆ ในประเทศไทย จอห์นสัน (Johnsen) ได้ทำการสำรวจ และรวบรวมพรรณปลาน้ำจืดในแม่น้ำแควน้อย จังหวัดกาญจนบุรี ในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2506 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2507 พบปลาน้ำจืด 5 อันดับ 10 วงศ์ 45 ชนิด ปลาที่พบมากคือ ปลาตะเพียน (Johnsen. 1963 : 143 - 154)

ไพฑูรย์ สุกุลโพน ได้ทำการสำรวจและรวบรวมพรรณปลาน้ำจืดในหนองหาร จังหวัดสกลนคร ในระหว่างเดือนเมษายน 2508 - มิถุนายน 2508 ปรากฏว่า พบปลาน้ำจืด 11 อันดับ 17 วงศ์ 34 สกุล 50 ชนิด ปลาที่พบมากคือ ปลาสวาย ปลากระสูบ ปลาตะเพียน ปลาสร้อย และปลาเนื้ออ่อน (ไพฑูรย์ สุกุลโพน 2509 : 54) และในปีเดียวกันนี้เอง ปรีชา สมมติ ได้ทำการศึกษาด้านอนุกรมวิธานของปลาในวงศ์ปลาเข้ซึ่งได้จากการประมงอวนลากในอำเภอน้ำโง ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2508 - ธันวาคม 2508 พบปลาเข้ทั้งหมด 3 สกุล 11 ชนิด (ปรีชา สมมติ 2509 : 71)

กลธิ์ ขัยนารนาวิ ให้ทำการศึกษาอนุกรมวิธานของปลาสร้อยนาเขาที่พบในประเทศไทย
ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2520 - เมษายน 2521 พบปลาสร้อยนาเขาทั้งหมด 6 ชนิด
(กลธิ์ ขัยนารนาวิ 2521 : 104)

กำธร แก้วไพฑูรย์ ให้ทำการศึกษาอนุกรมวิธานของปลานางอ้าวที่พบในประเทศไทย ในปี
พ.ศ. 2522 พบปลาในสกุลนี้เพียง 3 ชนิดเท่านั้น (กำธร แก้วไพฑูรย์ 2522 : 108)

หน่วยงานประมง ให้ทำการสำรวจและศึกษาด้านชลชีววิทยา และการประมงในอ่างเก็บน้ำ
เขต 2 และเขต 4 อ่างเก็บน้ำเขื่อนน้ำพุง ในจังหวัดสกลนคร พบปลาทั้งหมด 14 วงศ์ 39 ชนิด
วงศ์ที่พบมากที่สุดคือ วงศ์ปลาตะเพียนซึ่งเท่ากับที่พบในเขื่อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ส่วนอ่างเก็บน้ำ
จุฬารณย์ จังหวัดชัยภูมิ พบปลาทั้งหมด 9 วงศ์ 25 ชนิด และวงศ์ที่พบมากที่สุดคือ วงศ์ปลาตะเพียน
เขื่อนสิริกิติ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ พบปลาทั้งหมด 17 วงศ์ 36 ชนิด และเขื่อนภูมิพล จังหวัดตาก พบปลา
ทั้งหมด 16 วงศ์ 53 ชนิด (หน่วยงานประมง 2523 : 74)

สิริลักษณ์ ศรีวิจิตร และ อรุณี สมมณี ให้ทำการสำรวจปลาที่ใช้เป็นอาหารจากแหล่งน้ำจืด
ในเขตจังหวัดนครปฐม ระหว่างปี 2524 - 2525 ปรากฏว่าพบปลารวมทั้งสิ้น 10 อันดับ 19 วงศ์
26 สกุล 38 ชนิด (สิริลักษณ์ ศรีวิจิตร และ อรุณี สมมณี 2525 : 50)

พิชัย สนแจ้ง ให้ทำการศึกษาอนุกรมวิธานของปลาผีเสื้อในน่านน้ำไทย ในระหว่างเดือน
สิงหาคม 2526 - พฤษภาคม 2527 พบปลาผีเสื้อทั้งหมด 7 สกุล 26 ชนิด (พิชัย สนแจ้ง
2528 : 162)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นว่า การศึกษาทางอนุกรมวิธานของปลาในเขตจังหวัดต่าง ๆ
ในประเทศไทยนั้น ให้ทำศึกษามานานพอสมควร ซึ่งในแต่ละแหล่งน้ำก็มีวิธีการศึกษาแตกต่างกันไป
ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม อุปกรณ์ และระยะเวลาที่จะดำเนินงาน

แหล่งน้ำที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ เป็นแหล่งน้ำเปิด โดยมีคลองย่อย ๆ 60 คลอง ซึ่งแยกจาก
แม่น้ำเจ้าพระยา (กรมประมง 2525 : 63) แม้ว่าภูมิประเทศ ในแต่ละแหล่งน้ำจะมีความคล้ายคลึง
กันมากก็ตาม บางบริเวณเป็นที่อยู่อาศัยของชุมชนอย่างหนาแน่น แต่บางบริเวณก็ไม่มีคนอาศัยอยู่ สภาพ
ดังกล่าวอาจมีอิทธิพล หรือมีผลต่อประชากรปลาและเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะศึกษาวิจัยเป็นอย่างมาก

อุปกรณ์ และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

อุปกรณ์

1. เครื่องมือที่ใช้ในการจับปลา คือ ข่าย แห สวิง
2. น้ำยาฟอร์มาลิน 40 เปอร์เซ็นต์
3. ภาชนะเก็บตัวอย่าง
4. แผ่นป้ายชื่อ และเชือกสำหรับผูกปลาตัวอย่าง
5. เครื่องชั่ง, ไม้บรรทัด
6. วงเวียนสำหรับวัดขนาด
7. เครื่องมือผ่าตัด 1 ชุด สำหรับผ่าปลาที่มีขนาดใหญ่เพื่อให้สามารถชำแหละทั่วถึง
8. ถาดรองปลา และเข็มหมุด
9. หนังสือคู่มือที่ใช้ในการวิเคราะห์ และเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ

วิธีดำเนินงาน

1. การสำรวจแหล่งน้ำ

1.1 ศึกษาสภาพภูมิประเทศ และเส้นทางที่จะออกเก็บข้อมูล โดยกำหนดจุดที่จะทำการสำรวจในแผนที่ ที่ได้จากศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ และศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารต่าง ๆ

1.2 สำรวจพื้นที่ตามสถานที่ต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดเอาไว้ในแผนที่จำนวน 30 แห่ง (ตั้งแผนที่ที่แสดงไว้ในภาคผนวก) ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนแหล่งน้ำทั้งหมด 60 แห่ง โดยในแต่ละแห่งจะมีสภาพของแหล่งน้ำคล้ายคลึงกัน (กรมประมง 2525 : 63)

2. การสำรวจปลา

การสำรวจปลาเป็นระยะเวลา 6 เดือน ซึ่งในแต่ละแหล่งน้ำจะสำรวจปลา 2 ครั้ง ต่อ 1 เดือน

2.1 การเก็บตัวอย่างปลาแต่ละแห่งทำดังนี้

โดยการทอดแห ลงข่าย ใช้สวิง แล้วแต่ความเหมาะสมของแหล่งน้ำที่ทำ

การศึกษา คือ

การทอดแห ในแต่ละแหล่งน้ำจะทอดแห 10 ครั้ง ในเวลา 2 ชั่วโมง

การลงข่าย ใช้ข่ายที่มีความยาว 20 วา 2 ผืน ลงเป็นแนวนานกับแหล่งน้ำที่ทำ

การศึกษา ในเวลา 2 ชั่วโมง โดยในเวลา 1 ชั่วโมงก็เปลี่ยนตำแหน่งที่ลงข่าย 1 ครั้ง

การใช้สวิง ใช้ในกรณีแหล่งน้ำแห้ง โดยการลงไปในแหล่งน้ำ ใช้สวิงช้อนปลา เป็นเวลา 2 ชั่วโมงในแต่ละแหล่งน้ำ

2.2 การบันทึกผลการสำรวจ

ฉบับที่กรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้คือ แหล่งที่พบ วัน เดือน ปี จำนวน น้ำหนัก ความยาวมาตรฐานของปลาที่สำรวจได้ในแต่ละครั้ง และชนิดของปลา

3. การปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ

3.1 การเก็บรักษาดูอย่าง

การสำรวจในแต่ละครั้งได้นำปลาทุกตัวมาทำการวัดขนาดความยาวมาตรฐาน และชั่งน้ำหนักหาค่าเฉลี่ยในแต่ละครั้ง ส่วนการวัดขนาดแบบอื่น ๆ แล้วแต่ความจำเป็นในการวิเคราะห์พรรณปลาบางชนิด ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาปัญหาพิเศษนำมาใช้ในการวิเคราะห์พรรณปลาด้วย จากนั้นนำปลาที่ได้มากองด้วยน้ำยาฟอร์มาลินเข้มข้น 4 เปอร์เซ็นต์ โดยจัดลักษณะรูปร่างของปลาให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ (โดยใช้เข็มหมุดปักบริเวณครีบต่าง ๆ ที่มักจะหุบให้กางแผ่สวยงามบนฉากพาราฟิน) ถ้าปลามีขนาดใหญ่ก็จะใช้มีดผ่าตัดตรงบริเวณท้อง หรือใช้เข็มฉีดยาน้ำยาฟอร์มาลินเข้มข้นเข้าไปในส่วนท้อง เพื่อให้เนื้อเยื่อซึมได้ทั่วถึง

3.2 การวิเคราะห์พรรณปลา

นำปลาที่กองฟอร์มาลินมาทำการตรวจหาชื่อวิทยาศาสตร์ โดยอาศัยคู่มือวิเคราะห์พรรณปลาน้ำจืดของ สมิต (Smith. 1945 : 622) และคู่มือวิเคราะห์พรรณปลาของคณะประมง (คณะประมง 2528 : 273) เป็นหลักในการวิเคราะห์ โดยเลือกปลาซึ่งกองฟอร์มาลินประมาณ 2 - 3 ตัว ที่มีลักษณะสมบูรณ์มาเป็นตัวอย่างศึกษา และเพื่อความถูกต้องแน่นอนเกี่ยวกับการวิเคราะห์

จึงได้นำตัวอย่างปลาน้ำจืดบางชนิดที่มีปัญหาไปเปรียบเทียบกับตัวอย่างปลาน้ำจืดที่ทราบชื่อแน่นอนแล้ว
ที่คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.3 การบันทึกภาพและผลการวิจัย

บันทึกภาพปลาน้ำจืดแต่ละพรรณที่พบทั้งหมด และบันทึกหลักฐานวิทยา เช่น ลักษณะเด่น
ของปลาแต่ละพรรณที่สังเกตเห็น ได้แก่ สี ลักษณะของหัว ปาก และบันทึกข้อมูลจากปัญหาพิเศษ ซึ่งจะเป็น
ข้อมูลที่ครบวงจร 1 ปี

3.4 สถานที่ศึกษาค้นคว้า

ห้องปฏิบัติการภาควิชาชีววิทยาประมง คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
บางเขน กรุงเทพมหานคร

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาปลาน้ำจืดในเขตจังหวัดนนทบุรี ในช่วงเวลา 1 ปี ระหว่างเดือนกันยายน - ธันวาคม 2529 และเดือนมกราคม - สิงหาคม 2530 แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

1. สภาพธรรมชาติของแหล่งน้ำที่เก็บตัวอย่าง
2. ปลาน้ำจืดชนิดต่าง ๆ แต่ละวงศ์ที่พบ
3. อนุกรมวิธานของปลาน้ำจืดที่พบ
4. สัตฐานวิทยาของปลาน้ำจืดที่พบ

1. สภาพธรรมชาติของแหล่งน้ำที่เก็บตัวอย่าง

จากการศึกษาสภาพภูมิประเทศของเขตจังหวัดนนทบุรี มีเนื้อที่ประมาณ 623.75 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 430,000 ไร่ และมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดพิจิตรและจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศใต้	ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับกรุงเทพมหานครตั้งแต่เขตดุสิต เขตบางเขน ไปจนถึงจังหวัดพิจิตร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม

เขตจังหวัดนนทบุรีประกอบด้วย 6 อำเภอ 50 ตำบล 393 หมู่บ้าน (กรมประมง 2525 : 63) ซึ่งในการศึกษครั้งนี้มีแหล่งน้ำที่ใช้เก็บตัวอย่างทั้งหมด 30 แหล่ง แต่ละแหล่งมีลักษณะทางนิเวศวิทยาบางประการ ดังตาราง 1

ตาราง 1 ระบบนิเวศบางประการของแหล่งน้ำในเขตจังหวัดน่าน

แหล่งน้ำ	สถานที่	ขนาดของแหล่งน้ำ ที่เก็บตัวอย่าง (กว้าง×ยาว×ลึก) (เมตร)	ลักษณะน้ำ	พันธุ์ไม้	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	pH
1	คลองอ้อม ต.บางรักน้อย อ.เมือง	65×2100×18	ใส, ไหลแรง	ผักตบชวา, กก, กล้วย แฉ่ม, หญ้า	29 - 30	7 - 7.5
2	แม่น้ำเจ้าพระยา ต.โพธิ์ อ.เมือง	500×5500×150	ใส, ไหลแรงมาก	ผักตบชวาจำนวนมาก กออี้อ, แฉ่ม, หญ้า	28 - 31	7 - 8
3	คลองบางซื่อ ต.บางกระสอบ อ.เมือง	9×300×1.50	ขุ่น, ไหลไม่ค่อยแรง	ผักตบชวาจำนวนมาก, ผักตบชวา	27.5 - 28	7.5
4	คลองบางศรีเมือง ต.บางศรีเมือง อ.เมือง	7×250×2.50	ขุ่น, ไหลไม่ค่อยแรง	กก, กล้วย	29 - 29.5	7.5 - 8
5	คลองบางไผ่ ต.บางไผ่ อ.เมือง	6×130×2	ขุ่น, ไหลไม่ค่อยแรง	ผักตบชวา, กอกล้วย	29	7

แหล่งที่	สถานที่	ขนาดของแหล่ง ที่เก็บตัวอย่าง (กว้าง*ยาว*ลึก) (เมตร)	ลักษณะน้ำ	พันธุ์ไม้	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	pH
6	คลองแม่น้ำน้อย ต.บางกร่าง อ.เมือง	17×290×4.5	ขุ่น, ไหลแรง	ผักตบชวา	29	7
7	คลองบางตะนาวศรี ต.บางเขน อ.เมือง	5×220×1.60	ใสแต่มีสีดำ, ไหลไม่ค่อยแรง	กก, ช้อ	29 - 31	7.5 - 8
8	คลองบางแพรก ต.บางเขน อ.เมือง	40×150×1.30	ขุ่น, ไหลไม่ค่อยแรง	ผักตบชวา	29 - 30	7 - 8
9	คลองบ้านแหลม ต.บางตะไน อ.ปากเกร็ด	42×350×2.80	ขุ่น, ไหลแรง	ผักตบชวา, จอก, ช้อ	28.5 - 29	7 - 7.5
10	คลองพระอุดม ต.บางตะไน อ.ปากเกร็ด	37×270×3.60	ขุ่น, ไหลไม่ค่อยแรง	ช้อ, ผักบุ้ง	29.5	7.7

ตาราง 1 (ต่อ)

แหล่งที่	สถานที่	ขนาดของแหล่ง ที่เก็บตัวอย่าง (กว้าง×ยาว×ลึก) (เมตร)	ลักษณะน้ำ	พันธุ์ไม้	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	pH
11	คลองบางพุท ท.บางพุท อ.ปากเกร็ด	20×100×1.40	ขุ่น, ไหลไม่แรง	ผักบุ้ง	30	7.5
12	คลองศาลเจ้า ต.มหาสวัสดิ์ อ.บางกรวย	15×260×3.20	ขุ่น, ไหลแรง	ผักตบชวา	29 - 29.5	7 - 7.5
13	คลองมหาสวัสดิ์ ต.มหาสวัสดิ์ อ.บางกรวย	12×310×2.75	ขุ่น, ไหลแรง	ผักตบชวา, กล้วย, ต้นหญ้า	29 - 30	7.5 - 7.7
14	คลองโพ ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย	8×140×1.90	ขุ่น, ไหลไม่แรง	ผักบุ้ง, กก, กล้วย, แสม	29	7 - 8
15	คลองจันทน์ ต.ศาลากลาง อ.บางกรวย	18×190×3.40	ขุ่น, ไหลแรง	ผักตบชวา	27 - 29	7 - 7.5

ตาราง 1 (ต่อ)

แหล่งที่	สถานที่	ขนาดของแหล่ง ที่เก็บตัวอย่าง (กว้าง×ยาว×ลึก) (เมตร)	ลักษณะน้ำ	พันธุ์ไม้	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	pH
16	คลองพุดรา ต.บางเลน อ.บางใหญ่	8×175×1.95	ขุ่น, ไหลไม่แรง	ผักบุ้ง, จอก, ผักตบชวา	27 - 28	7
17	คลองโสนน้อย ต.บางใหญ่ อ.บางใหญ่	13×400×4.20	ขุ่น, ไหลแรง	ผักตบชวา	29 - 30	7.5
18	คลองขุนจีน ต.บางม่วง อ.บางใหญ่	16×540×5.30	ขุ่น, ไหลแรง	ผักตบชวา, หนุ่ย	29 - 29.5	7 - 8
19	คลองวัดเสารงหิน ต.บางนา อ.บางใหญ่	5×140×2	ขุ่น, ไม่ไหลแรง	กก, อ้อ	29	7 - 7.5
20	คลองบางใหญ่ ต.บางนา อ.บางใหญ่	10×300×8	ขุ่น, ไหลแรง	ผักตบชวา, กก, อ้อ	29.5	7

แหล่งที่	สถานที่	ขนาดของแหล่ง ที่เก็บตัวอย่าง (กว้าง×ยาว×ลึก)(เมตร)	ลักษณะน้ำ	พันธุ์ไม้	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	pH
21	คลองบางตุ๊ ต.บ้านใหม่ อ.บางใหญ่	9×200×3	ขุ่น, ไหลแรง	ผักบุ้ง, กก, กล้วย, ผักตบชวา	28.5	7.5
22	คลองบางรักใหญ่ ต.บางรักใหญ่ อ.บางบัวทอง	15×350×4	ขุ่น, ไหลไม่แรง	จอก, ผักตบชวา	29	7
23	คลองสามวา ต.บางบัวทอง อ.บางบัวทอง	11×270×6	ขุ่น, ไหลไม่แรง	ผักบุ้ง, กก, กล้วย	29.5	7 - 7.5
24	คลองลำโพ ต.ลำโพ อ.บางบัวทอง	25×150×5.5	ขุ่น, ไหลไม่แรง	ผักตบชวา, กล้วย	28 - 29	7.5
25	คลองหนึ่ง ต.บางตุ๊ อ.บางบัวทอง	30×340×6.5	ขุ่น, ไหลแรง	ผักตบชวา	29 - 30	7 - 8

แหล่งที่	สถานที่	ขนาดของแหล่ง ที่เก็บตัวอย่าง (กว้าง×ยาว×ลึก) (เมตร)	ลักษณะน้ำ	พันธุ์ไม้	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	pH
26	คลองสอง ต. ไทรน้อย อ. ไทรน้อย	20×300×6	ขุ่น, ไหลแรง	ผักตบชวา, จอก	28 - 29	7.5
27	คลองพระพิมลราช ต. ไทรน้อย อ. ไทรน้อย	30×700×9	ขุ่น, ไหลแรง	ผักตบชวา	29 - 30	7
28	คลองขุนศรี ต. บางขุนศรี อ. ไทรน้อย	17×450×8	ขุ่น, ไหลไม่แรง	ผักบุ้ง, จอก	29.5	7 - 7.5
29	คลองแยกราษฎร์นิยม ต. ราษฎร์นิยม อ. ไทรน้อย	40×470×15	ขุ่น, ไหลแรง	อีอ, กก	27 - 29	7 - 8
30	คลองหม่อมเข้ม ต. ไทรใหญ่ อ. ไทรน้อย	34×198×7	ขุ่น, ไหลไม่แรง	ผักบุ้ง, จอก, กก, อีอ	28 - 29	7

2. ปลาน้ำจืดชนิดต่าง ๆ ที่พบในแต่ละแหล่ง

จากการศึกษาปลาน้ำจืดในแหล่งน้ำ 30 แหล่ง ในเขตจังหวัดนนทบุรี ในช่วง 1 ปี พบปลาน้ำจืดชนิดต่าง ๆ ในแต่ละแหล่ง ซึ่งแสดงในตาราง 2 ดังต่อไปนี้

[illegible]

[illegible]

ชนิดของปลาพบ	แหล่ง		
	1	2	3
7. ปลาทะลุขี้ต <u>Hampala</u> <u>macrolepidota</u> van Hasselt	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.
	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.
	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.
	ธ.ค.	ธ.ค.	ธ.ค.
	ม.ค.	ม.ค.	ม.ค.
	ก.พ.	ก.พ.	ก.พ.
	มี.ค.	มี.ค.	มี.ค.
	เม.ย.	เม.ย.	เม.ย.
	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.
	มิ.ย.	มิ.ย.	มิ.ย.
	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.
	ส.ค.	ส.ค.	ส.ค.
	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.
8. ปลากะโห้ <u>Catlocarpio</u> <u>siamensis</u> Boulenger	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.
	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.
	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.
	ธ.ค.	ธ.ค.	ธ.ค.
	ม.ค.	ม.ค.	ม.ค.
	ก.พ.	ก.พ.	ก.พ.
	มี.ค.	มี.ค.	มี.ค.
	เม.ย.	เม.ย.	เม.ย.
	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.
	มิ.ย.	มิ.ย.	มิ.ย.
	ก.ค.	ก.ค.	ก.ค.
	ส.ค.	ส.ค.	ส.ค.
	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.

ชนิดของปลาที่พบ	แหล่ง เก็บ																																
	เดือน	ปี	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
9. ปลาดุก <u>Cyclocheilichthys</u> <u>enoplos</u> (Bleeker)	ก.ย.	1	4	1	—	—	4	3	1	1	2	3	5	1	—	—	—	—	2	3	—	4	—	2	—	3	—	2	1	—	3	4	
	ต.ค.	—	1	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	พ.ย.	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	ธ.ค.	—	—	5	—	—	—	3	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	ม.ค.	8	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	—	—	5	2	2	—	—	—	—	—	2	—	—	2		
	ก.พ.	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	มี.ค.	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	เม.ย.	7	12	1	—	—	—	2	1	1	—	—	4	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	พ.ค.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	มิ.ย.	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. ปลาดุกเขี้ยว <u>Puntius</u> <u>gonionotus</u> (Bleeker)	ก.ค.	10	5	—	1	—	2	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	3	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—
	ส.ค.	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ก.ย.	3	8	—	—	—	6	—	5	—	—	—	7	4	—	—	2	—	—	4	—	7	—	4	—	—	4	5	10	—	3	—	—
	ต.ค.	7	2	—	2	—	—	5	—	3	—	4	—	—	—	—	—	—	3	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—
	พ.ย.	1	5	2	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	4	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ธ.ค.	10	14	—	—	—	4	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ม.ค.	2	9	1	—	4	3	—	—	4	—	—	5	—	4	—	—	4	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	5	—	4	—	—
	ก.พ.	1	1	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	6	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
	มี.ค.	3	1	—	1	—	—	—	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	เม.ย.	4	9	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	2	—	—	—	—	—	3	—	2	—	—	—
พ.ค.	11	3	—	5	—	—	—	—	5	—	2	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
มิ.ย.	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
ก.ค.	5	—	2	—	—	9	—	—	—	2	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	
ส.ค.	4	3	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[illegible]

ชนิดของปลาที่พบ	แหล่งเก็บ																													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
13. ปลาคะเพียนทอง <u>Puntius altus</u> (Günther)	ก.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ค.ก.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	พ.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ธ.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ม.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ก.พ.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	มี.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	เม.ย.	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	พ.ย.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	มิ.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ก.ค.	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14. ปลากะมั่ง <u>Puntioplites proctozyson</u> (Bleeker)	ส.ค.	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ก.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ค.ก.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	พ.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ธ.ค.	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ม.ค.	8	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ก.พ.	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	มี.ค.	6	9	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-
	เม.ย.	2	7	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	พ.ค.	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	3	-	5	-	-	-
	มิ.ย.	3	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ก.ค.	-	2	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ส.ค.	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-

ชนิดของปลาทู	แหล่ง เก็บ																													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
15. ปลาสวายนาเขา <u>Osteochilus</u> <u>hasselti</u> (Ouvier and Valenciennes)	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.	ก.ย.
	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.	ค.ค.
	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.	พ.ย.
	ค.ค.	3	10	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	2	—	4	—	—	—
	ม.ค.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ก.พ.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	มี.ค.	8	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—
	เม.ย.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
	พ.ค.	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—
	มิ.ย.	—	3	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
	ก.ค.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. ปลาสวายลูกกล้วย <u>Labiobarbus</u> <u>spilopleura</u> (Smith)	ส.ค.	—	8	—	—	—	1	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
	ก.ย.	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ค.ค.	—	7	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
	พ.ย.	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
	ธ.ค.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ม.ค.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ก.พ.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	มี.ค.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	เม.ย.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	พ.ค.	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	มิ.ย.	8	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
	ก.ค.	—	10	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
	ส.ค.	—	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—

ชนิดของปลาพบ	แหล่ง เดิม	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
		ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ย.	ก.ค.
17. ปลากา <u>Merulius</u> <u>chrysophekadion</u> (Bleeker)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		4	5	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		8	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
		5	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
		5	6	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
		3	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18. ปลาเนื้ออ่อน, หน้าน้ำ <u>Ompok</u> <u>bimaculatus</u> (Bloch)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		8	-	-	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ชนิดของปลาที่พบ	แหล่ง																													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
19. ปลาใบอ่อน, ซะโณ <u>Kryptopterus</u> <u>apogon</u> (Bleeker)	ก.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ต.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	พ.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ธ.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ม.ค.	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ก.พ.	-	6	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	มี.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	เม.ย.	2	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	พ.ค.	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
	มิ.ย.	2	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ก.ค.	3	2	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20. ปลาเขย่งข้างลาย <u>Mystus</u> <u>vittatus</u> (Bloch)	ส.ค.	-	2	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
	ก.ก.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ต.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	พ.ย.	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ธ.ค.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ม.ค.	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
	ก.พ.	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-
	มี.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	เม.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	พ.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	มิ.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ก.ค.	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
	ส.ค.	-	6	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ชนิดของปลาที่พบ	แหล่ง เกิด																																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
27. ปลาตุ๊กตัน <u>Clarias</u> <u>batrachus</u> (Linnaeus)	ก.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	ต.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	พ.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	ธ.ค.	-	-	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	ม.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	ก.พ.	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	มี.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	เม.ย.	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	5	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
	พ.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	มิ.ย.	-	-	-	-	4	-	-	-	-	10	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
28. ปลาทุกถุญ <u>Clarias</u> <u>macrocephalus</u> Glinther	ก.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	ต.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	พ.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	ธ.ค.	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	ม.ค.	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	ก.พ.	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	
	มี.ค.	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	
	เม.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	
	พ.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	มิ.ย.	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	2	-	-	-

38

[illegible]

40.

41

42

43

ชนิดของปลาทับ	แหล่ง เก็บ																																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
41. ปลานิล <u>Tilapia</u> <u>nilotica</u> Linnaeus	ก.ย.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	ต.ค.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	พ.ย.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	ธ.ค.	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	ม.ค.	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	
	ก.พ.	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	
	มี.ค.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	เม.ย.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	พ.ค.	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	1	1	6	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	
	มิ.ย.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	ก.ค.	1	5	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	1	1
	ส.ค.	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
42. ปลานมอไทย <u>Anabas</u> <u>testudineus</u> (Bloch)	ก.ย.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	ต.ค.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	พ.ย.	1	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	ธ.ค.	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	ม.ค.	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	ก.พ.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	มี.ค.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	เม.ย.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	พ.ค.	1	1	1	1	6	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	มิ.ย.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
	ก.ค.	5	1	1	1	1	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	ส.ค.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

45

[illegible]

[illegible]

ชนิดของปลาพบ	แหล่ง เก็บ	เดือน																														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
49. ปลาส้ม <u>Synaptura</u> <u>orientalis</u> (Bloch)	ก.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	ต.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	พ.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	ธ.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	ม.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	ก.พ.	2	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	มี.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	เม.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	พ.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	มิ.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50. ปลาทอด <u>Macrogathus</u> <u>aculeatus</u> (Bloch)	ก.ค.	3	-	-	-	-	3	2	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-
	ส.ค.	6	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	3	-	2	-	-	-
	ก.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ต.ค.	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	พ.ย.	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	ธ.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ม.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ก.พ.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	มี.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	เม.ย.	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พ.ค.	-	-	2	4	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
มิ.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ก.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ส.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ชนิดของปลาที่พบ	แหล่ง เก็บ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
51. ปลากระโทง <u>Mastacembelus</u> <u>armatus</u> (Günther)	ก.ย.	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	4
	ด.ค.	-	-	8	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	พ.ย.	-	-	9	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
	ธ.ค.	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ม.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	ก.พ.	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	มี.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	เม.ย.	-	-	1	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	พ.ค.	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	มิ.ย.	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
	ก.ค.	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	ส.ค.	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

3. อนุกรมวิธานของปลาน้ำจืดชนิดต่าง ๆ ที่พบ

ผลการศึกษาอนุกรมวิธานของปลาน้ำจืดในเขตจังหวัดนนทบุรีในช่วง 1 ปี ตามที่ได้ศึกษาพบในครั้งนี้ ได้จัดเรียงลำดับตามแบบของ สมิธ (Smith. 1945 : 622) และคู่มือวิเคราะห์พรรณปลา (คณะประมง 2528 : 273) ดังนี้

Class Teleostomi

Order I Clupeiformes

Family Engraulidae

Genus Coilia

Coilia macrognathus Bleeker

Family Notopteridae

Genus Notopterus

Notopterus chitala (Hamilton)

Notopterus notopterus (Pallas)

Order II Cypriniformes

Suborder 1 Cyprinoidei

Family Cyprinidae

Subfamily Abraminae

Genus Oxygaster

Oxygaster oxygastroides (Bleeker)

Subfamily Rasborinae

Genus Rasbora

Rasbora borapetensis Smith

Rasbora myersi Brittan

Subfamily Cyprininae

Genus Hampala

Hapala macrolepidota van Hasselt

- Genus Catlocarpio
Catlocarpio siamensis Boulenger
- Genus Cyclocheilichthys
Cyclocheilichthys enoplos (Bleeker)
- Genus Puntius
Puntius gonionotus (Bleeker)
Puntius orphoides (Cuvier and Valenciennes)
Puntius schwanefeldi (Bleeker)
Puntius altus (Günther)
- Genus Puntioplites
Puntioplites proctozyrron (Bleeker)
- Genus Osteochilus
Osteochilus hasselti (Cuvier and Valenciennes)
- Genus Labiobarbus
Labiobarbus spilopleura (Smith)
- Genus Morulius
Morulius chrysophekadion (Bleeker)

Suborder 2 Siluroidei

Family Siluridae

- Genus Ompok
Ompok bimaculatus (Bloch)
- Genus Kryptopterus
Kryptopterus apogon (Bleeker)

Family Bagridae

- Genus Mystus
Mystus vittatus (Bloch)

Mystus nemurus (Cuvier and Valenciennes)

Mystus cavasius (Hamilton)

Family Schilbeidae

Genus Pangasius

Pangasius pangasius (Hamilton)

Genus Pteropangasius

Pteropangasius cultratus (Smith)

Genus Laiides

Laiides hexanema (Bleeker)

Family Saccobranchidae

Genus Heteropneustes

Heteropneustes fossilis (Bloch)

Family Clariidae

Genus Clarias

Clarias batrachus (Linnaeus)

Clarias macrocephalus Günther

Order III Beloniformes

Family Belonidae

Genus Xenentodon

Xenentodon cancila (Hamilton)

Family Hemirhamphidae

Genus Dermogenys

Dermogenys pusilla van Hasselt

Order IV Syngnathiiformes

Family Syngnathidae

Genus Microphis

Microphis boaja (Bleeker)

Order V Cyprinodontiformes

Family Cyprinodontidae

Genus AplocheilusAplocheilus panchax (Hamilton)

Order VI Polynemiformes

Family Polynemidae

Genus PolynemusPolynemus longipectoralis Weber

Order VII Ophiocephaliformes

Family Ophiocephalidae

Genus OphiocephalusOphiocephalus lucius Curier and ValenciennesOphiocephalus micropelte Curier and ValenciennesOphiocephalus striatus Bloch

Order VIII Symbranchiiformes

Family Flutidae

Genus FlutaFluta alba (Zuiew)

Order IX Perciformes

Suborder 1 Percoidei

Family Centropomidae

Genus ChandaChanda siamensis Fowler

Family Toxotidae

Genus ToxotesToxotes chatareus (Hamilton)

Family Pristolepidae

Genus Pristolepis

Pristolepis fasciatus (Ebleker)

Family Cichlidae

Genus Tilapia

Tilapia nilotica Linnaeus

Suborder 2 Anabantoidei

Family Anabantidae

Genus Anabas

Anabas testudineus (Bloch)

Genus Osphronemus

Osphronemus goramy Lacépède

Genus Trichopsis

Trichopsis vittata (Cuvier and Valenciennes)

Genus Trichogaster

Trichogaster microlepis (Günther)

Trichogaster pectoralis (Regan)

Trichogaster trichopterus (Pallas)

Suborder 3 Gobioidei

Family Eleotridae

Genus Oxyeleotris

Oxyeleotris marmorata (Bleeker)

Order X Pleuronectiformes

Family Soleidae

Genus Synaptura

Synaptura orientalis (Bloch)

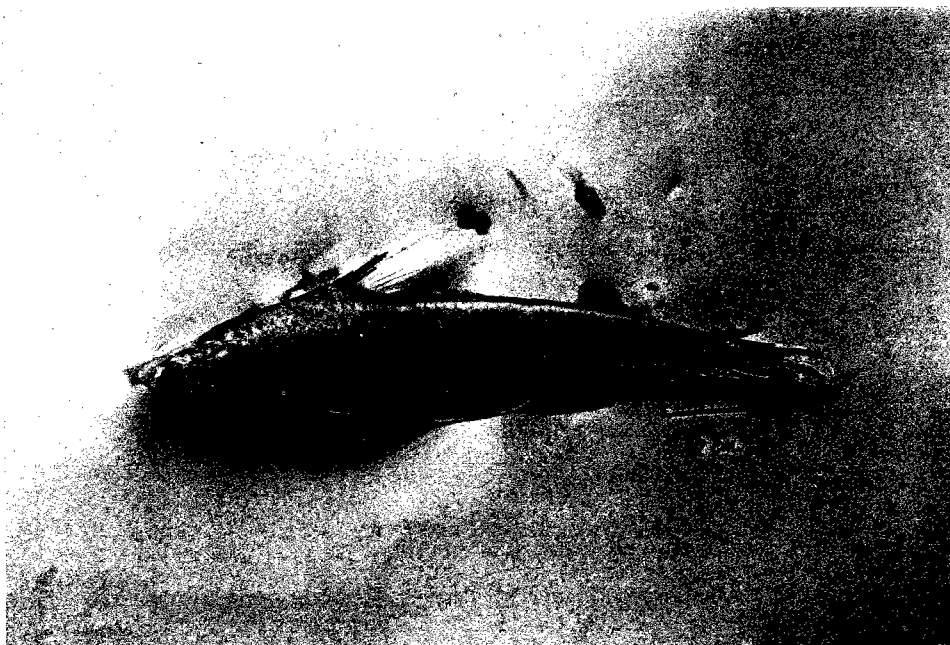
Order XI Mastacembeliformes

Family Mastacembelidae

Genus MacrognathusMacrognathus aculeatus (Bloch)Genus MastacembelusMastacembelus armatus (Günther)4. สถานวิทยาของปลาน้ำจืดที่พบ

สถานวิทยาของปลาน้ำจืดที่พบในเขตจังหวัดนนทบุรี เรียงตามอันดับทางอนุกรมวิธานของ
แต่ละอันดับ มีดังนี้

Coilia macrognathus (Bleeker)

Synonyms : Coilia macrognathos Bleeker, 1852 ; Smith, 1945.

Coilia macrognathus Günther, 1868 ; Weber and de Beaufort, 1913.

ชื่อไทย ปลาหางไก่

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวเล็กเรียวยาวแบบ elongate ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ
 hypural plate ประมาณ 7.0 เท่าของความยาวหัวและ 4.0 - 4.5 เท่าของความลึกของลำตัว
 ลำตัวแบนข้าง ท้องเป็นสันคม จมอยปากแหลม คากลมโต เส้นผ่าศูนย์กลางของตายาวกว่าความยาว
 จมอยปาก เกล็ดเป็นแบบ cycloid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 58 - 62 เกล็ด ครีบหลัง
 มีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 14 - 15 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบ 16 - 17 ก้าน ซึ่งยาวเป็น
 filament ครีบท้องมีก้านครีบแขนง 7 ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบแขนง 62 - 73 ก้าน ครีบหางเล็ก

มี abdominal scutes ประมาณ 39 - 43 อัน สีของลำตัวด้านบนมีสีเหลือง แก้มมีสีเงิน
ตอนกลางลำตัวเป็นแถบขาวแกมสีเงิน ครีบต่าง ๆ มีสีขาวใส

อาหาร

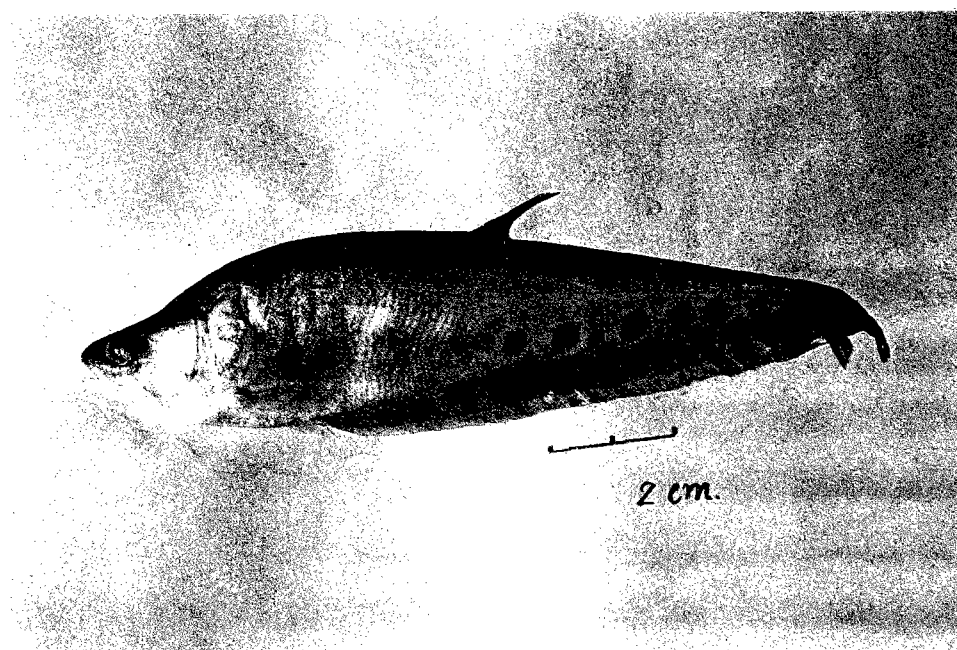
ธรรมชาติของปลาหางไถ่จะกินอาหารพวก ลูกปลา กุ้งฝอย แมลงน้ำและปูขนาดเล็ก
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบในแม่น้ำเจ้าพระยา บางปะกง บึงบรเพ็ด ขนาดโตสุดมีความยาว 25 เซนติเมตร
(Smith. 1945 : 52) นอกจากนี้พบในประเทศอินโดนีเซีย ศรีลังกา มีขนาดโตสุดยาว
26 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort. 1913 : 49)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 45 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 14 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 150 กรัม

Notopterus chitala (Hamilton)

Synonyms : Mystus chitala Hamilton, 1822.

Notopterus ocellifer Bleeker, 1865.

Notopterus chitala Sauvage, 1881 ; Weber and de Beaufort, 1913 ; Fowler, 1935 ; Smith, 1945 : Sontirat & Monkolprasit, 1971.

ชื่อไทย ปลากราย, หางแพน, ทองกราย

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวบาง แบนข้างมากและยาวเรียวไปทางส่วนหางคล้ายใบมีดแบบ elongate ความยาวลำตัวจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 5.2 เท่าของความยาวหัวและ 1.5 เท่าของความลึกของลำตัว ส่วนหัวมีขนาดเล็ก และแยกจากลำตัวเห็นชัดเจน รอยเว้าบริเวณในคอมมากกว่าปลาชนิดอื่นในสกุลเดียวกันนี้ ปากกว้าง มุมปากอยู่เลยหลังขอบตาออกไปมาก มีฟันที่ปากกรโกร ลึน และเพดานปาก เส้นข้างตัวสมบูรณ์ เกล็ดละเอียดบนตัวและหัวแบบ cycloid ส่วนท้องมีสันหนาม 2 แถวประมาณ 41 - 45 คู่ ครีบต่าง ๆ ทุกครีบเป็นก้านครีบอ่อนทั้งหมด ครีบหลังเล็ก ก้านครีบ 8 - 9 ก้าน ตั้งอยู่ประมาณกึ่งกลางหลัง ครีบอกมีก้านครีบ 15 - 16 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบ 1 ก้าน ครีบกันยาวมากและติดต่อกับครีบหางเป็นอันเดียวกันมีก้านครีบประมาณ 110 - 135 ก้าน ลำตัวบริเวณหลังสีคล้ำ ด้านข้างลำตัวมีสีน้ำเงิน หรือสีเงินแกมเทา ส่วนท้องมีสีเงินเหนือครีบกันมีจุดดำขนาดใหญ่เรียงขนานไปกับครีบกันประมาณ 5 - 10 จุด

อาหาร

อาหารของปลากรายได้แก่ ตัวอ่อนแมลงน้ำ ลูกกุ้ง และลูกปลาขนาดเล็กที่อาศัยบริเวณผิวน้ำ

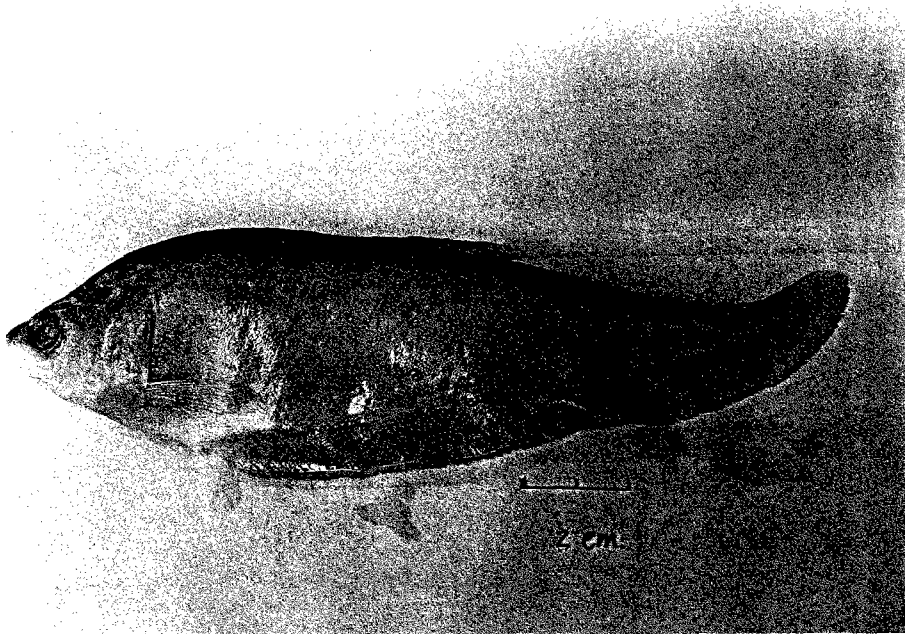
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปในแม่น้ำ ลำคลอง หนองบึงในภาคกลางของประเทศไทย ขนาดโตสุดมีความยาว 0 - 75 เซนติเมตร นอกจากนี้ยังพบในประเทศไทยอินโดนีเซีย อินเดีย พม่า และมาเลเซีย ขนาดโตสุด ความยาว 87.5 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 56 - 58)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ทั้งหมด 40 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 22 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 250 กรัม

Notopterus notopterus (Pallas)

Synonyms : Gymnotus notopterus Pallas, 1769.

Notopterus kaporat Bleeker, 1865.

Notopterus notopterus Weber and de Beaufort, 1913 ; Fowler, 1934 ; Smith, 1945 ; Sontirat & Monkolprasit, 1971.

อไทย ปลาสลาก, ฉลาก, ทอง

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวยาวแบบ elongate แบนข้างมาก เช่นเดียวกับปลากray แต่ความลาดจากส่วนหน้า
บนข้างขึ้นเป็นเส้นตรง บริเวณคอดกไม่เว้ามาก เช่นปลากray ความยาวลำตัวนับจากปากถึงโคนหาง
บริเวณ hypural plate ประมาณ 5.0 - 5.5 เท่าของความยาวหัวและ 3.0 - 3.5 เท่า
ของความลึกของลำตัว ปากค่อนข้างกว้าง ขากรรไกรยาว มีฟันที่ขากรรไกร ลึน และบนเพดานปาก
มีกระดูกเล็กเป็นแบบ cycloid เกือบบริเวณหัวจะมีขนาดโตกว่าเกล็ดตามลำตัว เส้นข้างตัวสมบูรณ์

เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวมากกว่า 200 เกล็ด สันท้องมีสันหนามแหลม 2 แถวประมาณ 32 - 35 คู่ ครีบหลังเล็กมีก้านครีบ 8 - 9 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบ 15 - 17 ก้าน ครีบท้องมีขนาดเล็กมากและไม่ค่อยสมบูรณ์มีก้านครีบประมาณ 5 ก้าน ฐานครีบก้นยาวและเชื่อมติดกับครีบหางเป็นครีบเดี่ยว มีก้านครีบ 100 - 110 ก้าน ลำตัวมีสีเทาเงินแกมเทา หรือแกมน้ำตาลไม่มีลายหรือจุด ด้านหลังลำตัวมีสีเข้มกว่า

อาหาร

ในธรรมชาติปลาจะกินพวก แพลงก์ตอนสัตว์ ตัวอ่อนแมลงน้ำ ลูกกุ้งและลูกปลาขนาดเล็ก

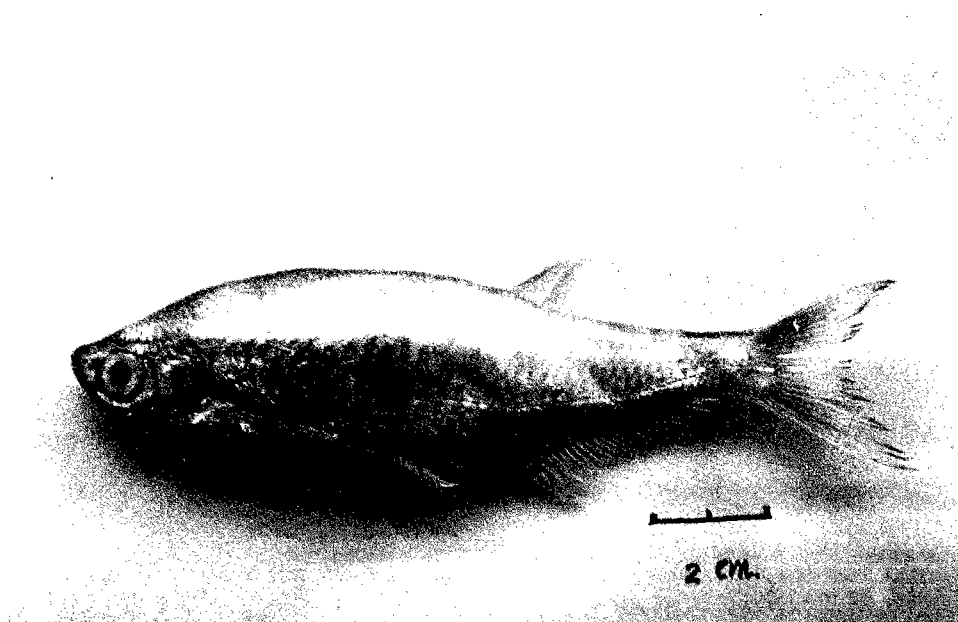
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบแพร่หลายทั่วไปตามแม่น้ำ ลำคลองและหนองบึงทั่วไปในภาคกลาง และภาคใต้ ไม่ค่อยพบในภาคเหนือ ขนาดโตสุดมีความยาว 38 เซนติเมตร แต่ในอินเดียมีขนาดยาวถึง 60 เซนติเมตร นอกจากนี้ยังพบใน ชวา สุมาตราและมาเลเซีย (Smith. 1945 : 59)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 50 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 15 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 180 กรัม

Oxygaster oxygastroides (Bleeker)

Synonyms : Leuciscus oxygastroides Bleeker, 1852.

Chela oxygastroides von Martens, 1876 ; Weber and de Beaufort, 1916 ; Hora, 1923.

Oxygaster oxygastroides Fowler, 1935 ; Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลาแถบ, แถบขาว, ชิว, ท้องพลู

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวค่อนข้างยาวแบบ oblong แบนข้างมาก ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหาง บริเวณ hypural plate ประมาณ 4.5 เท่าของความยาวหัวและ 2.5 - 3.5 เท่าของความลึกของลำตัว ปากเฉียงลง ปลายจงอยปากยกขึ้น ตาโต มีเกล็ดแบบ cycloid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 40 - 43 เกล็ด ท้องเป็นสันคม ส่วนหลังมีลักษณะโค้ง ครีบหลังอยู่ค่อนข้างต่ำจุดเริ่มต้นของครีบหลังอยู่ตรงข้ามกับครีบกัน ซึ่งครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 2 ก้าน ก้านครีบแขนง 7 ก้าน ครีบอกยาวถึงครีบท้อง มีก้านครีบเดี่ยว 2 ก้าน ครีบแขนง 11 - 13 ก้าน ครีบท้องเล็กตั้งอยู่เหนือสันท้องเล็กโอบย มีก้านครีบเดี่ยว 2 ก้าน ก้านครีบแขนง 6 ก้าน ครีบหางมีก้านครีบเดี่ยว 3 ก้าน ก้านครีบแขนง 28 ก้าน ครีบหางเว้าลึก ลำตัวด้านหลังมีสีน้ำเงิน หรือเขียว มีแถบสีขาวพาดตามความยาวจากกระพุ้งเหงือกถึงโคนหาง ด้านท้องสีขาว ครีบต่าง ๆ ไม่มีสี

อาหาร

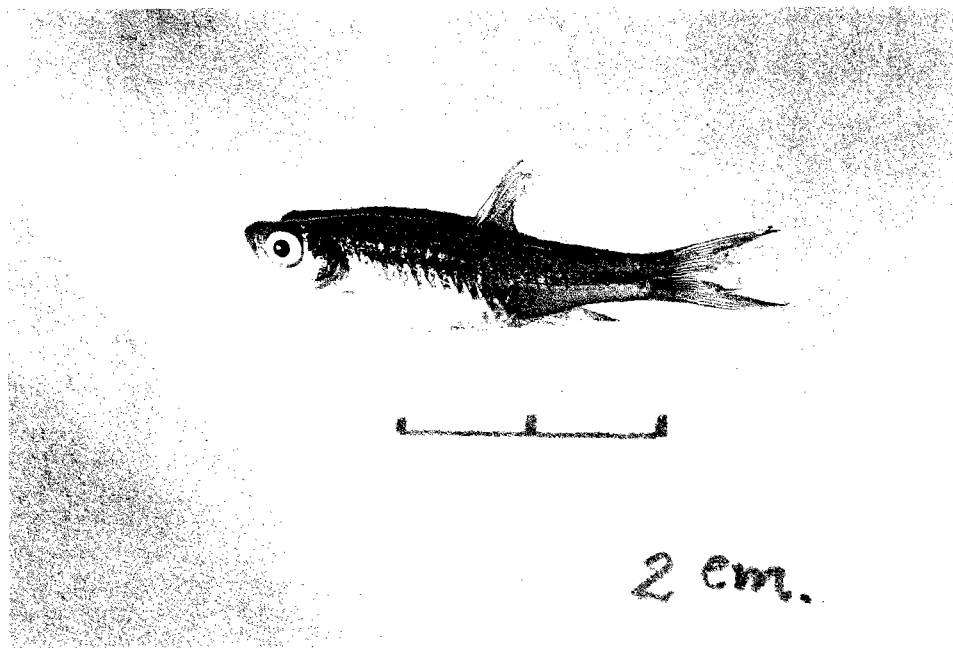
ในธรรมชาติปลาแถบจะกินสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในน้ำ ได้แก่ ตัวอ่อนแมลงน้ำ ไรน้ำจืดและลูกปลา

การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบมากในภาคกลาง ในแม่น้ำเจ้าพระยา ป่าสัก แม่กลอง บางปะกง ภาควิถี และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขนาดโตสุดมีความยาว 14.3 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 77) นอกจากนี้พบใน สุมาตรา ชวา บอร์เนียว ขนาดความยาวเกินกว่า 20 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort. 1916 : 51)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 5 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 12 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 100 กรัม

Rasbora borapetensis Smith

Synonyms : Rasbora borapetensis Smith, 1934 ; Sterba, 1963.

ชื่อไทย ปลาชีว, ชิวทางแดง

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวค่อนข้างยาวแบบ elongate แขนง ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ
 typical plate ประมาณ 4.0 เท่าของความยาวหัวและ 3.5 - 4.0 เท่าของความลึกของลำตัว
 ปากอยู่ตรงปลายสุด เส้นข้างตัวไม่สมบูรณ์ มีเกล็ดแบบ cycloid เกล็ดที่เป็นเส้นข้างตัว 10 - 20
 เกล็ด เกล็ดรอบคอคอดหางตอนแรกสุดมีจำนวน 12 เกล็ด ครีบหลังมีก้านครีบอ่อน 6 ก้าน ครีบกัน
 1 ก้าน ครีบหางเว้าลึก ลำตัวส่วนหลังเป็นสีน้ำตาลเข้มกว่าส่วนท้องเล็กน้อย แถบสีในบริเวณกึ่งกลางลำตัว
 จะเริ่มตั้งแต่แผ่นเปิดเหงือกไปตามความยาวลำตัวจนถึงฐานครีบหาง แต่จะเห็นเป็นแถบสีดำเข้มชัดเจน
 ั้งแต่หลังช่องเปิดเหงือกเป็นต้นไปและแถบสีนี้จะโค้งขึ้นเล็กน้อยในบริเวณใต้ครีบหลัง ขณะสดสีของลำตัว
 จะเป็นสีเหลืองแกมเขียว ครีบต่าง ๆ ไม่มีสียกเว้นครีบหางตรงบริเวณโคนครีบจะมีสีแดงเห็นได้ชัดเจน

อาหาร

ธรรมชาติของปลาชีวหางแดงจะกินพวก ตัวอ่อนแมลงน้ำ ไรน้ำจืด และลูกกุ้งตัวเล็ก ๆ

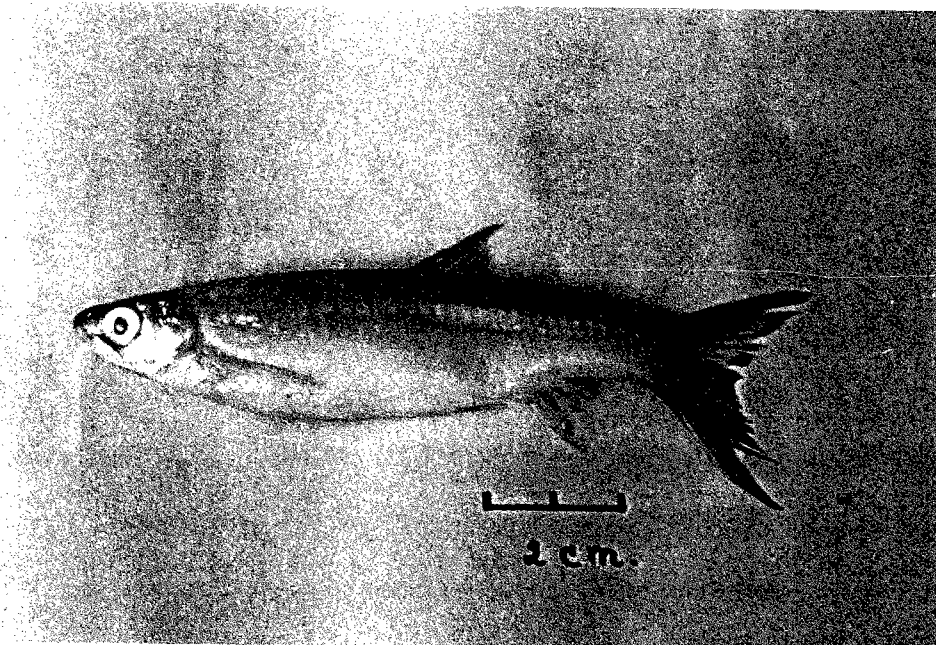
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

ปลาชนิดนี้พบแพร่กระจายทั่วทุกภาคในประเทศไทย พบครั้งแรกที่บึงบรเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ในแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดนนทบุรี และจันทบุรี ขนาดโตสุดที่พบมีความยาว 5 เซนติเมตร ไม่ปรากฏในต่างประเทศ (Smith. 1945 : 108)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 200 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 3 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 20 กรัม

Rasbora myersi Brittan

Synonyms : Rasbora myersi Brittan, 1954.

ชื่อไทย ปลาชีว

ลักษณะที่สำคัญ

ลักษณะลำตัวเพรียวยาวแบบ elongate ความลึกลำตัวไม่มากนัก ความยาวของลำตัวไม่จากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 4.5 เท่าของความยาวหัวและ 3.0 - 3.5 เท่าของความลึกของลำตัว ปากอยู่ปลายสุดของลำตัว ไม่มีหนวด มีเกล็ดแบบ cycloid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 25 - 28 เกล็ด เกล็ดหน้าครีบท้อง 11 - 13 เกล็ด เกล็ดรอบคอดหาง 14 เกล็ด ครีบท้องมีก้านครีบประมาณ 7 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบ 5 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบ 6 ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบ 6 ก้าน ครีบท้องเว้าลึก ลำตัวด้านบนเป็นสีน้ำตาลแกมเหลือง ด้านท้องจะจางกว่าเป็นสีขาวแกมเหลือง แถบสีด้านข้างลำตัวจะอยู่ในบริเวณกึ่งกลางลำตัว ซึ่งประกอบด้วยเมคิลลี สีเทาดำ ในบริเวณตั้งแต่แผ่นเปิดเหงือกจนถึงฐานครีบท้อง ส่วนใต้เส้นสีกลางตัวนี้จะมีแถบแฉวขาวสีเงินเป็นแถบตามความยาวลำตัว

อาหาร

ธรรมชาติของปลาชีวจะกินพวก ไรน้ำจืด ลูกกุ้ง ลูกปลา และตัวอ่อนแมลงน้ำ

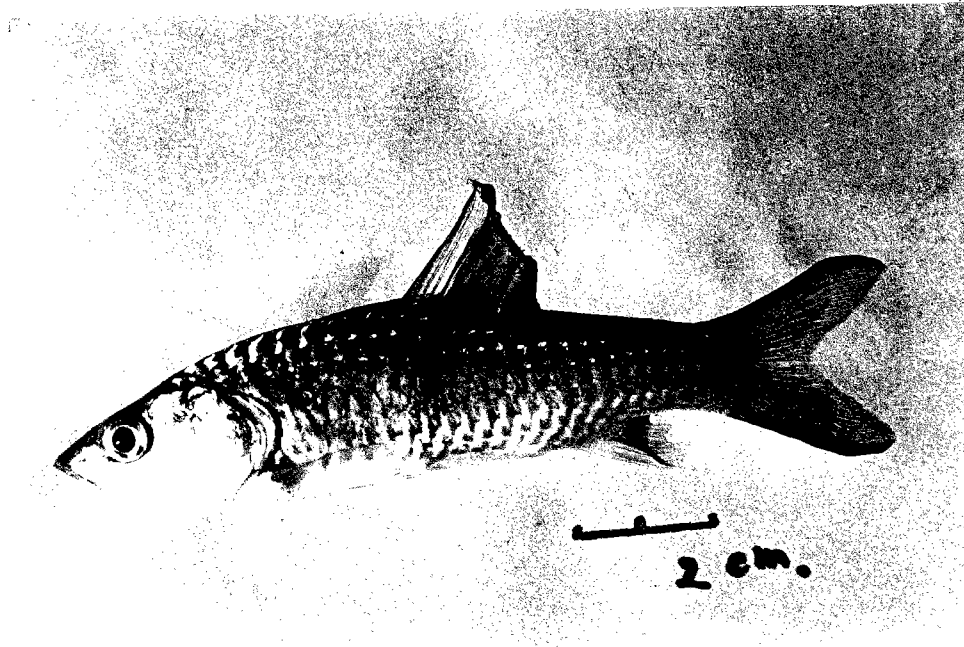
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปในประเทศไทย เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำต่าง ๆ ในภาคกลาง จังหวัดจันทบุรี กาญจนบุรี และสุราษฎร์ธานี นอกจากนี้ยังพบใน เกาะบอร์เนียว สุมาตราและมาเลเซีย (Brittan. 1954 : 224)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 25 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 5 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 35 กรัม

Hampala macrolepidota van Hasselt.

Synonyms : Hampala macrolepidota van Hasselt, 1823 ; Bleeker, 1865 ;
Sauvage, 1881 ; Weber and de Beaufort, 1916 ; Hora, 1924 ;
Fowler, 1934.

Barbus (Hampala) hampala van Martens, 1876.

ชื่อไทย ปลากะสูบ, สูบ, สูบขาว, สูด

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวยาวแบบ elongate แบบข้างเล็กน้อย ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหาง บริเวณ hypural plate ประมาณ 3.0 - 3.5 เท่าของความยาวหัวและ 3.5 เท่าของความลึกของลำตัว หัวค่อนข้างใหญ่ ปากกว้าง หนวดที่มุมปากยาวเท่ากับหรือยาวมากกว่าตา เส้นข้างตัวสมบูรณ์ มีเกล็ดแบบ cycloid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 28 - 29 เกล็ด ครีบหลังมีการครีบกึ่ง 2 ก้าน ก้านครีบกึ่ง 8 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 15 - 16 ก้าน ครีบท้อง

มีก้านครีบ 8 ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน ครีบแขนง 5 ก้าน ครีบหางเว้าลึก ลำตัวสีเงิน มีแถบสีคำพาดขวางจากตอนหน้าของฐานครีบลึงจนถึง หรือเกือบถึงฐานของครีบท้อง ครีบลึงและ ครีบหางมีสีแดง ขอบบนสุดและล่างสุดของครีบหางมีแถบสีคำพาดตามยาว แขนหางบนและล่างยาวเท่ากัน

อาหาร

ธรรมชาติของปลากะสูบจะกินพวกสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ เช่น ตัวอ่อนแมลงน้ำ ลูกปลา ลูกกุ้ง และ ไรน้ำจืด

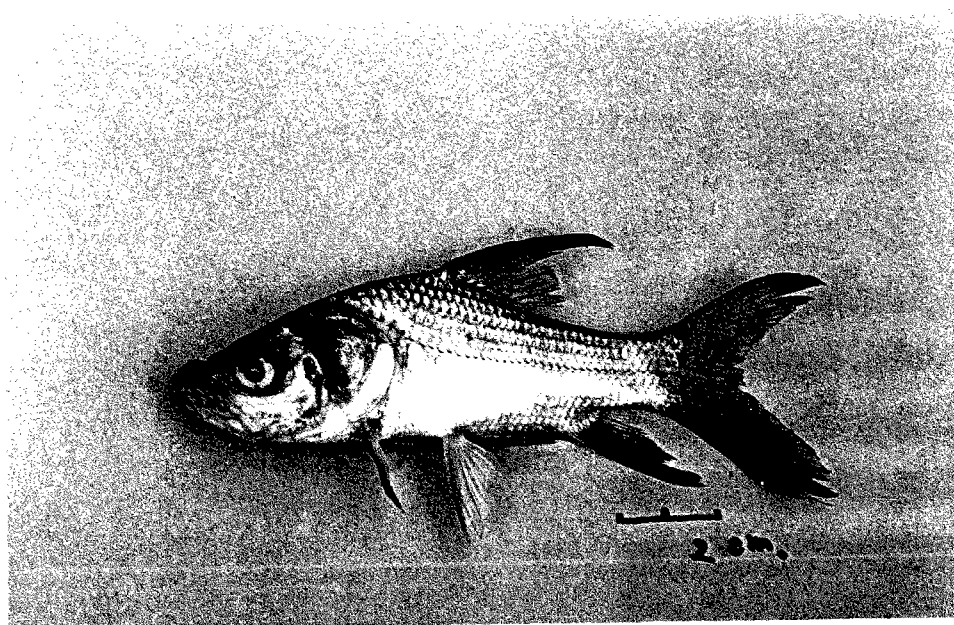
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วทุกภาคในประเทศไทย ตามแม่น้ำ ลำคลอง และหนองบึง ขนาดโตสุดมีความยาว 50 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 133) นอกจากนี้พบใน สุมাত্রา ชวา บอร์เนียว และ คาบสมุทอินโดจีน ขนาดโตสุดมีความยาว 70 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort. 1916 : 144)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 12 ตัว ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 10 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 200 กรัม

Catlocarpio siamensis (Boulenger)

Synonyms : Catlocarpio siamensis Boulenger, 1898 ; Smith, 1931 ; ____; 1945.

Catla catla Hora, 1923 ; Vipulya, 1923.

Catlocarpio siamensis Fowler, 1973.

ชื่อไทย ปลากะโห้

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวยาวแบบ elongate แบนข้างเล็กน้อย ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหาง บริเวณ hypural plate ประมาณ 2.2 เท่าของความยาวหัวและ 2.5 เท่าของความลึกของลำตัว หัวมีขนาดใหญ่ ปากกว้าง ริมฝีปากล่างหนา กระพุ้งเหงือกกว้าง เกล็ดมีขนาดใหญ่แบบ cycloid เส้นข้างตัวสมบูรณ์ เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 40 เกล็ด จุดเริ่มต้นของครีบหลังอยู่ตรงกับจุดกึ่งกลางลำตัวซึ่งตรงกับครีบท้องพอดี ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน ก้านครีบแขนง 9 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 13 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ครีบแขนง 8 ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบแขนง 6 ก้าน ครีบหางเว้าลึก ลำตัวมีสีเงิน ครีบต่าง ๆ มีสีขาว ตรงปลายของครีบหางมีสีแดง

อาหาร

ธรรมชาติของปลากะโห้ จะกินพวก ตัวอ่อนแมลงน้ำ ลูกกุ้ง ลูกปลา และไรน้ำจืด

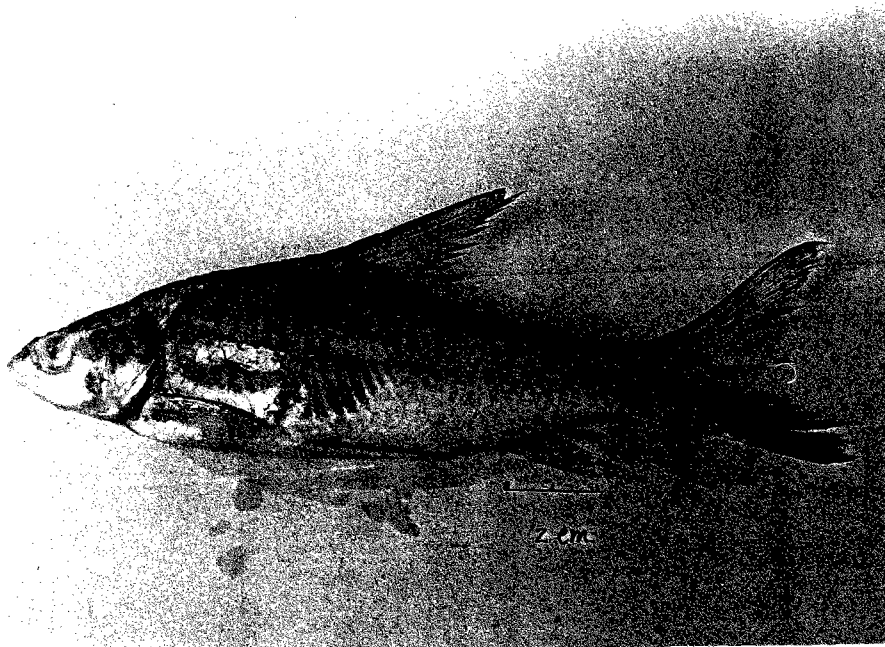
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบตลอดแม่น้ำเจ้าพระยา แม่โขง ป่าสัก ราชบุรี ลพบุรี ขนาดโตสุดมีความยาว 42 เซนติเมตร ในต่างประเทศพบในอินเดีย และคาบสมุทรอินโดจีน (Smith. 1945 : 136)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 6 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 12 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 130 กรัม

Cyclocheilichthys enoplos (Eleker)

Synonyms : Barbus enoplos Bleeker, 1850.

Cyclocheilichthys macracanthus Bleeker, 1865.

Cyclocheilichthys enoplos Weber and de Beaufort, 1916 ;

Fowler, 1935 ; Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลาตะโกก

ลักษณะที่สำคัญ

ลักษณะลำตัวเป็นแบบ elongate แบนข้าง ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหาง บริเวณ hypural plate ประมาณ 3.5 - 4.0 เท่าของความยาวหัวและ 3.0 - 3.5 เท่าของความลึกของลำตัว คามีแผ่นเยื่อบาง ๆ คลุม มีหนวด 2 คู่ เส้นข้างตัวสมบูรณ์ เกล็ดแบบ cycloid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 38 - 40 เกล็ด เส้นข้างตัวแตกแขนง จุดเริ่มต้นของครีบหลังอยู่ใกล้กลางระหว่างปลายสุดของจงอยปากกับโคนหาง ซึ่งครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน ก้านครีบแขนง

8 - 9 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 16 - 17 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบแข็ง 2 ก้าน ครีบแขนง 9 ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน ก้านครีบแขนง 5 ก้าน ซึ่งปลายครีบหลังและปลายครีบก้นจะเว้า ครีบท่างเว้าลึก ลำตัวมีสีเงิน ด้านหลังมีสีดำ บางส่วนของครีบหลังและครีบก้นมีสีดำ

อาหาร

ในธรรมชาติปลาตะโกกจะกินอาหารพวก ลูกปลา ลูกกุ้ง และตัวอ่อนของแมลงน้ำ

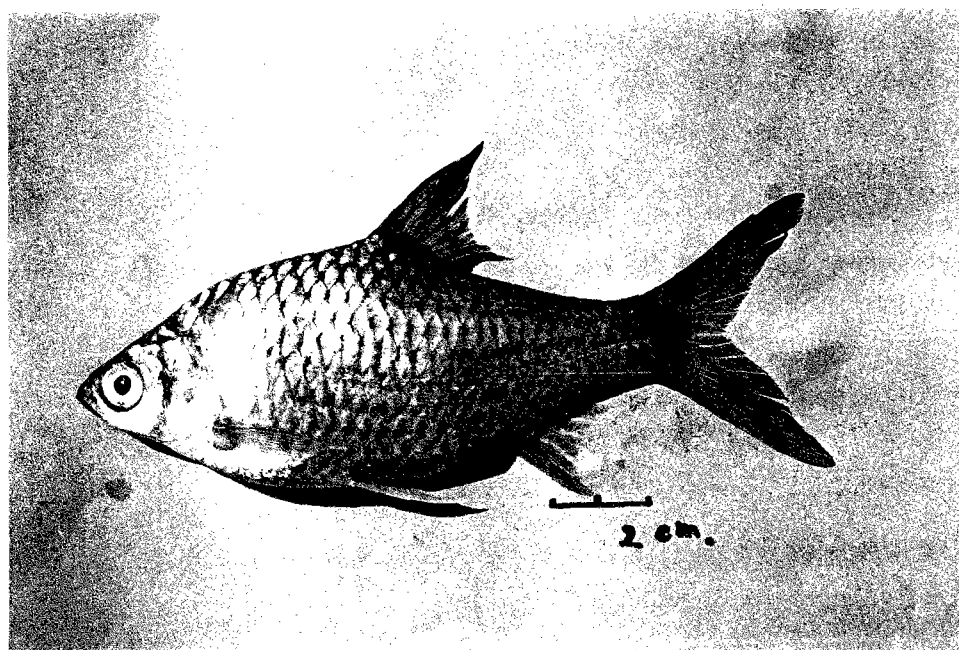
การแพร่กระจายในประเทศและต่างประเทศ

พบแพร่หลายตลอดแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก และแม่น้ำแม่กลอง ขนาดโตสุดมีความยาว 57 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 146) นอกจากนี้ยังพบในสุมาตรา ชวา ขนาดโตสุดมีความยาว 45 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort. 1916 : 159)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 25 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 14 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 200 กรัม

Puntius gonionotus (Eleecker)

Synonyms : Barbus gonionotus Bleeker, 1850.

Puntius (Barbodes) Javanicus Bleeker, 1865.

Puntius javanicus Sauvage, 1881.

Barbus javanicus Fowler, 1934.

Puntius gonionotus Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลาตะเพียน, ตะเพียนขาว

ลักษณะที่สำคัญ

ลักษณะลำตัวเป็นแบบ oblong แบนข้างมาก ส่วนหลังโค้งยกสูงขึ้น ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 3.5 เท่าของความยาวหัวและ 2.3 เท่าของความลึกของลำตัว ปากมีขนาดเล็ก จมอยปากสั้น มีหนวด 2 คู่ คือที่มุมปากและริมฝีปากบน เกล็ดมีขนาดใหญ่แบบ cycloid เส้นข้างตัวสมบูรณ์ เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 29 - 33 เกล็ด จุดเริ่มต้นของครีบหลังอยู่หลังจุดเริ่มต้นของครีบท้องเล็กน้อย ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 4 ก้าน ก้านครีบแขนง 8 ก้าน ก้านครีบแข็งก้านสุดท้ายของครีบหลังหักเป็นฟันเลื่อย ครีบอกมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 14 - 16 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบแข็ง 2 ก้าน ครีบแขนง 8 ก้าน ครีบแก้มมีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน ครีบแขนง 6 ก้าน ครีบหางเว้าลึก พื้นลำตัวมีสีเงิน ส่วนหลังมีสีน้ำเงินเข้ม ส่วนท้องสีขาวเงิน หรือสีครีม ครีบต่าง ๆ มีสีเหลืองแกมส้มเล็กน้อย

อาหาร

ธรรมชาติของปลาตะเพียนจะกินทั้งพืช และสัตว์ แต่ส่วนใหญ่จะกินพืชมากกว่าได้แก่ พวกแพลงก์ตอนพืช สาหร่ายหางกระรอก หนุ่ยที่ขึ้นริมตลิ่ง เป็นต้น

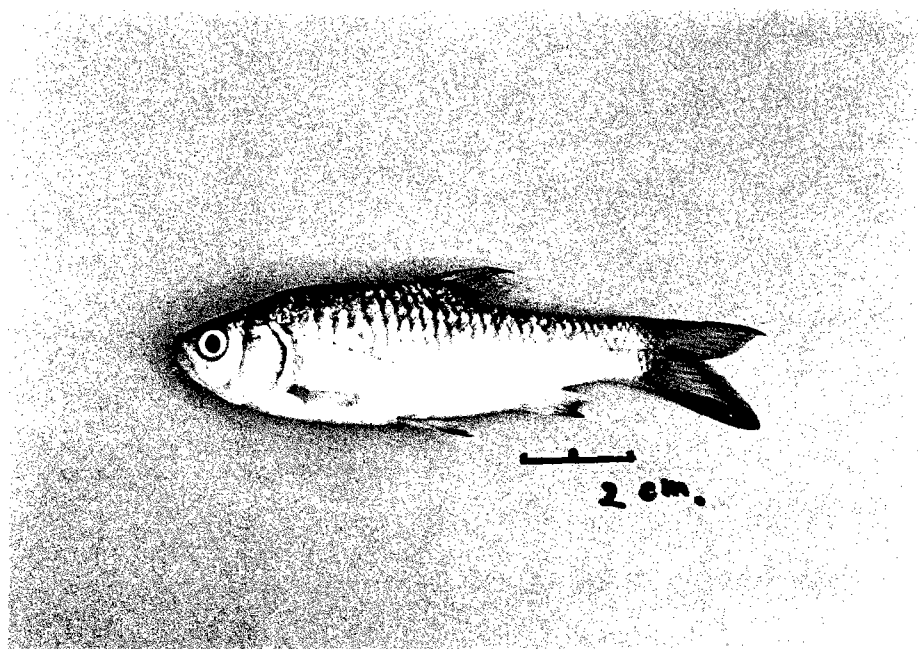
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทางตอนล่างของแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำปิง แม่น้ำโขง ขนาดโตสุดมีความยาว 23.50 ซม. (Smith 1945 : 188) นอกจากนี้พบในแถบคาบสมุทรมินโคจีน ชวา และสุมาตรา (Weber and de Beaufort. 1916 : 197)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 50 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 17 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 300 กรัม

Puntius orphoides (Cuvier and Valenciennes)

Synonyms : Barbus orphoides Valenciennes in Cuvier and Valenciennes, 1843 ; Fowler, 1934.

Puntius (Barbodes) rubripinna Bleeker, 1865.

Puntius rubripinna Sauvage, 1881.

Puntius orphoides Weber and de Beaufort, 1916 ; Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลาแก้มช้ำ, ขาวสมอมุก, ปก, ปกส้ม

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวเป็นแบบ oblong แบบข้างเล็กน้อย ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหาง

บริเวณ hypural plate ประมาณ 3.0 - 3.5 เท่าของความยาวหัวและ 2.5 เท่าของความลึก

ของลำตัว มีหนวกลิ้น 2 คู่ เกล็ดมีขนาดใหญ่แบบ cycloid เส้นข้างตัวสมบูรณ์ เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 31 - 34 เกล็ด ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 2 ก้าน ก้านครีบแขนง 8 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 14 - 16 ก้าน ครีบหางมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 8 ก้าน ครีบแก้มมีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน ครีบแขนง 5 ก้าน ครีบหางเว้าลึก ลำตัวสีเงิน ด้านหลังมีลึศลำ ริมขอบของกระพุ้งเหงือก มีจุดสีแดงข้างละ 1 จุด หลังช่องเหงือกมีแถบสีดำ ถ้าอายุยังน้อยจะมีจุดดำตรงโคนหาง ม่านตาบนมีสีสีแดงสด ครีบหางแดง และมีแถบสีดำที่ขอบหางทั้งบนและล่างข้างละ 1 แถบ ครีบทุกครีบมีสีแดงยกเว้นครีบอกจะมีสีขาว

อาหาร

ธรรมชาติของปลาแก้วจะกินพวก ลูกกุ้ง ลูกปลา ไรน้ำจืด และตัวอ่อนแมลงน้ำ

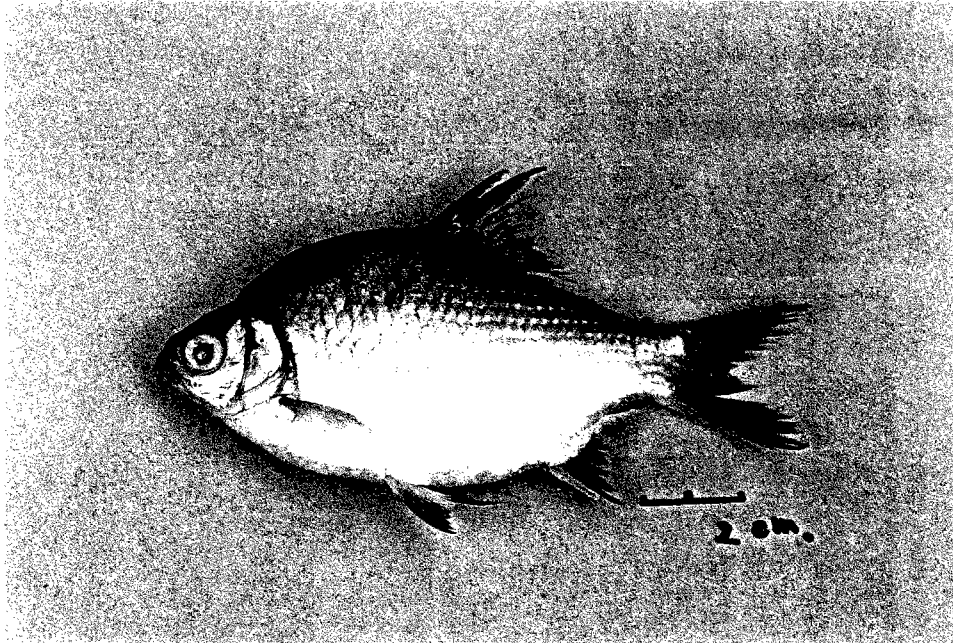
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบมีอยู่ทั่วไปในประเทศไทย ทั้งในแม่น้ำ ลำคลอง ฝาย และทะเลสาบ ขนาดโตสุดมีความยาว 22 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 191) นอกจากนี้พบใน ชวา บอร์เนียว ขนาดโตสุดมีความยาว 25 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort. 1916 : 194)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 22 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 11 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 180 กรัม

Puntius schwanefeldi (Bleeker)

Synonyms : Barbus schwanefeldii Bleeker, 1853 ; Fowler, 1934.

Barbus (Puntius) : schwanefeldi von Martens, 1876.

Puntius schwanefeldi Weber and de Beaufort, 1916 ;
Koumans, 1937 ; Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลากะแห, กระแหทอง, ตะเพียนทอง, ลำปำ

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวค่อนข้างป้อมสั้นแบบ oblong แบนข้างมาก ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 3.5 - 4.0 เท่าของความยาวหัวและ 2.2 - 2.3 เท่าของความลึกของลำตัว ส่วนหลังยกสูง มีหนวด 2 คู่ ที่ขากรรไกรบน 1 คู่ และที่จงอยปาก 1 คู่ หนวดที่ขากรรไกรบนมีความยาวมากกว่าเส้นผ่าศูนย์กลางตา เส้นข้างตัวสมบูรณ์ เกล็ดเป็นแบบ cycloid ประมาณ 35 - 36 แถว ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน ก้านครีบแขนง 8 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 14 - 15 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบแขนง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 8 ก้าน ครีบกัน

มีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน ก้านครีบแขนง 5 ก้าน ครีบหางเว้าลึก ลำตัวมีสีเงิน ครีบหลังและครีบหางมีสีแดงสด บนครีบหลังมีจุดสีดำใหญ่ตรงปลายครีบ ครีบอื่น ๆ มีสีส้มแกมเหลือง และมีแถบสีดำพาดตามความยาวของขอบบนและล่างของแผ่นครีบหาง

อาหาร

ในธรรมชาติของปลากระแหจะกิน พืชน้ำ ไรน้ำจืด และซากพืชซากสัตว์ที่ทับถมอยู่ในน้ำ

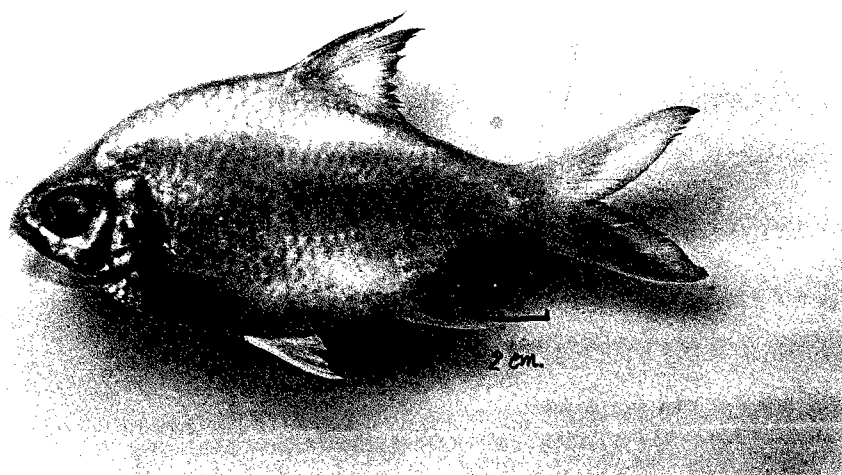
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบแพร่หลายในประเทศไทย แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำมูล แม่น้ำตาปี แม่น้ำปัตตานี ทะเลสาบสงขลา และทะเลเอย ขนาดโตสุดมีความยาว 28 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 190) นอกจากนี้พบในสุมาตรา บอร์เนียว และมาเลเซีย ขนาดโตสุดมีความยาวถึง 34 เซนติเมตร (Sterba. 1963 : 878)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 13 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 10 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 150 กรัม

Puntius altus (Günther)

Synonyms : Barbus altus Günther, 1868 ; Fowler, 1937.

Barbus (Puntius) altus von Martens, 1876.

Puntius altus savage, 1881 ; Fowler, 1939 ; Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลาตะเพียนทอง, ปาก, โมงคำ

ลักษณะที่สำคัญ

ลักษณะทั่วไปคล้ายปลากะแหมาก คือลักษณะลำตัวสั้นแบบ oblong แบนข้างและกว้าง ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 3.5 เท่าของความยาวหัวและ 1.8 - 2.0 เท่าของความลึกของลำตัว มีหนวด 2 คู่ หนวดที่ขากรรไกรมีความยาวเท่ากับหรืออาจสั้นกว่าเส้นผ่าศูนย์กลางตา เกล็ดเป็นแบบ cycloid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 31 - 32 เกล็ด ก้านครีบแข็งอันแรกของครีบหลังหักเป็นฟันเลื่อย 5 - 12 หัก ก้านครีบแขนง 10 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 5 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 5 ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบแขนง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 8 ก้าน ครีบก้นเว้าลึก บริเวณกระพุ้งแก้มและบริเวณลำตัวโดยเฉพาะบริเวณท้องจะมีสีเหลืองเห็นได้ชัดเจนมากกว่าปลากะแห ครีบหลังบริเวณโคนครีบลี้นี้อาจเห็นสีเทา ส่วนครีบท้องและครีบก้นมีสีแดงสด ครีบท้องสีแดงอ่อน บริเวณขอบบนและล่างของครีบท้องมีสีเทาไม่เห็นเป็นขอบสีชัดเจนอย่างในปลากะแห แต่พบแถบดำทางด้านท้ายของครีบหลังและครีบท้อง

อาหาร

ประตะเพียนทองชอบกินพืชใต้น้ำ แผลงก้นดอนพืช และสัตว์ รวมทั้งตัวอ่อนแมลงน้ำ

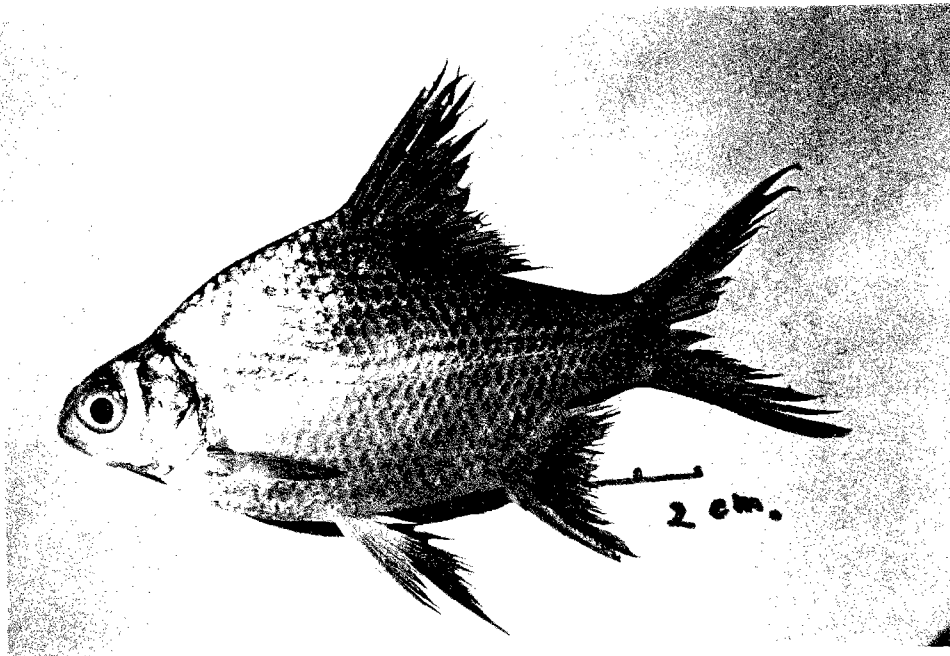
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบในแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำโขง และทางภาคตะวันออกของประเทศ ขนาดโตสุดมีความยาว 15 เซนติเมตร นอกจากนี้พบในคาบสมุทรอินโดจีน ตะวันออกของอินเดีย (Smith. 1945 : 189)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 22 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 14 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 150 กรัม

Puntioplites proctozyron (Bleeker)

Synonyms : Puntius proctozyron Bleeker, 1865 ; Smith, 1927.

Barbus proctozyron Weber and de Beaufort, 1916 ; Fowler, 1934.

Puntioplites proctozyron Chevey, 1932 ; Fowler, 1937 ;
Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลากะมัง, มัง, เหลี่ยม, วี

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวป้อมแบบ oblong และแบนข้างมาก ความยาวลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 3 - 3.5 เท่าของความยาวหัวและ 2 - 2.5 เท่าของความลึกของลำตัว จมอยปากหุบ ปากอยู่ด้านล่าง ขากรรไกรบนยาวถึงใต้ขอบหน้าของคางหรือเลยไป ไม่มีหนวด มีเส้นข้างตัวสมบูรณ์ เกล็ดเป็นแบบ cycloid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 36 - 37 เกล็ด จุดเริ่มต้นของครีบหลังอยู่หลังจุดเริ่มต้นของครีบท้อง ครีบหลังเว้ามีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน ก้านครีบหลัง

ก้านที่ 3 แข็งหยักเป็นฟันเลื่อย ก้านครีบแขนง 8 ก้าน ครีบยาวถึงครีบท้อง มีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน
ก้านครีบแขนง 16 ก้าน ครีบท้องยาวถึงรูทวาร มีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 8 ก้าน ส่วน
ครีบหางเว้าลึกมีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน ก้านครีบก้านที่ 3 หยักเป็นฟันเลื่อย ก้านครีบแขนง 5 ก้าน
ครีบหางเว้าลึก ลำตัวมีสีเงิน บริเวณด้านหลังมีสีน้ำตาล ปลายครีบต่าง ๆ มีสีดำจาง

อาหาร

เมื่ออยู่ในธรรมชาติปลาชนิดนี้จะกินสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ทั้งพืช และสัตว์

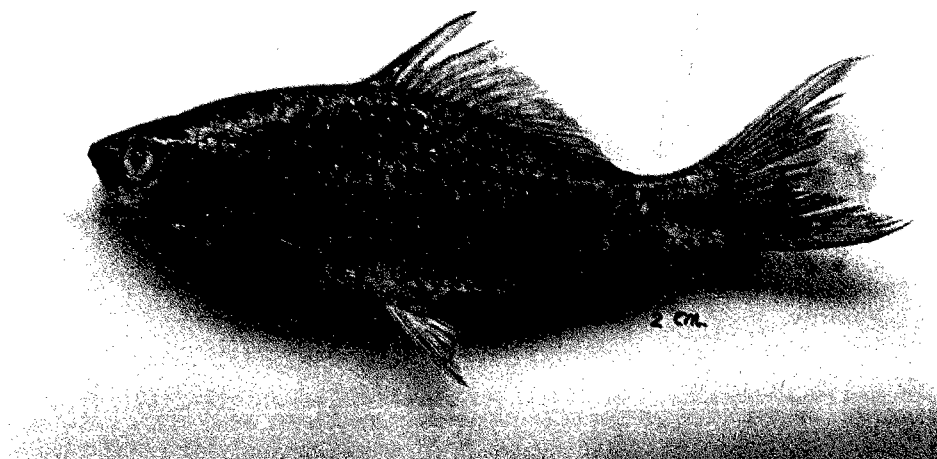
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

มีอยู่อย่างแพร่หลายทั่วทุกภาคของประเทศไทย รวมทั้งแม่น้ำโขง ขนาดโตสุดมีความยาว
30 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 195) นอกจากนี้พบใน สุมาตรา ชวา และบอร์เนียว
ขนาดโตสุดมีความยาว 30 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort. 1916 : 200)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 45 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 14 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 250 กรัม

Osteochilus hasselti (Cuvier and Valenciennes)

Synonyms : Rohita hasseltii Valenciennes in Cuvier & Valenciennes, 1842.

Rohita artedii Eleecker, 1851.

Osteochilus hasseltii Günther, 1868 ; Weber and de Beaufort, 1916 ; Fowler, 1934 ; Smith, 1945 ; Taki, 1974.

ชื่อไทย ปลาสร้อยนาเขา, ปลา, ช้างม

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวค่อนข้างสั้น ป้อม แบบ oblong ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 4.5 เท่าของความยาวหัวและ 2.5 - 3.0 เท่าของความลึกของลำตัว ริมฝีปากมีรอยหยักเล็กน้อย จมอยปากคู่ มีหนวด 2 คู่คือ ที่ขากรรไกรบน และที่จมอยปาก เส้นข้างตัวสมบูรณ์ เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 33 - 36 เกล็ด เกล็ดมีขนาดใหญ่แบบ cycloid ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน ก้านครีบแขนง 15 - 16 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 12 - 13 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 9 ก้าน ส่วนครีบก้นมีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน ก้านครีบแขนง 5 - 6 ก้าน ลำตัวด้านหลังสีน้ำตาลแก่แกมสีเทา ด้านข้างเป็นสีครีม ด้านท้องเป็นสีขาว ข้างลำตัวจะมีจุดประสีแดงเรียงเป็นแถวยาว 6 - 8 แถว ที่ตรงกลางคอคอดหางจะมีจุดสีน้ำตาลขนาดใหญ่ข้างละ 1 จุด ครีบท้อง ครีบก้น และครีบท้องมีสีแดง ครีบหลังและครีบอกมีสีขาว

อาหาร

เมื่ออยู่ในธรรมชาติปลาชนิดนี้จะกิน ตะไคร่น้ำ และพืชน้ำอื่น ๆ เป็นอาหารหลัก รองลงมาได้แก่ ชากพืช ชากสัตว์ และไรน้ำจืด

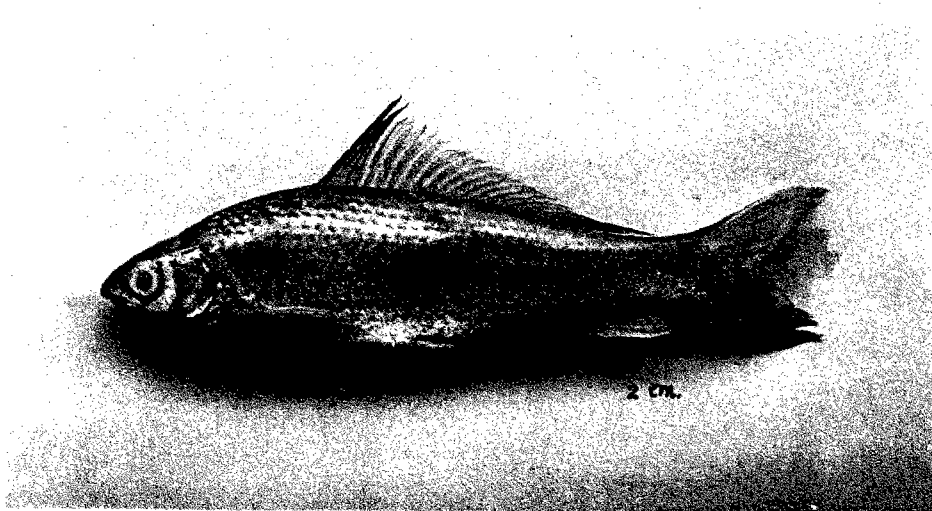
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

มีมากในภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออก แต่ไม่พบในภาคเหนือและภาคตะวันตก ขนาดโตสุดมีความยาว 25 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 214) นอกจากนี้พบในมาเลเซียและอินโดนีเซียตะวันออก ขนาดโตสุดมีความยาวถึง 32 เซนติเมตร (Sterba. 1963 : 878)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 20 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 15 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 250 กรัม

Labiobarbus spilopleura (Smith)

Synonyms : Dangila spilopleura Smith, 1934.

Dangila siamensis Fowler, 1934.

Labiobarbus spilopleura Smith, 1945.

อไทย ปลาสร้อย, ปลา, สร้อยลูกกล้วย

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวค่อนข้างยาวแบบ elongate แขนง ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหาง
บริเวณ hypural plate ประมาณ 5.0 เท่าของความยาวหัวและ 3.6 เท่าของความลึกของ
หัว ส่วนหัวค่อนข้างเล็ก ริมฝีปากบนมีรอยหยัก ขากรรไกรล่างเป็นสันคม มีหนวด 2 คู่ คือหนวด
งอยปากและหนวดที่ขากรรไกรบน บนงอยปากมีปุ่มประสาทรหลายแถว เกล็ดมีขนาดเล็กแบบ cycloid

เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวมีจำนวนประมาณ 43 - 45 เกล็ด ครีบหลังยาวมาก มีก้านครีบเดี่ยว 3 ก้าน ก้านครีบแขนง 25 ก้าน ครีบอกสั้นกว่าความยาวหัว มีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 15 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 5 ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบเดี่ยว 3 ก้าน ก้านครีบแขนง 5 ก้าน ครีบหางเว้าลึก ลำตัวมีสีเขียวอ่อน ท้องขาว มีจุดสีดำรูปสี่เหลี่ยมขนแป้นอยู่บนเส้นข้างตัว อยู่ประมาณเหนือจุดกึ่งกลางของครีบอกและมีจุดสีดำกลมตรงโคนหาง ครีบต่าง ๆ มีสีเขียวอ่อน หรือเหลืองอ่อน

อาหาร

ธรรมชาติของปลาสวายจะกินสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในน้ำ ลูกกุ้ง ลูกปลา ไรน้ำจืด และแมลงน้ำ

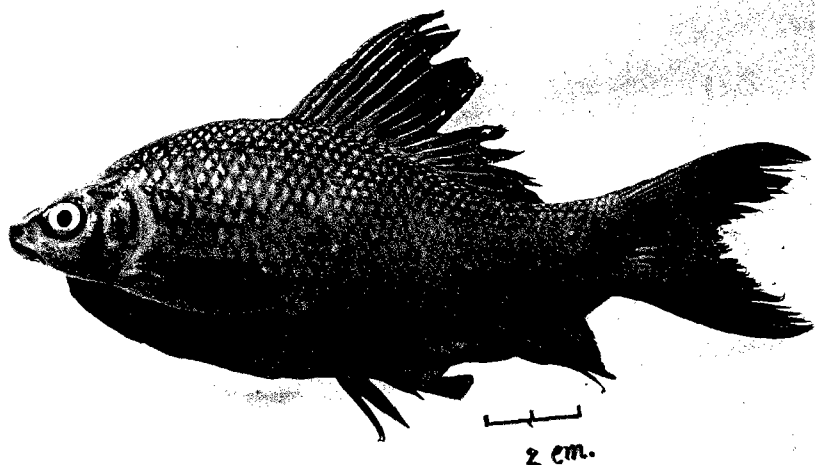
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบในแถบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ตอนเหนืออยุธยา แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำนครนายก ขนาดโตสุดมีความยาว 16 เซนติเมตร ไม่ปรากฏในต่างประเทศ (Smith. 1945 : 221)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 24 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 14 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 150 กรัม

Morulius chrysophekadion (Bleeker)

Synonyms : Rohita chrysophekadion Bleeker, 1850.

Morulius chrysophekadion Bleeker, 1865 ; Smith, 1945.

Morulius pectoralis Fowler, 1934.

ชื่อไทย ปลากา, เปี้ย, อีตู

ลักษณะที่สำคัญ

ลักษณะลำตัวเป็นแบบ oblong ความยาวลำตัวนับจากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 4 เท่าของความยาวหัวและ 3 - 4 เท่าของความลึกของลำตัว สันหลังโค้งสูง ส่วนท้องแบน ปากอยู่ต่ำยึดหดได้และมีลักษณะแบบปากดูด ริมฝีปากบนและล่างหยัก มีหนวด 2 คู่ คือหิ้งงอยปาก 1 คู่ และหิ้งขากรรไกรบนอีก 1 คู่ เส้นข้างตัวสมบูรณ์ มีเกล็ดแบบ cycloid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 38 - 40 เกล็ด ครีบหลังมีขนาดใหญ่และสูงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับความยาวของหัวและความลึกของลำตัว ครีบหลังมีก้านครีบเดี่ยวจำนวน 3 ก้าน ครีบแขนง 15 - 18 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ครีบแขนง 15 - 17 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ครีบแขนง 8 ก้าน ครีบแก้มมีก้านครีบเดี่ยว 3 ก้าน ครีบแขนง 5 ก้าน ครีบหางเว้าลึก พื้นลำตัวและครีบทุกครีบมีสีน้ำตาล

อาหาร

อาหารในธรรมชาติของปลากา ได้แก่ ตะไคร่น้ำ พืชน้ำขนาดเล็ก ซากพืช แผลงก์ตอนพืช แผลงก์ตอนสัตว์ และตัวอ่อนของแมลงน้ำ

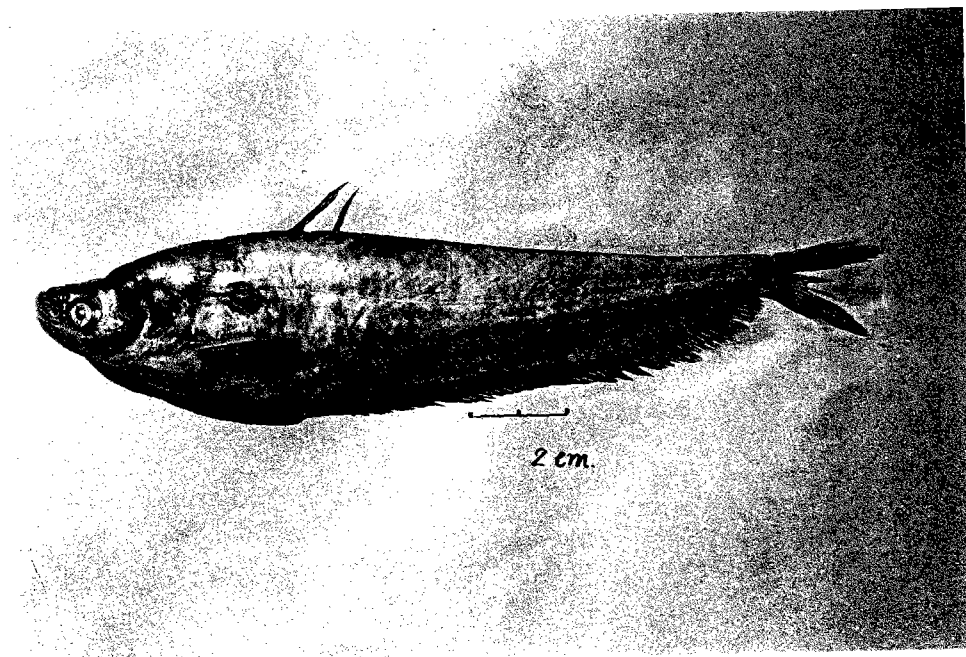
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปในภาคกลางของประเทศไทย แม่น้ำเจ้าพระยา ปิงปด และแม่น้ำน่าน ขนาดโตสุดมีความยาว 60 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 249) นอกจากนี้พบในประเทศไทยลาว เขมร และอินโดนีเซีย ที่เกาะสุมาตรา ชวา และบอร์เนียว (วันเพ็ญ มีนาคญณ์ 2528 : 38)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 14 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 16 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 250 กรัม

Ompok bimaculatus (Bloch)

Synonyms: Silurus bimaculatus Bloch, 1797.

Callichrous bimaculatus Bleeker, 1865.

Ompok bimaculatus Fowler, 1935 ; Smith, 1945.

อไทย ปลาเนื้ออ่อน, สยมพร, หน้าสั้น, สะโอน, เขื่อม

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวค่อนข้างยาวแบบ elongate แบนข้าง ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหาง บริเวณ hypural plate ประมาณ 4.5 เท่าของความยาวหัวและ 8.5 - 9 เท่าของความลึกของลำตัว ส่วนหัวกว้าง จมอยปากแบนลง ปากเขี้ยวแบน ขากรรไกรล่างยื่นยาวกว่าขากรรไกรบน 2 เท่า หนวดที่ขากรรไกรบนยาวเลยหัวถึงประมาณกึ่งกลางของครีบอก หนวดที่ขากรรไกรล่างสั้นกว่า ลำตัวไม่มีเกล็ด ครีบหลังมีขนาดเล็กซึ่งมีก้านครีบ 4 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ซึ่งมักเป็นพื้นเลื้อย ก้านครีบแขนง 12 - 14 ก้าน ครีบท้องอยู่ตรงกับครีบหลังมีก้านครีบแขนง 7 - 8 ก้าน ขาค้นค่อนข้างยาวมีก้านครีบเดี่ยว 2 ก้าน ก้านครีบแขนง 57 - 66 ก้าน ครีบหางเว้าแต่ปลายมน

แพนหางบนกว้างกว่าแพนหางล่างเล็กน้อย พื้นลำตัวมีสีค่อนข้างคล้ำและมีลวดลายดำแซมอย่างไม่เป็นระเบียบเห็นจุดกึ่งกลางของครีบอก มีจุดกลมสีดำ หรือสีน้ำตาลขนาดใหญ่ข้างละ 1 จุด

อาหาร

อาหารในธรรมชาติของปลาชนิดนี้ ได้แก่ ปลา กุ้ง และตัวอ่อนของแมลงในน้ำ

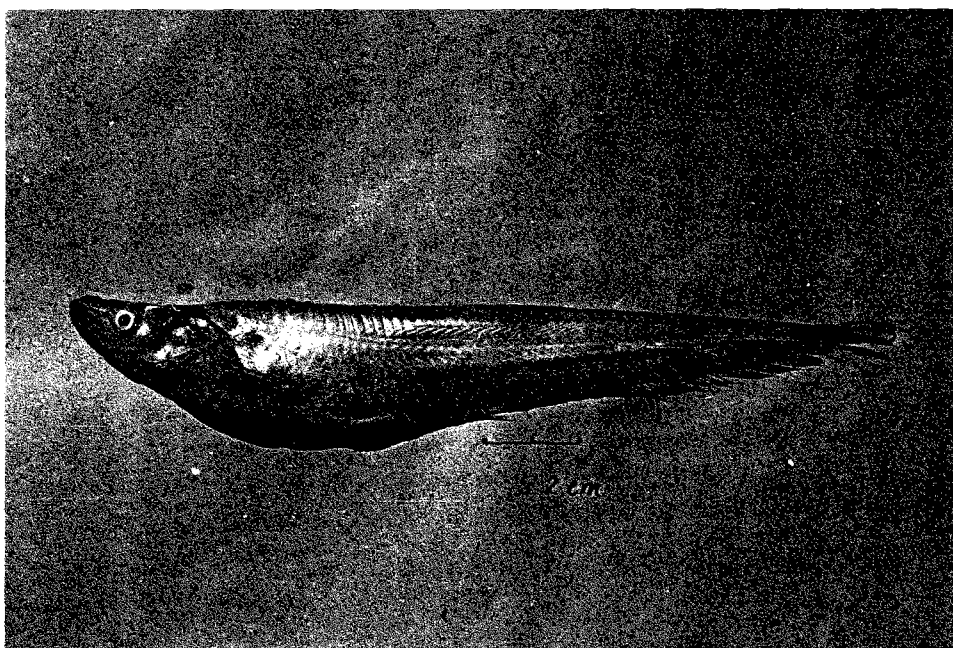
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบอยู่ทั่วไปในประเทศไทยและมีมากในภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออก ขนาดโตสุด มีความยาว 45 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 337) ในต่างประเทศพบในฮาวาย สุมาตรา บอร์เนียว พม่า และอินเดีย มีความยาว 45 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort. 1913 : 404)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 12 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 17 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 250 กรัม

Kryptopterus apogon (Bleeker)

Synonyms : Silurus apogon Eeeker, 1851.

Cryptopterus micropogon Gunther, 1864.

Cryptopterus apogon Weber and de Beaufort, 1913.

Kryptopterus apogon Smith, 1933 ; _____, 1945 ; Suvatti, 1950.

ชื่อไทย ปลาชะโอน, แดง, น้ำเงิน, เนื้ออ่อน

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวยาวแบบ elongate แบนข้างมาก ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหาง บริเวณ hypural plate ประมาณ 5.0 - 5.5 เท่าของความยาวหัวและ 5.0 เท่าของความลึกของลำตัว ส่วนหัวยาวแบนจากบนหลังล่างและลาดลงตรงบริเวณจงอยปาก ปากกว้างเฉียงลงเล็กน้อย ขากรรไกรบนสั้นกว่าขากรรไกรล่างเล็กน้อย รูจมูกคู่หน้าอยู่ใกล้กับปลายจงอยปาก ตาเล็กอยู่หลังมุมปาก ทวนที่ขากรรไกรบนยาวถึงตา ทวนที่ขากรรไกรล่างสั้น ลำตัวไม่มีเกล็ด ครีบหลังไม่มี ครีบอกมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน เป็นเจียงแหลม ครีบแขนง 13 - 15 ก้าน ครีบหางมีก้านครีบแขนง 9 - 10 ก้าน ครีบกันยาวมีก้านครีบแขนง 78 - 90 ก้าน ครีบกันแยกจากครีบหาง ครีบหางเว้าลึก ลำตัวมีสีน้ำตาล หรือสีเหลือง ด้านหลังมีเส้นเข้ม ครีบต่าง ๆ มักมีสีดำ

อาหาร

อาหารในธรรมชาติของปลาชนิดนี้ ได้แก่ ลูกปลา ลูกกุ้ง และตัวอ่อนแมลงน้ำ

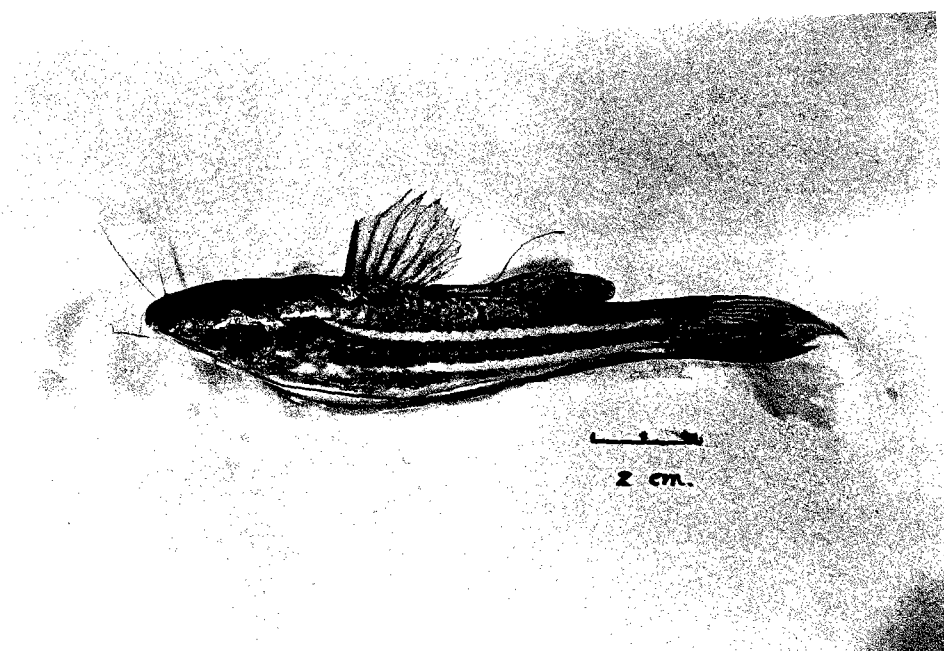
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบมีมากในแม่น้ำเจ้าพระยา และทางภาคใต้ของประเทศไทย นอกจากนี้ยังพบในอินโดนีเซีย เบลอนโคจีน (Weber and de Beaufort. 1913 : 221)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 30 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 15 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 125 กรัม

Mystus vittatus (Bloch)

Synonyms : Silurus vittatus Bloch, 1797.

Mystus vittatus Smith, 1934 ; _____, 1945.

Mystus atrifasciatus Fowler, 1937.

อไทย ปลาแขยง, แขยงข้างลาย

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวค่อนข้างยาวแบบ elongate เบนข้างเล็กน้อย ความยาวลำตัวนับจากปากถึง
 ฐานหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 3.5 - 4.0 เท่าของความยาวหัวและ 3.5 เท่า
 ของความลึกของลำตัว หัวขนาดค่อนข้างใหญ่แบนลงด้านข้างเล็กน้อย มีหนวด 4 คู่ อยู่ที่ขากรรไกรบน
 และปลายจงอยปากแต่ละ 1 คู่ และที่ขากรรไกรล่าง 2 คู่ ที่ขากรรไกรบนยาวที่สุดโดยยาวถึง
 ปลายฐานครีบกัน ครีบหลังมีก้านครีบแข็งหยักเป็นฟันเลื่อย 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 7 ก้าน ครีบอก
 1 ก้าน ครีบหน้ามีก้านครีบแข็งหยักเป็นฟันเลื่อย 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 6 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบแขนง 6 ก้าน ครีบกัน
 1 ก้าน ครีบหางมีก้านครีบแข็งหยักเป็นฟันเลื่อย 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 9 - 12 ก้าน ครีบไขมันยาวกว่าครีบกัน ครีบหางเว้าลึก แขนหางส่วนบนยาวกว่าส่วนล่าง

ลำตัวไม่มีเกล็ด ส่วนหัวและบริเวณด้านหลังของลำตัวมีสีน้ำตาลแกมเขียว ด้านข้างลำตัวและด้านท้องมีสีเงิน และมีแถบสีน้ำตาลเข้มพาดไปตามความยาวลำตัวจากบริเวณโคนครีบออกไปจรดโคนครีบทหางจำนวน 2 แถบ หลังช่องเหงือกมีจุดสีดำขอบขาวขนาดใหญ่ข้างละ 1 จุด

อาหาร

อาหารในธรรมชาติของปลาชนิดนี้ได้แก่ ลูกปลา ลูกกุ้ง แมลงน้ำ ชากพืชและชากสัตว์

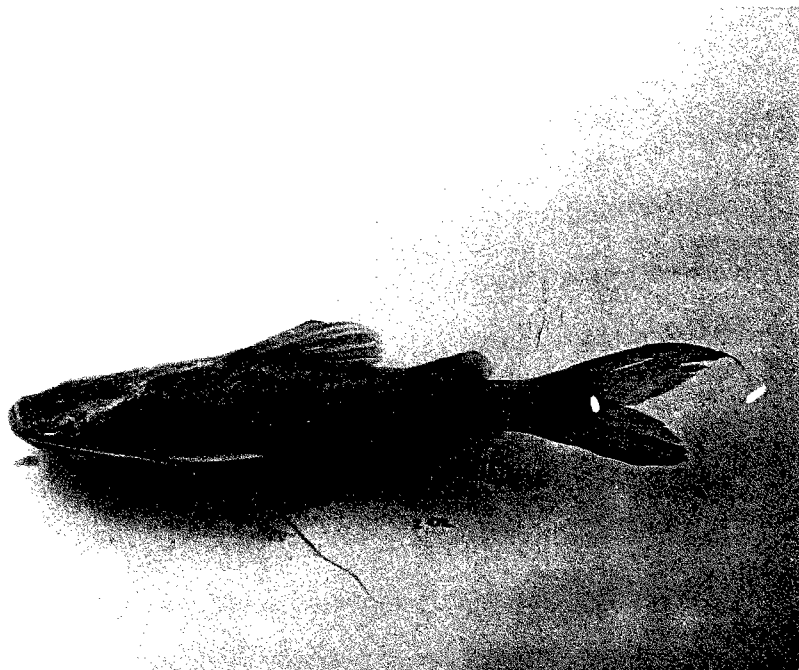
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบเป็นจำนวนมากในแม่น้ำเจ้าพระยาตั้งแต่ปากน้ำโพถึงกรุงเทพฯ บึงบรเพ็ด แม่น้ำปิง แม่น้ำบางปะกง และแม่กลอง ขนาดโตสุดมีความยาว 17 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 385) นอกจากนี้พบในอินเดีย พม่า ขนาดโตสุดมีความยาว 21 เซนติเมตร (Sterba. 1963 : 878)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 40 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 14 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 100 กรัม

Mystus nemurus (Cuvier and Valenciennes)

Synonyms : Bagrus nemurus Cuvier and Valenciennes, 1839.

Hemibagrus nemurus Eleecker, 1865.

Macrones nemurus Weber and de Beaufort, 1913.

Mystus nemurus Fowler, 1934 ; Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลากดเหลือง, กตนา, กตขาว

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวค่อนข้างยาวแบบ elongate ความยาวลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 3.5 เท่าของความยาวหัวและ 4.0 เท่าของความลึกของลำตัว ส่วนหัวแบนลง ลำตัวและส่วนท้ายของลำตัวแบนข้าง ปากกว้าง ตาเล็ก มีหนวด 4 คู่ คู่ที่อยู่บริเวณรูจมูกยาวถึงตา คู่ที่ขากรรไกรบนยาวถึงครีบกัน คู่ที่ขากรรไกรล่างยาวถึงโคนครีบอก ส่วนคู่ที่คางสั้น กระดูกท้ายทอยยาวถึงก้านครีบแข็งอันแรกของครีบหลัง ลำตัวไม่มีเกล็ด ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 2 ก้าน ก้านครีบแขนง 7 ก้าน ก้านครีบแข็งก้านที่ 2 ยาวที่สุดแต่สั้นกว่าความยาวของส่วนหัวเล็กน้อย ครีบไขมันมีขนาดเล็กกว่าของ M. vittatus ตั้งอยู่เหนือครีบกันและยาวกว่าครีบกันเล็กน้อย ครีบอกมีเงี่ยงแหลมและเป็นจักร 1 ก้าน ครีบแขนง 8 - 9 ก้าน จุดเริ่มต้นของครีบท้องอยู่ใต้ก้านครีบอันสุดท้ายของครีบหลัง ครีบท้องมีก้านครีบแขนง 6 ก้าน ครีบกันมีก้านครีบแขนง 12 - 13 ก้าน ครีบหางเว้าลึก แขนงส่วนบนยาวกว่าส่วนล่าง ก้านหลังของลำตัวมีสีดำ หรือสีดำแกมเขียว ส่วนท้องสีขาว ครีบต่าง ๆ มีสีออกม่วง

อาหาร

ธรรมชาติปลากดเหลืองจะกินพวกลูกกุ้ง ลูกปลา และตัวอ่อนของแมลงในน้ำ

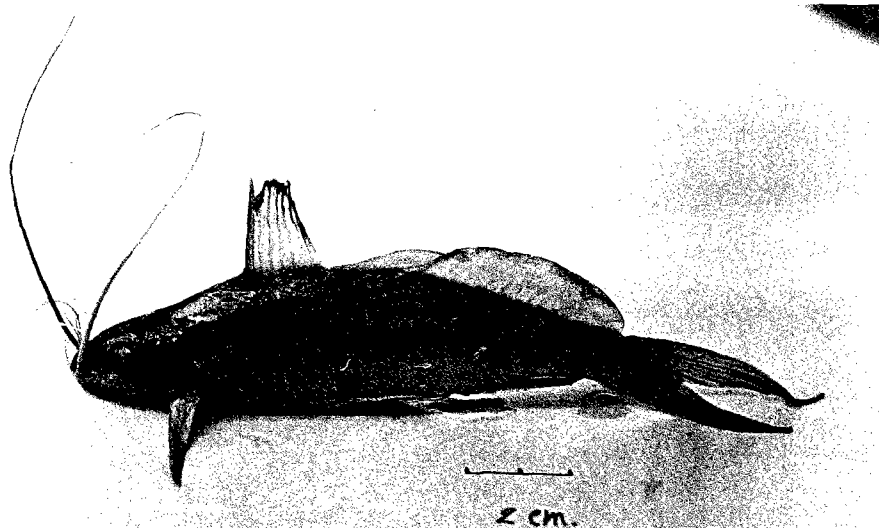
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบในแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าน แม่ปิง แม่กก แม่โขง แม่น้ำมูล แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำตาปี แม่น้ำจันทบุรี ทะเลสาบสงขลา ขนาดโตสุดมีความยาว 60 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 386) นอกจากนี้พบในชวา สุมาตรา บอร์เนียว และสิงคโปร์มีความยาว 35 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort. 1913 : 341)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 17 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 15 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 300 กรัม

Mystus cavaus (Hamilton)

Synonyms : Pimelodus cavaus Hamilton, 1882.

Hypselobagrus macronema Bleeker, 1865.

Macrones nigriceps Peters, 1868 ; Weber and de Beaufort, 1913 ;
Hora, 1923.

Mystus cavaus Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลาแขยง, แขยงใบข้าว

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวค่อนข้างยาวแบบ elongate ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ
hypural plate ประมาณ 5.0 - 5.5 เท่าของความยาวหัวและ 4.5 เท่าของความลึกของลำตัว

บริเวณสันหลังโค้งนั้น ส่วนตอนหน้าลาดเป็นเส้นตรงลงสู่จงอยปาก จงอยปากกลม หัวเป็นรูปสามเหลี่ยม ช่องเปิดของปากโค้งเล็กน้อย มีหนวด 4 คู่ คู่ที่อยู่บริเวณจมูกยาวถึงปลายสุดของส่วนหัว คู่ที่ขากรรไกรบน ยาวถึงครีบท่าง คู่ที่ขากรรไกรล่างยาวถึงครีบท้อง ส่วนคู่ที่ใต้คางยาวถึงครีบอก ลำตัวไม่มีเกล็ด ครีบท้อง มีเงี่ยงแหลมหยักเป็นฟันเลื่อย 2 ก้าน ก้านครีบท้อง 7 ก้าน ครีบท้องมีขนยาวมาก มีจุดเริ่มต้นติดต่อกับ ครีบท้อง ครีบอกมีเงี่ยงแหลมหยักเป็นฟันเลื่อย 1 ก้าน ซึ่งยาวเท่าหรือยาวกว่าเงี่ยงบนครีบท้อง ครีบท้อง มีก้านครีบท้อง 9 - 11 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบท้อง 6 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบท้อง 11 - 12 ก้าน ครีบท้องเว้าลึกแทนหางบนยาวกว่าแทนหางล่างเล็กน้อย ด้านหลังและด้านข้างมีลิ้นแหลมเยียว ด้านท้องยาว ครีบท้อง ครีบท้อง และครีบท้องมีลิ้นเยียว ครีบอกดำ

อาหาร

ในธรรมชาติปลาแขยงในน้ำจะกินพวก ลูกกุ้ง ลูกปลา แมลงน้ำ และซากพืชที่เน่าเปื่อย

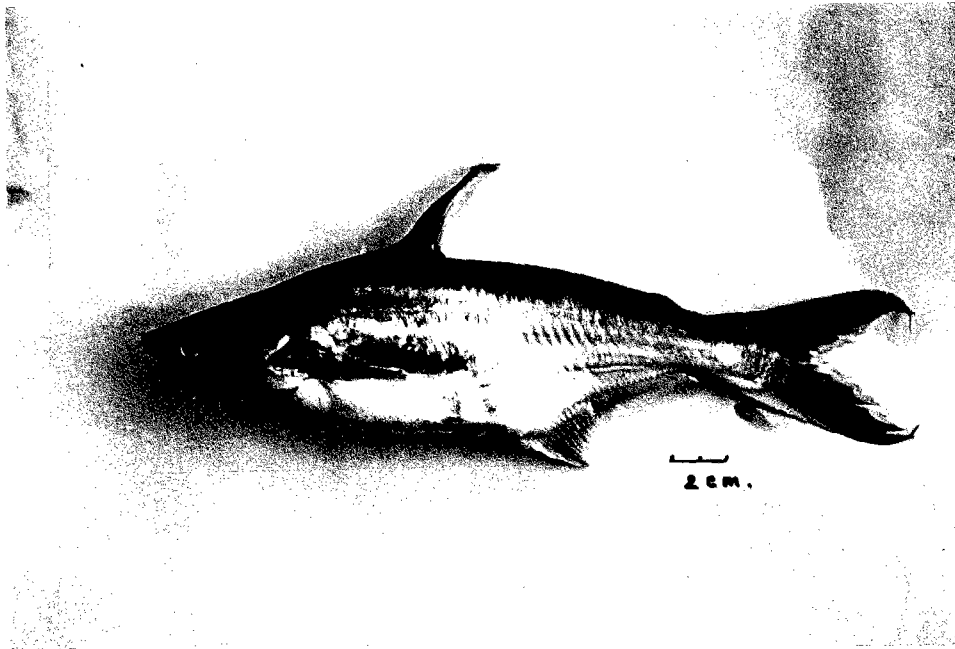
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบในแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำตาปี แม่น้ำพอง และแม่น้ำกลอง ขนาดโตสุดมีความยาว 20 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 390) นอกจากนี้พบใน ชวา สุมาตรา บอร์เนียว และอินโดจีน ขนาดโตสุดมีความยาวถึง 45 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort. 1913 : 337)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 27 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 15 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 100 กรัม

Pangasius pangasius (Hamilton)

Synonyms : Pimelodus pangasius Hamilton, 1822.

Pangasius buchanani Day, 1878.

Pangasius pangasius Forster, 1823 ; Vipulya, 1923 ;
Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลาสาวย

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวเรียวยาว แบบ elongate แบนข้างเล็กน้อย ความยาวลำตัวไม่จากปากถึงโคนหาง บริเวณ hypural plate ประมาณ 4.0 - 5.0 เท่าของความยาวหัวและ 3.0 - 3.5 เท่าของความลึกของลำตัว ปากอยู่ต่ำ จมอยปากยื่นออกไปเล็กน้อย ขากรรไกรล่างยาวกว่าขากรรไกรบน พื้นผิวขากรรไกรเล็กและละเอียด มีฟันที่เพดานปาก คามีขนาดเล็กหลังมุมปาก อยู่ในระดับเดียวกับมุมปาก หรือต่ำกว่าเพียงเล็กน้อย มีหนวด 2 คู่ หนวดที่ขากรรไกรบนยาวกว่าหนวดที่ขากรรไกรล่าง ลำตัวไม่มีเกล็ด ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน มีลักษณะเป็นฟันเลื่อยแหลมคม ก้านครีบแขนง

6 - 7 ก้าน ครีบไขมันมีขนาดเล็ก ครีบอกมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 8 ก้าน ครีบหาง
มีก้านครีบแขนง 6 ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบแข็ง 4 ก้าน ก้านครีบแขนง 30 - 32 ก้าน ครีบหางค่อนข้าง
ยาวและเว้าลึก ลำตัวมีสีเทาเข้ม หรือเทาแกมน้ำตาล บริเวณท้องมีสีขาว ครีบหลังและครีบไขมันมีสีเทา

อาหาร

ปลาสวายกินอาหารทั้งพืชและสัตว์ แต่ส่วนใหญ่จะกินสัตว์มากกว่า เช่น ตัวอ่อนแมลงน้ำ
ลูกหอย ลูกกุ้ง และไส้เดือน

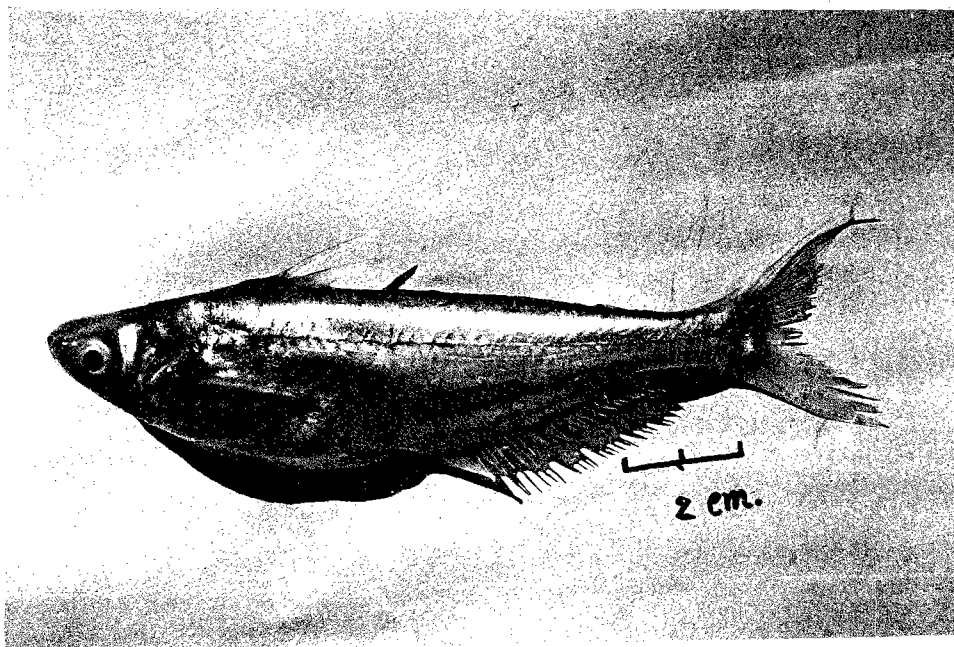
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบมีตลอดลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาโดยเฉพาะที่บึงบรเพ็ดมีมากกว่าที่อื่น ๆ นอกจากนี้พบที่แม่น้ำ
ป่าสัก แม่น้ำแม่กลอง และแม่น้ำโขง ขนาดโตสุดมีความยาว 90 เซนติเมตร (Smith, 1945 :
357) ต่างประเทศพบใน เขมร เวียดนาม อินโดจีน พม่า และอินโดนีเซีย (เสนีย์ ผลประสิทธิ์
2521 : 614)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 15 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 30 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 600 กรัม

Pteropangasius cultratus (Smith)

Synonyms : Pangasius cultratus Smith, 1931.

Pteropangasius cultratus Fowler, 1937 ; Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลาสังกะวาตท้องโต

ลักษณะที่สำคัญ

ลักษณะลำตัวยาวแบบ elongate แบนข้าง ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหาง บริเวณ hypural plate ประมาณ 5.5 เท่าของความยาวหัวและ 3.0 - 3.5 เท่าของความลึกของลำตัว สันหลังค่อนข้างตรงจากครีบหลังลาดลงสู่จุดงอยปาก มีหนวดสั้น 2 คู่ อยู่ที่ยากระไรบน 1 คู่ และที่ยากระไรล่าง 1 คู่ ท้องเป็นสัน ช่วงท้องใหญ่ ลำตัวไม่มีเกล็ด ครีบหลังมีเงี่ยงแหลม 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 6 - 7 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบแขนง 6 ก้าน ครีบอกมีเงี่ยงแหลม 1 ก้าน ครีบแขนง 11 ก้าน ครีบไขมันเล็กมาก ครีบก้นยาวมีก้านครีบ 43 - 47 ก้าน พื้นลำตัวด้านบนมีสีดำ ด้านท้องขาว บริเวณหน้าครีบอกมีสีดำ

อาหาร

ธรรมชาติของปลาสังกะวาตจะกินสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในน้ำ ได้แก่ ลูกกุ้ง ลูกปลา และตัวอ่อนของแมลงน้ำ

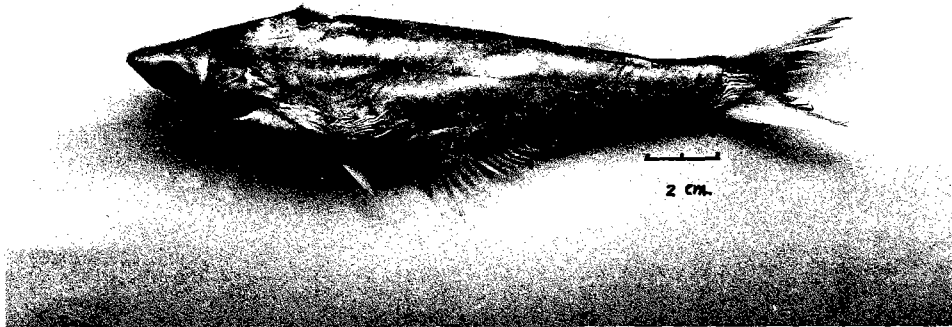
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบในแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำโขง แม่น้ำกลอง คาบิ ลีกู และแม่น้ำพูน ขนาดโตสุดมีความยาว 6 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 369) ไม่ปรากฏในต่างประเทศ

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 33 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 12 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 100 กรัม

Laides hexanema (Bleeker)

ynonyms : Pangasius hexanema Bleeker, 1852.

Lais hexanema Gunther, 1864 ; Smith, 1931.

Laides hexanema Smith, 1945.

อไทย ปลาสังกะวาด, ยอน

าณะที่สำคัญ

ลำตัวยาวแบบ elongate แบนข้างเล็กน้อย ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหาง
 ีเวณ hypural plate ประมาณ 4.0 - 4.5 เท่าของความยาวหัวและ 3.8 เท่าของความลึก
 ึ่งลำตัว ปากค่อนข้างกว้าง มีรูจมูก 2 คู่ หนวด 3 คู่ คู่บนขากรรไกรบนยาวถึงครีบท้องหรือครีบก้น
 วนคู่ที่ขากรรไกรล่างยาวถึงฐานครีบอก ลำตัวไม่มีเกล็ด ครีบหลังมีก้านครีบแข็งหยักเป็นฟันเลื่อย 1 ก้าน
 เนครีบแขนง 7 ก้าน ครีบอกยาวเท่ากับความยาวหัว และมีเงี่ยงยาวหยักเป็นฟันเลื่อย 1 ก้าน
 เนครีบแขนง 9 - 10 ก้าน ครีบท้องเล็กมีก้านครีบแขนง 6 ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบแขนง 39 - 42 ก้าน
 ับไขมันเล็กมาก พื้นลำตัวมีสีเทา ด้านหลังสีเข้มกว่า ส่วนอก ท้อง และหางมีสีออกดำ

อาหาร

ธรรมชาติของปลาสังกะวาจะกินสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในน้ำ ได้แก่ ตัวอ่อนของแมลงน้ำ
ไรน้ำจืด ลูกกุ้ง ลูกปลา เป็นต้น

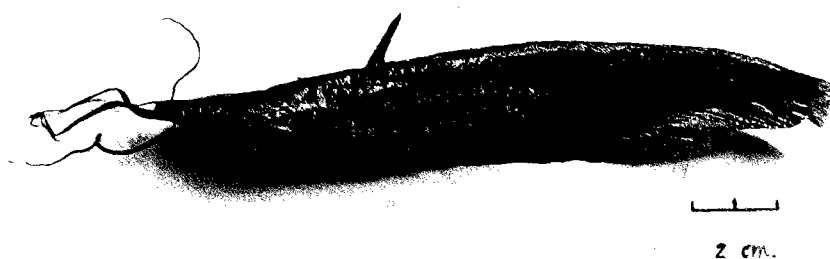
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปในประเทศไทย เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำโขง แม่น้ำพอง แม่น้ำมูล แม่น้ำนครนายก
และแม่น้ำปิง ขนาดโตสุดมีความยาว 13 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 373) นอกจากนี้พบใน
ลาว ลุ่มมอรา และบอร์เนียว ขนาดโตสุดมีความยาว 16 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort.
1913 : 251)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 17 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 13 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 70 กรัม

Heteropneustes fossilis (Bloch)

Synonyms : Silurus fossilis Bloch, 1979

Saccobranchus fossilis Bleeker, 1865 ; Sauvage, 1883.

Clarisilurus kemratensis Fowler, 1937.

Heteropneustes kemratensis Fowler, 1939.

Heteropneustes fossilis Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลาจึก

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวยาวแบบ elongate แบนข้าง ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 6.0 - 7.0 เท่าของความยาวหัวและ 4.0 - 5.0 เท่าของความลึกของลำตัว ส่วนหัวแบนลาดลงข้างล่าง มีหนวดค่อนข้างยาว 4 คู่ ลำตัวไม่มีเกล็ด ครีบหลังมีขนาดเล็กอยู่ตรงข้ามกับครีบท้อง ครีบอกมีก้านครีบที่เป็นหนามแหลม 1 ก้าน ครีบกันเป็นก้านครีบแขนงมีความยาวครึ่งหนึ่งของความยาวหัว ครีบหางกลมมน และไม่มีครีบไขมัน พื้นลำตัวมีสีค้ำสนิมเทาขาว ๆ ยาวไปตามความยาวของลำตัว ครีบต่าง ๆ มีสีค้ำ

อาหาร

ธรรมชาติของปลาจึก จะกินพวกสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในน้ำ ได้แก่ ลูกปลา ลูกกุ้ง และแมลงน้ำ เป็นต้น

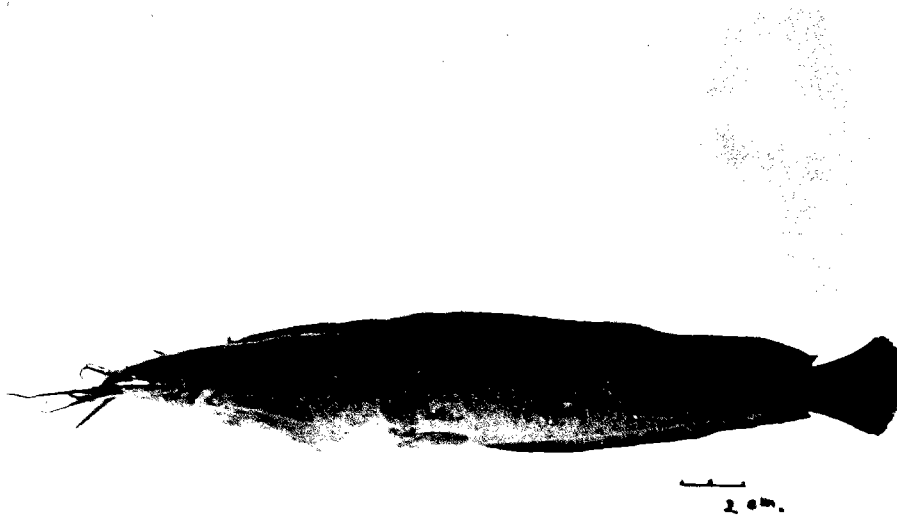
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปในประเทศไทย แม่น้ำเจ้าพระยาใกล้ปากน้ำโพ บึงบรเพ็ด นครนายก และสุพรรณบุรี ขนาดโตสุดมีความยาว 30 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 345) นอกจากนี้พบใน อินโดจีน พม่า และคาบสมุทรมอินโดจีน (สมโภชน์ อัคระทวีวัฒน์ 2523 : 128)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 17 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 16 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 100 กรัม

Clarias batrachus (Linnaeus)

synonyms : Silurus batrachus Linnaeus, 1758.

Clarias batrachus Bleeker, 1865 ; Sauvage, 1881 ; Hora, 1923 ; Vipulya, 1923 ; Smith, 1934 ; Fowler, 1934 ; Smith, 1945.

ของไทย ปลาอุกค้ำ

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวค่อนข้างกลมเรียวยาวแบบ elongate แต่แบนข้างบริเวณส่วนหาง ความยาวของตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 4.0 เท่าของความยาวหัว และ 5.5 - 6.0 เท่าของความลึกของลำตัว บริเวณหัวมีกระดูกท้ายทอยค่อนข้างแหลมมีความยาวเท่ากับหนึ่งในสิบของความกว้างส่วนหัว ส่วนหัวกว้างประมาณ 4.5 เท่าของระยะห่างจากส่วนปลายของกระดูกท้ายทอยถึงจุดเริ่มต้นของกรีบหลัง หัวแบนลงมาก ส่วนหัวปกคลุมด้วยแผ่นกระดูกแข็งบางต่อกันในชั้น ๆ ทั้งด้านบนและด้านล่าง ปากมีขนาดเล็ก ตาเล็ก เมื่อเทียบกับขนาดลำตัว มีรูจมูก 2 คู่

หน้าอยู่หลังริมฝีปากบน คู่หลังอยู่ชิดฐานหนวดที่จมูก หนวดมี 4 คู่ เป็นกระจุกอยู่ที่ริมฝีปาก ลำตัวไม่มีเกล็ดและไม่มีจุด ครีบหลังอยู่ใกล้กระดูกท้ายทอยไม่มีก้านครีบแข็ง ประกอบด้วยก้านครีบแขนงประมาณ 67 - 74 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบแข็ง 1 ก้านหยักเป็นฟันเลื่อยทั้งสองด้าน ก้านครีบแขนง ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบแขนง 6 ก้าน ส่วนครีบก้นมีก้านครีบก้น 53 - 54 ก้าน ครีบหางกลมมน บริเวณด้านหลังของลำตัวเป็นสีเทาแกมดำ หรือสีน้ำตาลแกมดำ ส่วนท้องมีสีค่อนข้างขาว

อาหาร

ในธรรมชาติปลาตุ๊กตาด่านจะกินอาหารได้ทั้งพืชและสัตว์ แต่ชอบกินสัตว์มากกว่า ได้แก่ ไรน้ำจืด ไรน้ำจืด โรติเฟอร์ ตัวอ่อนแมลงน้ำ ลูกกุ้ง และหนอน

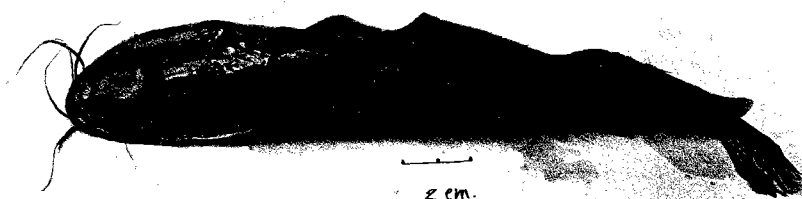
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

ปลาตุ๊กตาด่านมีถิ่นกำเนิดดั้งเดิมในประเทศไทย มีการแพร่กระจายอยู่ตามแหล่งน้ำทั่วประเทศ (โยธิน สีสานนท์ 2524 : 65) นอกจากนี้พบที่ประเทศอินเดีย ศรีลังกา พม่า เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย ขนาดโตสุดยาว 55 เซนติเมตร (Sterba. 1963 : 796)

อย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 37 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 22 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 300 กรัม

Clarias macrocephalus (Günther)

synonyms : Clarias macrocephalus Günther, 1864 ; Sauvage, 1881 ;
Smith, 1934 ; _____, 1945.

Clarias liacanthus Fowler, 1934.

อไทย ปลาอุกอุย

ลักษณะที่สำคัญ

ปลาอุกอุยมีลักษณะต่าง ๆ เหมือนปลาอุกด้านมากแต่ต่างกันตรงที่บริเวณหัวมีกระดูกท้ายทอย
อนข้างกว้าง มันและสั้น ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate
ประมาณ 4.3 เท่าของความยาวหัวและ 5.5 เท่าของความลึกของลำตัว หัวแบน มีหนวด 4 คู่
หนวดที่รูจมูกจะยาวหรือยาวเลยช่องเปิดของกระดูกเหงือก หนวดที่ขากรรไกรบนยาวถึงกึ่งกลางของ
รีบอก ครีบหลังและครีบก้นยาว จุดเริ่มต้นของครีบหลังอยู่ล้ำหน้าจุดเริ่มต้นของครีบท้อง ครีบหลังมี
ก้านครีบแขนงประมาณ 69 ก้าน ครีบอกมีเงี่ยงแหลมทั้งด้านหน้าและด้านหลัง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง

3 - 9 ก้าน ครีบต้องมีก้านครีบแขนง 6 ก้าน ครีบกันมีก้านครีบแขนงประมาณ 51 ก้าน ครีบหางกลมมน ลำตัวมีสีน้ำตาลดำ ด้านหลังสีเข้ม ด้านท้องสีขาวกว่า ครีบต่าง ๆ มีสีดำ

อาหาร

ในธรรมชาติปลาคูกอยจะกินอาหารประเภทสัตว์ ได้แก่ ตัวอ่อนแมลงน้ำ ไรน้ำจืด ลูกกุ้ง กุ้งปลา เป็นต้น

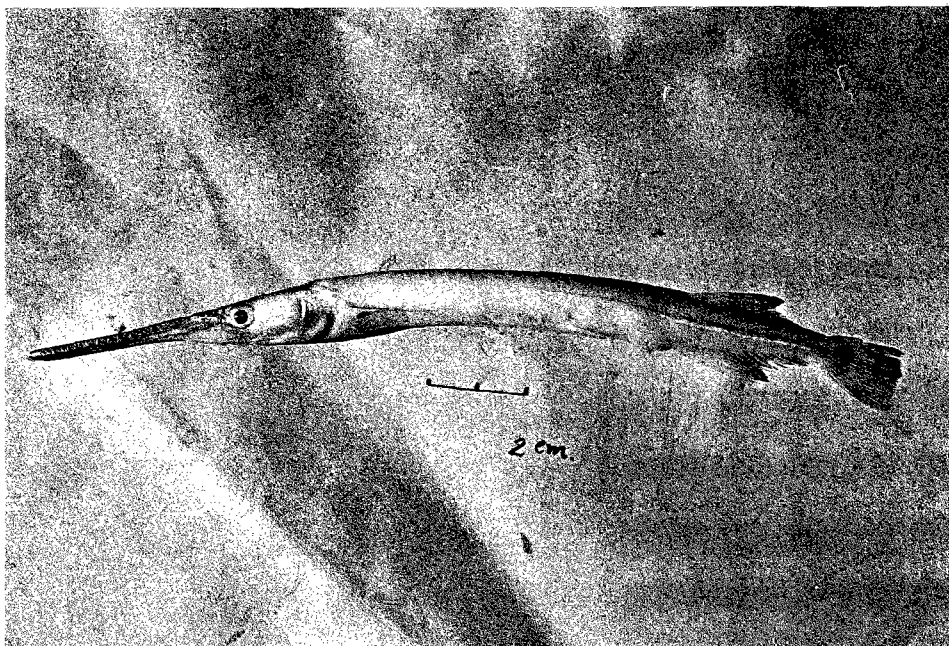
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปในแม่น้ำลำคลองทั่วทุกภาคในประเทศไทย ขนาดโตสุดมีความยาวถึง 40 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 351) นอกจากนี้พบในคาบสมุทรอินโดจีน สุมาตรา ฟิลิปปินส์ (Weber and Beaufort. 1913 : 193)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 34 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 17 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 150 กรัม

Xenentodon cancila (Hamilton)

Synonyms : Esox cancila Hamilton, 1822.

Mastacembelus cancila Bleeker, 1865.

Belone cancila Peters, 1868.

Xenentodon cancila Hora, 1923 ; Fowler, 1937 ; Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลากระทุงเหว, กระทุงเหวเมือง

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวยาวแบบ elongate แบบข้างเล็กน้อย ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหาง บริเวณ hypural plate ประมาณ 2.5 เท่าของความยาวหัวและ 9.0 เท่าของความลึกของลำตัว ปากยาวแบบปากนก มีฟันที่แข็งแรงทั้งขากรรไกรบน และขากรรไกรล่าง ครีบหลังและครีบก้น ตั้งอยู่ตรงข้ามกัน และอยู่ค่อนข้างทางครีบก้นมาก เกล็ดมีขนาดเล็กมากแบบ cycloid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวมากกว่า 250 เกล็ด ครีบหลังมีก้านครีบ 15 - 18 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบ 11 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบ 6 ก้าน และครีบก้นมีก้านครีบ 16 - 18 ก้าน ครีบท้องคอดตรง ลำตัวด้านบนมีเงาเงินหรือสีเขียวเข้ม และมีจุดสีดำเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป ข้างลำตัวมีสีเขียว ท้องสีขาว

อาหาร

ธรรมชาติของปลากระทุงเหวจะกินตัวอ่อนแมลงในน้ำ รวมทั้งไรน้ำจืด

การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบอยู่ทั่วไปตามแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำตาปี แม่น้ำน่าน แม่น้ำปิง และทะเลสาบสงขลา ขนาดโตสุดมีความยาว 32 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 427) นอกจากนี้พบในประเทศอินเดีย มาเลเซีย และศรีลังกา ขนาดโตสุดมีความยาว 30 เซนติเมตร (Sterba. 1963 : 878)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 60 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 13 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 20 กรัม

Dermogenys pusilla (van Hasselt)

2 cm.

synonyms : Dermogenys pusillus van Hasselt, 1823 ; Weber and de Beaufort, 1922 ; Mohr, 1935 ; Smith, 1945.

Hemirhamphus fluviatilis Karoli, 1882.

Dermogenys siamensis Fowler, 1937.

ของไทย ปลาเข็ม

ลักษณะที่สำคัญ

รูปร่างยาวเรียวแบบ elongate ความยาวของลำตัวไม่จากปากถึงโคนหางบริเวณ
opercular plate ประมาณ 7.0 เท่าของความยาวหัวและ 7.5 เท่าของความลึกของลำตัว
ตัวค่อนข้างกลม แต่ส่วนหางแบนข้าง ส่วนหัวมีขนาดเล็ก จมอยปากแหลมยื่นยาว ริมฝีปากล่าง
เวมาก ยาวเท่า หรือยาวกว่าความยาวหัว ริมฝีปากบนยาวเป็นครึ่งหนึ่งของริมฝีปากล่าง รอบ ๆ
ฝีปากล่างมีเยื่อบางหุ้มอยู่โดยรอบ มีฟันเล็กแบบ cardiform ลำตัวมีเกล็ดแบบ cycloid
ใบหลังและครีบกันอยู่ค่อนข้างไปทางด้านหาง ครีบหลังมีก้านครีบประมาณ 5 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบ 4 ก้าน

ครีบท้องมีขนาดเล็กมีก้านครีบประมาณ 2 ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบ 10 ก้าน ครีบหางกลมมนขนาดใหญ่
 พื้นลำตัวมีสีน้ำตาลอ่อน หรือน้ำตาลแกมเขียว ท้องสีขาวเงิน ครีบหลัง ครีบกันและครีบหางมีสีเหลือง
 บริเวณโคนครีบหลังและครีบกันจะมีจุดสีแดงหรือสีส้ม ครีบอกใส ครีบท้องสีส้ม

อาหาร

ในธรรมชาติอาหารของปลาเข็ม ได้แก่ ตัวอ่อนแมลงน้ำ และยุงที่เกาะตามผิวน้ำ

การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปใน แม่น้ำ คลอง หนอง บึงในประเทศไทย นอกจากนี้ยังพบใน ชวา บอร์เนียว
 สุมาตรา ขนาดโตสุดมีความยาว 6.9 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 436)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 25 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 4 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 10 กรัม

Microphis boaja (Bleeker)

Synonyms : Syngnathus boaja Bleeker, 1851.

Microphis boaja Bleeker, 1865 ; Smith, 1945.

Doryichthys boaja Peters, 1868.

ไทย ปลาจิ้มฟันจระเข้

ลักษณะที่สำคัญ

ลักษณะลำตัวยาวเรียวเล็กไปทางส่วนหางแบบ elongate ลำตัวเป็นเหลี่ยม ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางประมาณ 4.0 - 4.5 เท่าของความยาวหัวและ 9.0 - 10 เท่าของความลึกของลำตัว จมอยปากแข็งแรงยื่นยาวออกไปเป็นหลอด ที่ปลายสุดมีปากซึ่งมีขากรรไกรเล็ก ๆ อยู่ทั้งสองปลาย ไม่มีฟัน กินอาหารโดยใช้ปากดูด เกิดเปลี่ยนแปลงรูปไปเป็นแผ่นกระดูกแข็ง ลักษณะเป็นเหลี่ยม brood pouch อยู่ที่บริเวณหน้าท้อง ครีบหลังมีแต่ก้านครีบแขนง 47 - 61 ก้าน ริมอกอยู่ใกล้ช่องเหงือกมีก้านครีบประมาณ 30 ก้าน ครีบท้องและครีบหางเลื่อม มีขนาดเล็ก ลำตัวมีน้ำตาล ครีบต่าง ๆ มีสีขาวออกน้ำตาล

อาหาร

ในธรรมชาติจะกินสัตว์น้ำขนาดเล็ก เช่น ไรน้ำจืด ตัวอ่อนแมลงน้ำ และลูกกุ้ง

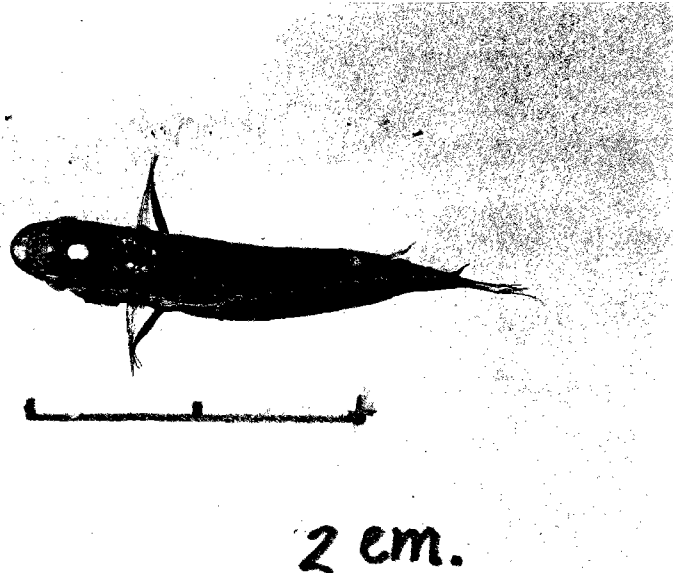
แพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบในแม่น้ำเจ้าพระยา บางปะกง ท่าจีน และทะเลน้อย นอกจากนี้พบใน อินเดีย อินโดจีน แอฟริกา และหมู่เกาะอินเดียนตะวันออก (Smith. 1945 : 622)

อย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 5 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 15 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 30 กรัม

Aplocheilus panchax (Hamilton)

Synonyms : Esox panchax Hamilton, 1822.

Panchax buechanani Bleeker, 1863.

Haplochilus panchax von Martens, 1876 ; Karoli, 1882.

Panchax panchax Weber and de Beaufort, 1922 ; Fowler, 1934.

Aplocheilus panchax Smith, 1945.

ไทย ปลาหัวตะกั่ว, หัวเงิน

ลักษณะที่สำคัญ

ลักษณะลำตัวเป็นแบบ elongate แบนข้างเล็กน้อย ความยาวของลำตัวนับจากปากถึง
 คนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 3.5 - 4.0 เท่าของความยาวหัวและ 3.5 -
 .8 เท่าของความลึกของลำตัว หัวขนาดค่อนข้างเล็กแบนลง บริเวณกลางหัวระหว่างลูกตามีจุดสี
 าวเงินขนาดใหญ่ 1 จุด ปากขนาดค่อนข้างกว้าง มุมปากยาวเลยขอบตาหน้าเล็กน้อย ริมฝีปากบน
 คดได้ ในปากมีฟัน มีเกล็ดแบบ cycloid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 31 เกล็ด ครีบท้อง

จุดเริ่มต้นกับปลายครีบกัน ซึ่งครีบหลังมีก้านครีบ 7 - 8 ก้าน ครีบอกมีขนาดใหญ่มีก้านครีบ 14 ก้าน ครีบท้องเล็กมีก้านครีบ 6 ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบ 15 - 16 ก้าน ครีบหางกลมมน ลำตัวด้านหลังมีเกล็ดเรียงกันเป็นแถว ขอบนอกของเกล็ดมีสีน้ำตาลเข้ม ส่วนท้องสีจางกว่าด้านข้างและด้านหลัง บริเวณครีบหลังมีจุดสีดำขนาดใหญ่ ครีบอกใส ครีบท้อง ครีบก้น และครีบหางมีสีส้ม หรือสีเหลือง

อาหาร

อาหารของปลาหัวตะกั่วได้แก่ ตัวอ่อนแมลงน้ำ หนอน ลูกกุ้งและลูกปลาขนาดเล็ก

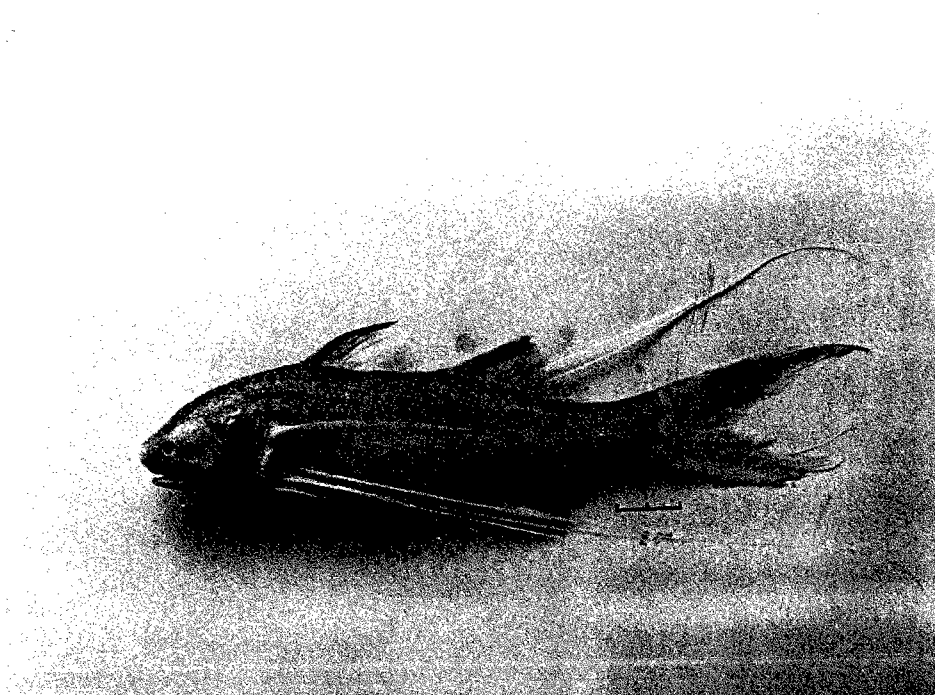
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปในประเทศไทย เช่น นนทบุรี เกาะสมุย นครศรีธรรมราช ขนาดโตสุดมีความยาว 3.5 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 422) นอกจากนี้พบในอินโดนีเซีย พม่า มาเลเซีย อินโดนีเซีย ละหู่เกาะอินโด - ออสเตรเลีย (Weber and de Beaufort. 1922 : 375)

อย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 140 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 3.5 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 10 กรัม

Polynemus longipectoralis Weber

Synonyms : Polynemus paradiseus Linnaeus, 1758 : von Martens, 1876 ;
Hora, 1923 ; Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลาหนวดพราหมณ์

ลักษณะที่สำคัญ

ลักษณะลำตัวแบบ oblong แบนข้างเล็กน้อย ความยาวของลำตัวไม่จากปากถึงโคนหาง
บริเวณ hypural plate ประมาณ 4.0 เท่าของความยาวหัวและ 4.0 เท่าของความลึกของ
ลำตัว บริเวณหน้าตาสั้นและมน เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 67 เกล็ด เกล็ดเป็นแบบ ctenoid
ครีบหลังมี 2 ตอน ซึ่งไม่ติดกัน ครีบหลังตอนแรกมีก้านครีบแข็ง 7 ก้าน ตอนที่สองมีก้านครีบแข็ง
1 ก้าน ก้านครีบแขนง 15 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบยาวเป็น filament 18 ก้าน ซึ่งยาวมาก
มากกว่าความยาวของลำตัว ครีบท้องมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 5 ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบ
แข็ง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 12 ก้าน ครีบหางเว้าลึก พื้นลำตัวมีสีเหลืองส้มหลังเป็นสีเทาหรือเขียว
รับทุกครีบบมีสีเหลือง ขอบมีสีเทา

อาหาร

ธรรมชาติของปลาหนวดพราหมณ์ จะกินสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในน้ำ ได้แก่ ลูกปลา ลูกกุ้ง
ไวอ่อนแมลงน้ำ เป็นต้น

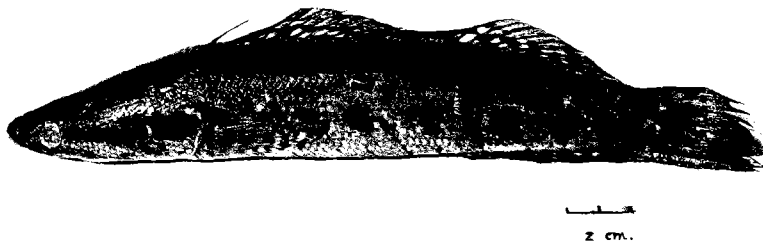
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปในประเทศไทย เช่น ในแม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำอื่น ๆ นอกจากนี้ยังพบใน
นเคีย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ขนาดโตสุดมีความยาว 25 เซนติเมตร (Smith.
1945 : 478)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 29 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 15 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 150 กรัม

Ophicephalus lucius (Cuvier and Valenciennes)

Synonyms : Ophicephalus lucius Cuvier and Valenciennes, 1831.

Bleeker, 1865 ; Smith, 1945.

Channa lucius Fowler, 1935.

ไทย ปลากระสง

ลักษณะที่สำคัญ

ปลากระสงมีลักษณะคล้ายปลาช่อน คือลำตัวยาวแบบ elongate ส่วนหน้ากลม ส่วนหางมนข้าง ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 3.5 เท่าของความยาวหัวและ 6.0 เท่าของความลึกของลำตัว แต่มีหัวและปากขนาดเล็กกว่า หัวแบนลงจากกว้างเฉียงลงถึงมุมปาก หรือประมาณขอบหลังของตา มีเกล็ดแบบ cycloid เกล็ดตามแนวสันข้างตัวประมาณ 58 - 65 เกล็ด แต่เส้นข้างตัวหักลงเป็น 2 แถว ประมาณเกล็ดที่ 18 - 20 ค.เริ่มต้นของครีบหลังอยู่เหนือครีบอก และสลับลงเหนือปลายครีบกัน ครีบหลังมีก้านครีบแขนง 38 - 1 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบแขนง 16 - 18 ก้าน จุดเริ่มต้นของครีบท้องอยู่หลังจุดเริ่มต้นของครีบหลัง

ครีบต้องมีก้านครีบแขนง 6 ก้าน ส่วนจุดเริ่มต้นของครีบกันอยู่ใต้ก้านครีบอันที่ 11 หรือ 12 ของครีบหลัง ครีบกันมีก้านครีบแขนง 27 - 29 ก้าน ลำตัวด้านบนมีสีน้ำตาล และมีจุดสีดำ ด้านล่างสีเหลือง มีแถบสีดำพาดขวางลำตัวประมาณ 12 แถบ จากหลังตามีแถบสีดำพาดตามยาวจนถึงโคนหาง แต่บริเวณข้างลำตัวมักจะเปลี่ยนเป็นจุดดำใหญ่เรียงกันเป็นแถว ด้านข้างของส่วนหัวมีแถบสีดำพาดอยู่ 2 แถบ ครีบต่าง ๆ มีสีน้ำตาลและริ้วสีดำ

อาหาร

อาหารในธรรมชาติของปลากะพงได้แก่ ลูกปลาเกือบทุกชนิด กุ้งฝอย และแมลงต่าง ๆ ในน้ำ

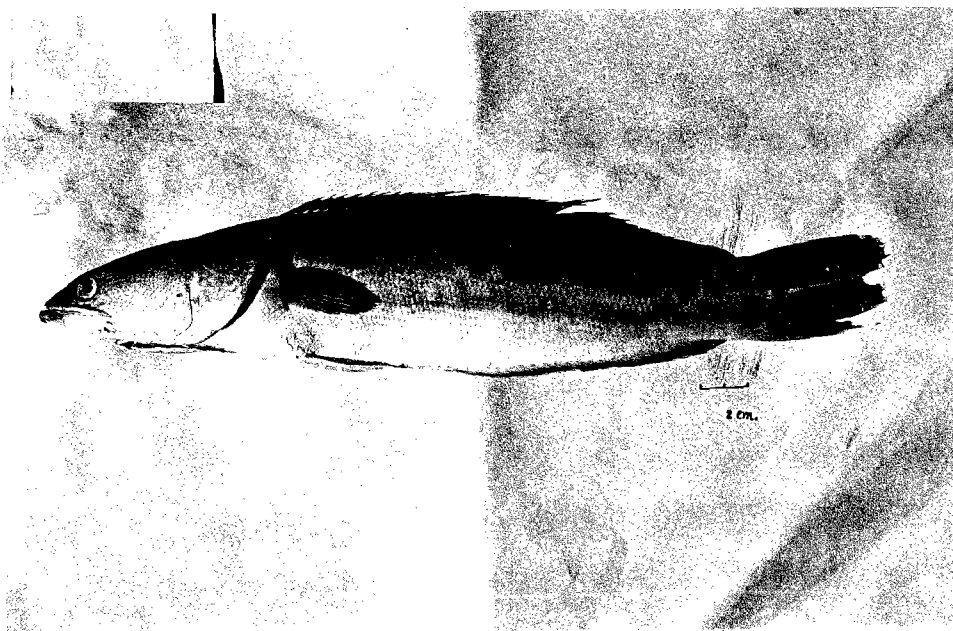
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

มีอยู่ทั่วไปในภาคกลาง แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำตาปี และแม่น้ำปัตตานี ขนาดโตสุดมีความยาว 40 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 472) ในต่างประเทศพบที่ ชวา สุมาตรา บอร์เนียว และจีน มีความยาวประมาณ 36 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort. 1922 : 410)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 6 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 20 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 400 กรัม

Ophiocephalus micropeltes (Cuvier and Valenciennes)

Synonyms : Ophicephalus micropeltes Cuvier and Valenciennes, 1831 ;
 Fowler, 1934 ; Gunther, 1861 ; Smith, 1945.
Ophiocephalus stevensi Bleeker, 1865 ; Sauvage, 1881.
Channa micropeltes Fowler, 1937.
Ophiocephalus micropeltes Weber and de Beaufort, 1922.

ชื่อไทย ปลาชะโด, แมลงภู่, อ้ายป๋อก

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวเรียวยาวเป็นรูปทรงกระบอกแบบ elongate ความยาวของลำตัวนับจากปากถึง
 โคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 3.1 - 3.4 เท่าของความยาวหัวและ 4.5 - 4.8
 เท่าของความลึกของลำตัว ปากกว้างใหญ่เหมือนปลาช่อน ฟันใหญ่ แหวมคมและยาวเป็นเขี้ยว เกล็ดใหญ่
 และเรียบแบบ cycloid เส้นข้างตัวสมบูรณ์ เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 82 - 91 เกล็ด
 ริมหลังเป็นก้านครีบบนทั้งหมดมีก้านครีบ 42 - 45 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบแขนง 18 - 20 ก้าน
 ริมท้องมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 5 ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบแขนง 25 - 28 ก้าน
 ริมหางกลมมน พื้นลำตัวมีสีน้ำตาลแกมดำ ท้องสีขาว ด้านข้างลำตัวมีแถบสีดำ 2 แถบ พาดตามความ
 ยาวลำตัว จากลูกตาและมุมปากไปจรดโคนหาง ครีบต่าง ๆ มีสีดำ

อาหาร

ในธรรมชาติปลาชะโดจะกินสิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก ได้แก่ ลูกปลา ลูกกุ้ง แมลงน้ำ

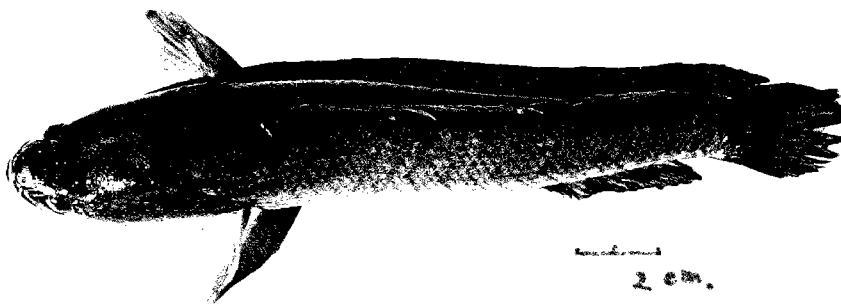
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบในแม่น้ำและอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ทุกภาคของประเทศไทย ขนาดโตสุดมีความยาวลำตัว
 เกือบถึง 1 เมตร (วันเพ็ญ มีนกาญจน์ 2528 : 84) นอกจากนี้พบในประเทศไทยมาเลเซีย อินเดีย
 หมู่เกาะอินเดียนตะวันออกและประเทศอื่น ๆ ในแถบคาบสมุทรอินโดจีน ขนาดโตสุดมีความยาว 64 เซนติเมตร
 Weber and de Beaufort. 1922 : 329)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 46 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 30 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 400 กรัม

Ophiocephalus striatus (Bloch)

Synonyms : Ophicephalus striatus Bloch, 1797 ; Bleeker, 1865.

Smith, 1945.

Ophicephalus vagus Sauvage, 1881.

Channa striata Fowler, 1937.

ชื่อไทย ปลาช่อน, ค้อ

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวกลมและยาวเรียวแบบ elongate เป็นรูปทรงกระบอก ความยาวของลำตัวไม่จากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 3 - 3.5 เท่าของความยาวหัว และ 6.5 เท่าของความลึกของลำตัว ส่วนหัวแบนลง ตามีขนาดปานกลาง ปากกว้าง มุมปากยาวถึงตา ริมฝีปากล่างยาวกว่าริมฝีปากบน ขากรรไกรมีฟันซี่เล็ก ๆ เรียงกันเป็นแถบ ขากรรไกรมีเขี้ยวแหลมประมาณ 5 ซี่ มีเกล็ดแบบ cycloid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 52 - 57 เกล็ด เส้นข้างตัวก้ำต่ำลงเป็นสองแถว ตรงบริเวณเกล็ดบนเส้นข้างตัวที่ 17 - 20 จากทางด้านหัว ครีบทุกครีบเป็นครีบอ่อน

ครีบท้องและครีบท้องขาวจนเกือบถึงโคนครีบท้อง ครีบท้องมีก้านครีบท้อง 38 - 42 ก้าน ครีบท้องมีขนาดใหญ่มีก้านครีบท้อง 15 - 17 ก้าน ครีบท้องมีขนาดเล็กมีก้านครีบท้อง 6 ก้าน ส่วนครีบท้องมีก้านครีบท้อง 23 - 27 ก้าน เกือบตามลำตัวเป็นสีเทาจนถึงน้ำตาลแกมเทา ส่วนท้องมีสีขาว บริเวณด้านข้างลำตัวมีลายพาดเฉียงลำตัว

อาหาร

ธรรมชาติปลาชอบจะกินอาหารประเภทเนื้อ เช่น ปลา กุ้ง กบ หนอน แมลงและสัตว์อื่น ๆ ที่เล็กกว่า

การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบมากในแถบเอเชีย โดยเฉพาะในประเทศไทยจะพบได้ในแหล่งน้ำจืดทั่วไป นอกจากนั้นพบที่ประเทศจีนตอนใต้ อินเดีย ศรีลังกา อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ขนาดโตสุกมีความยาว 30 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort. 1922 : 410) แต่ Smith พบว่าขนาดโตสุกมีความยาวถึง 1 เมตร แต่ไม่ค่อยพบมากนัก (Smith 1945 : 468)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 17 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 25 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 300 กรัม

Fluta alba (Zuiew)

Synonyms : Muraena alba Zuiew, 1793.

Monopterus javanensis Eleecker, 1865.

Monopterus albus Weber and de Beaufort, 1916.

Fluta alba Smith, 1934 ; _____, 1945.

อไทย ปลาไหล, ไทลนา

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวยาวมากคล้ายงู ตามีขนาดเล็ก และมีส่วนของผิวหนังปิดอยู่ ตั้งอยู่ที่กลางระหว่างมุมปาก ปลายสุดของจงอยปาก จงอยปากแหลม มีรูจมูก 2 คู่ มีฟันบนขากรรไกร และเพดานปาก เหนือปาก มีช่องเปิดเหงือกช่องเดียวอยู่บนบริเวณใต้ลำคอ มีอวัยวะช่วยหายใจ 1 คู่ ลำตัวมีเกล็ดขนาดเล็กแบบ cycloid มีเส้นข้างตัว ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางประมาณ 11 เท่าของความยาวหัวและ 20 เท่าของความลึกของลำตัว ครีบหลังและครีบกันคักแปลงไปเป็นส่วนหนึ่งของผิวหนัง

และยาวติดต่อกับครีบหางซึ่งมีขนาดเล็ก ครีบอกและครีบท้องเลื่อม ด้านบนของลำตัวมีสีน้ำตาล หรือ สีเทา ด้านท้องจะมีสีเหลืองหรือสีขาว

อาหาร

ในธรรมชาติจะกิน ปลาขนาดเล็ก ตัวอ่อนของแมลงน้ำ และไส้เดือน

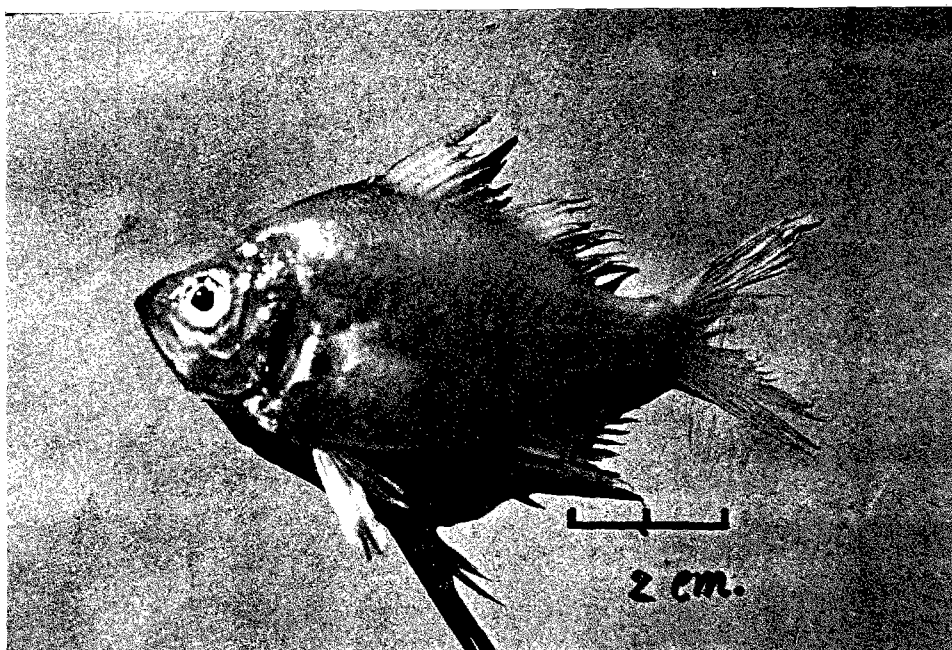
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบตามแม่น้ำเจ้าพระยา ปิงบรเพ็ด แม่น้ำโขง เชียงราย และปากน้ำพหลุง ขนาดโตสุดมีความยาว 70 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 622) นอกจากนี้พบทั่วไปในสุมาตรา บอร์เนียว ฟิลิปปินส์ ภาคเหนือของจีน ไต้หวัน และญี่ปุ่น ขนาดโตสุดมีความยาว 87.5 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort. 1916 : 413)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 4 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 30 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 350 กรัม

Chanda siamensis Fowler

Synonyms : Chanda siamensis Fowler, 1937 ; Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลาข้าวเม่า, เป้น

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวป้อมสั้น รูปไข่แบบ ovate แบนข้างมาก ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหาง บริเวณ hypural plate ประมาณ 2.5 เท่าของความยาวหัวและ 2.2 - 2.5 เท่าของความลึกของลำตัว ปากยื่นคดได้ ใบปากมีฟันเล็ก ตาโต เกล็ดแบบ cycloid หลุดง่าย บริเวณแก้มมีกระดูกซึ่งตอนปลายเป็นหยัก 2 อันสั้น เส้นข้างตัวสมบูรณ์ เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 51 - 53 เกล็ด ครีบหลังแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกมีก้านครีบแข็งทั้งหมด 6 ก้าน ส่วนหลังมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 13 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบเดี่ยว 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 8 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 10 ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน ก้านครีบแขนง 13 - 14 ก้าน ครีบทหางเว้าลึก พื้นลำตัวมีสีเงิน ครีบต่าง ๆ ไม่มีสี

อาหาร

ในธรรมชาติของปลาข้าวเม่าจะกินสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กในน้ำ ได้แก่ ลูกปลา ลูกกุ้ง ไรน้ำจืด และตัวอ่อนของแมลงน้ำ

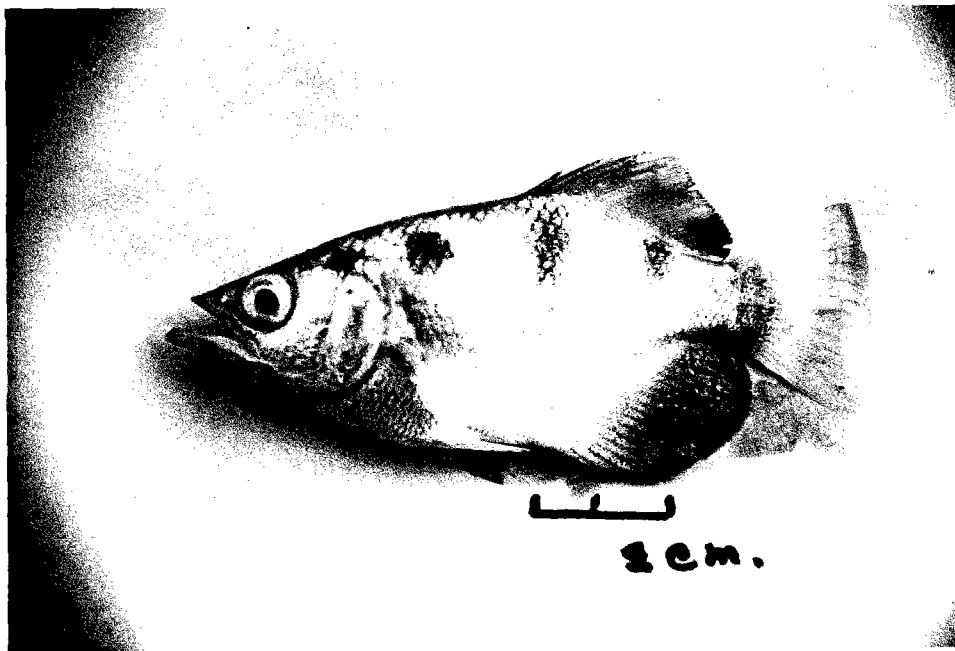
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปในประเทศไทย แต่พบมากในแม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำโขง ขนาดโตสุดมีความยาว 1 เซนติเมตร นอกจากนี้ยังพบในประเทศอินเดียอีกด้วย (Smith. 1945 : 479)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 40 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 10 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 100 กรัม

Toxotes chatareus (Hamilton)

Synonyms: Coilus chatareus Hamilton, 1822.

Toxotes chatareus Hora, 1924 ; Weber and de Beaufort, 1936 ;
Fowler, 1937 ; Smith, 1945.

ของไทย ปลาเสือพ่นน้ำ, เสือ

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวสั้นแบบ oblong แบนข้าง ความยาวลำตัวไม่จากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural
late ประมาณ 2.5 - 3 เท่าของความยาวหัวและ 2 - 2.5 เท่าของความลึกของลำตัว
หลอดลม ตาโต จมอยปากแหลม มีรูจมูกอยู่ 2 คู่ ปากกว้าง มีขากรรไกรล่างยาวกว่าขากรรไกรบน
ฟันข้างตัวสมบูรณ์ เกล็ดเป็นแบบ ctenoid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 33 - 34 เกล็ด
เริ่มต้นของครีบหลังอยู่หลังถึงกลางของลำตัว ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 4 - 5 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบเดียว
ก้าน ก้านครีบแขนง 10 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 8 ก้าน ครีบกันมีก้านครีบ
- 12 ก้าน ทั้งครีบหลังและครีบกันยาวเกือบจรดครีบหาง ครีบหางคี่ตรง พื้นลำตัวเป็นสีเหลือง
บริเวณด้านหลังมีจุดดำทั้งเล็กและใหญ่กระจายอยู่ทั่ว ปลายหางมีสีเหลืองอ่อน ๆ

อาหาร

ในธรรมชาติปลาเลื้อยพ่นน้ำจะกินสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในน้ำ โดยเฉพาะตัวอ่อนของแมลงน้ำและแมลงเหนือน้ำ

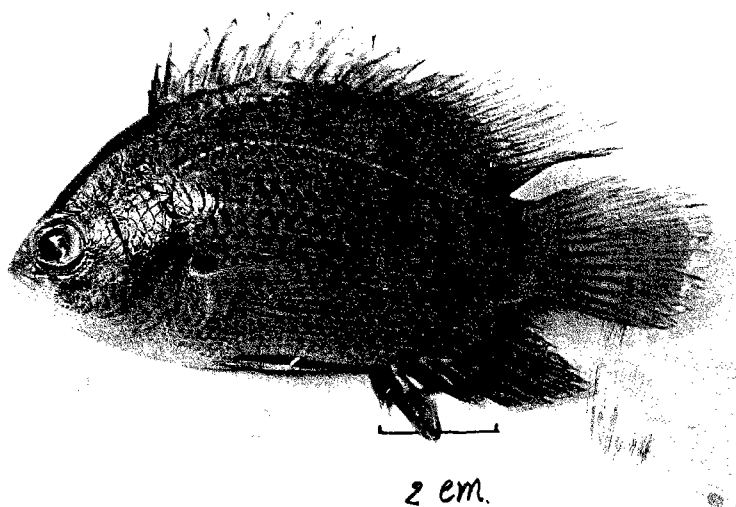
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปในแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำโขง แม่น้ำตาปี ราชบุรี ออยุธยา ขนาดโตสุดมีความยาว 20 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 498) นอกจากนี้พบที่ อินเดีย ทางตะวันตกเฉียงเหนือและใต้ออสเตรเลีย คาบสมุทรอินโดจีน ขนาดโตสุดมีความยาว 27 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort. 1936 : 203)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 10 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 9 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 100 กรัม

Pristolepis fasciata (Bleeker)

Synonyms : Catopra fasciata Bleeker, 1851.

Pristolepis fasciatus Day, 1876.

Catopra mandoides Sauvage, 1883.

Pristolepis fasciata Hora, 1923 ; Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลาหมอ, หมอช้างเหี้ยม, หมอไคว

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวรูปไข่แบบ ovate แบนข้างมาก ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 2.5 เท่าของความยาวหัวและ 2 เท่าของความลึกของลำตัว ปากเล็กริมฝีปากหนา และยืดหดได้ ขากรรไกรบนยาวถึงประมาณขอบหน้าของตา กระดูกหน้าตาและกระดูกหน้า-กระดูกเหงือกหัก บนกระดูกเหงือกมีหนามแหลม ลักษณะแบน มีเกล็ดแบบ cycloid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวมีประมาณ 26 - 28 เกล็ด ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 12 - 13 ก้าน ก้านครีบแข็งตรงกลางจะมีขนาดยาวที่สุด ส่วนก้านครีบแขนง 14 - 16 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบแขนง 15 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 5 ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน โดยที่ก้านครีบแข็งก้านที่ 2 จะแข็งแรง แต่สั้นกว่าก้านครีบก้านที่ 3 ก้านครีบแขนง 8 ก้าน ครีบท่างกลมมน ลำตัวมีสีน้ำตาลแกมเหลือง มีแถบสีดำขนาดเล็กพาดขวางลำตัว 8 - 12 แถบ ครีบอกมีสีเหลือง ครีบอื่น ๆ มีสีเทา

อาหาร

ในธรรมชาติปลาชนิดนี้จะกินอาหารพวก ตัวอ่อนของแมลงน้ำ ลูกกุ้ง ไรน้ำจืดและตะไคร่น้ำ

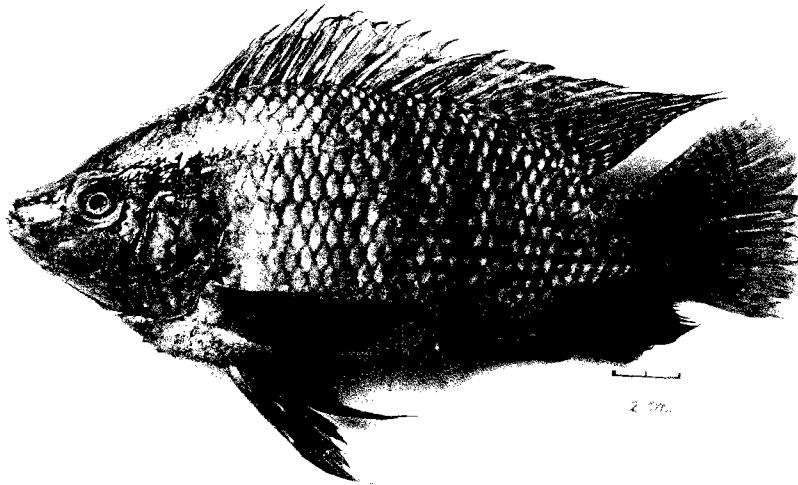
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปตามแหล่งน้ำจืดในไทย เช่น แม่น้ำ หนอง บึงและสระ ขนาดโตสุดมีความยาว 1 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 487) ในต่างประเทศพบในพม่าและแถบแหลมมลายู มีขนาดความยาว 20 เซนติเมตร ส่วนที่พบในแถบคาบสมุทรอินโดจีนีมีขนาดยาว 30 เซนติเมตร (Day. 1958 : 778)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 15 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 12 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 130 กรัม

Tilapia nilotica (Linnaeus)

Synonyms : Tilapia nilotica Linnaeus, 1766 ; Gunther, 1963.

ไทย ปลาไน

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวยาวแบบ oblong แบนข้าง ความยาวลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural late ประมาณ 3.5 - 4.0 เท่าของความยาวหัว และ 2.5 - 3.0 เท่าของความลึกของลำตัว มีปากบนและล่างเสมอกัน รูปร่างลักษณะคล้ายกับปลาหมอเทศ มีเกล็ดแบบ cycloid เกล็ดคานวนเส้นข้างตัวประมาณ 31 - 35 เกล็ด ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 17 ก้าน ก้านครีบแขนง 13 ก้าน รีบอกมีก้านครีบแขนงประมาณ 15 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบแขนง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 10 ก้าน รีบก้นมีก้านครีบแข็ง 3 ก้าน ก้านครีบแขนง 9 - 10 ก้าน ครีบหางตัดตรงลำตัวมีลายพาดขวางสีดำนว 10 แถบ พื้นสีลำตัวมีสีเขียวแกมน้ำตาล บริเวณปลายอ่อนของครีบต่าง ๆ มีจุดสีขาว และเส้นสีดำพาดขวางอยู่ทั่วไป ครีบหางมีสีแดงแกมสีดำ

อาหาร

ธรรมชาติของปลาโปลจะกินอาหารทั้งพืชและสัตว์ เช่น แพลงก์ตอนพืช แพลงก์ตอนสัตว์ ตะไคร่น้ำ ลูกปลา ไรน้ำจืด รวมทั้งซากพืชและซากสัตว์

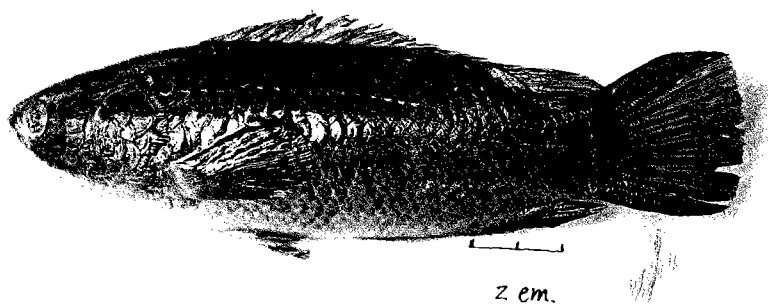
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปในแหล่งน้ำจืดและน้ำกร่อยในประเทศไทย ซึ่งปลาชนิดนี้มีแหล่งกำเนิดในอัฟริกา อเมริกากลางและใต้ นอกจากนี้พบใน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และญี่ปุ่น (กรมประมง 2524 : 3) ขนาดโตสุดที่พบมีความยาว 50 เซนติเมตร (Sterba. 1963 : 744)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 65 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 15 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 250 กรัม

Anabas testudineus (Bloch)

Synonyms : Anthias testudineus Bloch, 1792.

Anabas scandens Bleeker, 1865.

Anabas testudineus Peters, 1868 ; Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลาหมอ, หมอไทย, สะเค็ด, เข็ง

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวสั้นป้อม แบบ oblong แบนข้าง สันหลังและสันท้องโค้งเล็กน้อย ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 3.0 - 3.5 เท่าของความยาวหัวและ 5.0 เท่าของความลึกของลำตัว หัวค่อนข้างกว้าง บนหัวมีเกล็ด กระดูกหน้าตาและกระดูกบนกระพุ้งเหงือก มีลักษณะเป็นหยักแบบฟันเลื่อย ปากค่อนข้างใหญ่เฉียงลง มุมปากจรดขอบตาด้านบน มีฟันแบบฟันเขี้ยว เส้นข้างตัวสมบูรณ์ มีเกล็ดแบบ cycloid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 26 - 31 เกล็ด ครีบหลังมีก้านครีบแข็งแหลม 16 - 19 ก้าน ส่วนครีบแขนง 7 - 11 ก้าน จุดเริ่มต้นของครีบอกอยู่ใต้จุดเริ่มต้นของครีบหลังมีก้านครีบแขนง 14 - 16 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 5 ก้าน ครีบกันมีก้านครีบแข็ง 9 - 11 ก้าน ก้านครีบแขนง 8 - 12 ก้าน ลำตัวมีสีน้ำตาลดำแกมเหลือง ก้นท้องสีจะจางกว่า ครีบต่าง ๆ มีสีเหลืองหรือดำ

อาหาร

อาหารที่ปลาหมอไทยกิน ได้แก่ พวกตัวอ่อนแมลงน้ำ ลูกกุ้ง ไรน้ำจืด ตะไคร่น้ำ รวมทั้งซากพืชซากสัตว์ เมล็ดพืชและพืชน้ำบางชนิด

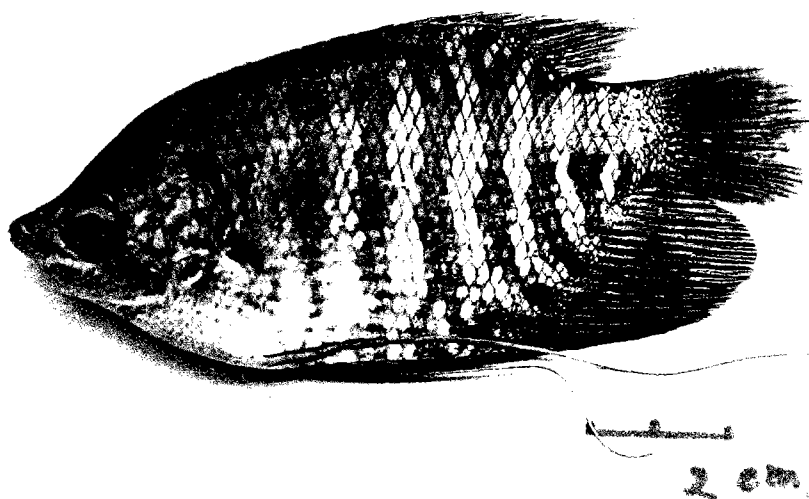
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปทั้งภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง ตลอดจนภาคตะวันออกถึงตะวันตก ขนาดโตสุดมีความยาว 25 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 148) นอกจากนี้พบในอินโดจีน ศรีลังกา พม่า ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย มีความยาว 25 เซนติเมตร (Day. 1958 : 778)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 35 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 14 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 200 กรัม

Osphronemus goramy (Lacépède)

Synonyms : Osphroneme goramy Lacépède, 1802.

Osphromenus olfax Bleeker, 1859 ; Boulenger, 1903.

Osphronemus olfax Sauvage, 1881.

Osphronemus goramy Weber and de Beaufort, 1922 ; Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลาแรด

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวเป็นแบบ oblong แบนข้างมาก ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 3.5 เท่าของความยาวหัวและ 1.8 - 2.0 เท่าของความลึกของลำตัว ปากเล็กยี่ดกดให้ยาวเฉียงลงเบื้องล่าง เกล็ดมีขนาดใหญ่แบบ cycloid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัว ประมาณ 30 - 33 เกล็ด จุดเริ่มต้นของครีบหลัง อยู่หลังครีบอก และอยู่หลังจุดเริ่มต้นของครีบกัน ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 12 - 13 ก้าน ก้านครีบแขนง 11 - 13 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบแขนง 13 - 14 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบ 1 ก้านหักแปลงเป็น filament ยาว ครีบแขนง 5 ก้าน

ครีบก้นยาวมีก้านครีบก้น 9 - 11 ก้าน ครีบก้น 19 - 21 ก้าน ครีบท้องติดตรง ลำตัวมีสีน้ำตาลหรือเหลือง ครีบท้องครีบก้นมีสีออกดำ

อาหาร

ธรรมชาติของปลาแรดจะกินพวก ตัวอ่อนแมลงน้ำ ไรน้ำจืด ลูกกุ้ง ลูกปลา รวมทั้งซากพืชซากสัตว์

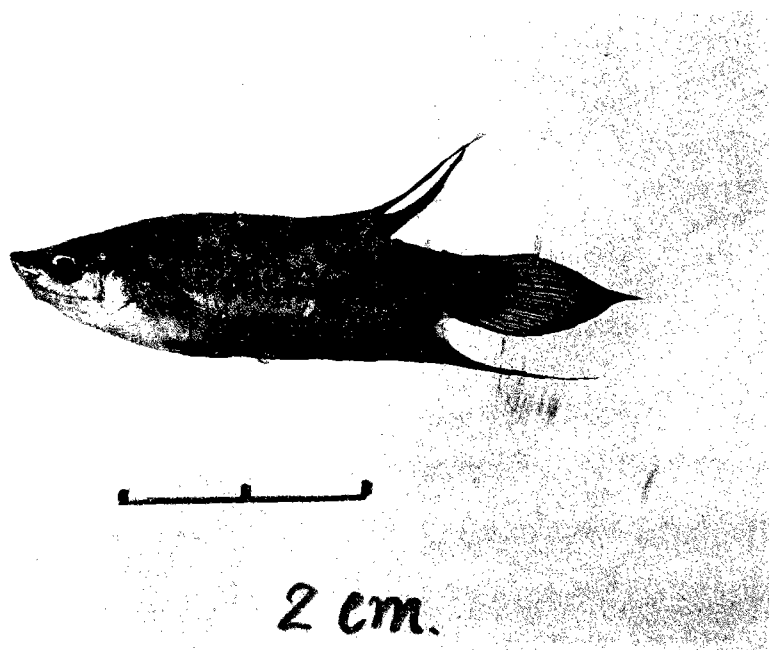
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปในน้ำจืดตามลำน้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน และในแม่น้ำตาปี ขนาดโตสุดมีความยาว 60 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 451) นอกจากนี้ยังพบในสุมาตรา บอร์เนียว มาเลเซีย และออสเตรเลีย ขนาดความยาว 50 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort. 1922 : 344)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 31 ตัว ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 9.5 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 200 กรัม

Trichopsis vittata (Cuvier and Valenciennes)

Synonyms : Osphromenus vittatus Cuvier and Valenciennes, 1831.

Trichopus striatus Bleeker, 1860 ; Sauvage, 1881.

Osphromenus striatus Gunther, 1861 ; Bleeker, 1865.

Ctenops vittatus Regan, 1910 ; Weber and de Beaufort, 1922.

Trichopsis vittatus Fowler, 1937 ; Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลากกริม, กัดปลา, กริมควาย, หมัก

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวยาวเรียวยาวแบบ elongate แบนข้าง ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ nypural plate ประมาณ 3 เท่าของความยาวหัวและ 2.9 เท่าของความลึกของลำตัว ลักษณะคล้ายปลากัดมาก หัวแบนลง ปากอยู่ปลายสุดยึดติดได้ ตามีขนาดใหญ่ ไม่มีเส้นข้างตัว จุดเริ่มต้นของครีบทิ้งอยู่หลังจุดเริ่มต้นของครีบกัน ครีบทิ้งมีก้านครีบแข็ง 2 - 4 ก้าน ก้านครีบแขนง 6 - 8 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบแขนง 9 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบแข็งเจริญดี 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 5 ก้านและก้านครีบแขนงก้านแรกยื่นยาวออกไปเป็น filament ครีบท้องยาวมีก้านครีบแข็ง 6 - 7 ก้าน ก้านครีบแขนง 4 - 26 ก้าน ครีบท้องมนปลายแหลม (pointed) สีสันลำตัวด้านข้างเป็นสีน้ำตาลอ่อน ด้านหลังมีน้ำตาลคล้ำ ด้านท้องสีเหลืองอ่อน บริเวณด้านข้างลำตัวมีแถบสีดำตามความยาวลำตัว 3 - 4 แถบ แถบที่หนึ่งตั้งต้นจากเหนือตาไปสุดครีบท้อง แถบที่สองใหญ่และยาวที่สุดตั้งต้นจากปลายสุดของปากถึงบริเวณฐานครีบท้อง ส่วนแถบที่สามตั้งต้นจากใต้ตาไปสุดที่ปลายครีบท้อง ครีบทิ้ง ครีบกันและครีบท้องสีแดงจาง ๆ ออกม่วง ขอบครีบทิ้งและครีบท้องสีฟ้า ครีบอกและครีบท้องสีขาว

อาหาร

อาหารในธรรมชาติได้แก่ ตัวอ่อนแมลงน้ำ ไรน้ำจืด ลูกกุ้ง และลูกปลาขนาดเล็ก

การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

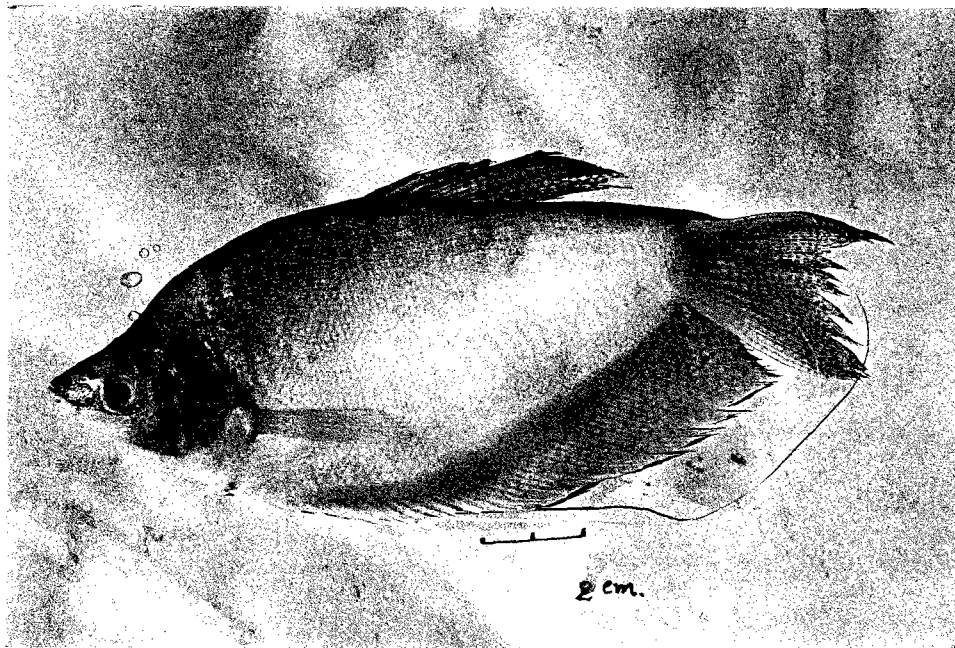
พบให้ทั่วไปในภาคกลาง และภาคตะวันตกของประเทศไทย แต่ไม่ค่อยพบในภาคเหนือและภาคตะวันออก ขนาดโตสุดที่พบมีความยาว 6.5 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 453) นอกจากนี้

พบใน ชวา บอร์เนียว สุมาตรา อินโดจีน ขนาดโตสุดมีความยาว 6.0 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort. 1922 : 351)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 431 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 4 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 30 กรัม

Trichogaster microlepis (Günther)

Synonyms : Osphromenus microlepis Günther, 1861 ; peters, 1868.

Trichopus microlepis Sauvage, 1881.

Trichopus parvipinnis Sauvage, 1883.

Trichopodus microlepis Regan, 1910 ; Fowler, 1935.

Trichogaster microlepis Smith, 1945.

อไทย ปลากระดี่นาง, กระเทิด

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวสั้น หรือค่อนข้างสั้นแบน oblong แบนข้างมาก ความยาวลำตัวนับจากปากถึง โคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 3.5 เท่าของความยาวหัวและ 2 เท่าของความลึกของลำตัว ปากเล็กเฉียงลง ยึดหดได้ ตาโตตั้งอยู่ในระดับเดียวกับมุมปาก ขอบล่างของกระดูกหน้าตาเป็นรูปสามเหลี่ยมและหักเป็นฟันเลื่อย มีเกล็ดแบบ ctenoid เส้นข้างตัวสมบูรณ์ เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 58 - 65 เกล็ด ครีบหลังตัวอยู่บนจุดกึ่งกลางระหว่างปลายสุดของจงอยปากกับโคนหาง ครีบหลังสั้นกว่าครีบก้น มีก้านครีบแข็ง 3 - 4 ก้าน ก้านครีบแข็งอันที่ 3 ยาวกว่าครึ่งหนึ่งของความยาวของส่วนหัว ก้านครีบแขนง 10 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบแขนง 8 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบอันแรกเป็นเส้นยาวถึงปลายครีบท้อง ส่วนก้านครีบอื่น ๆ เล็ก และสั้น ครีบก้นมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ครีบแขนง 39 ก้าน หางเว้าตื้น ด้านหลังของลำตัวมีลิ้นเขี้ยว ด้านข้างและท้องมีสีเงิน ก้านครีบท้องของครีบหลัง และครีบท้องมีจุดสีน้ำตาล

อาหาร

ในธรรมชาติปลากระดี่มักจะกินสัตว์น้ำขนาดเล็กเช่น ไรน้ำจืด ตัวอ่อนแมลงในน้ำ ลูกน้ำ ฤกกุ้ง และลูกปลาวัยอ่อน

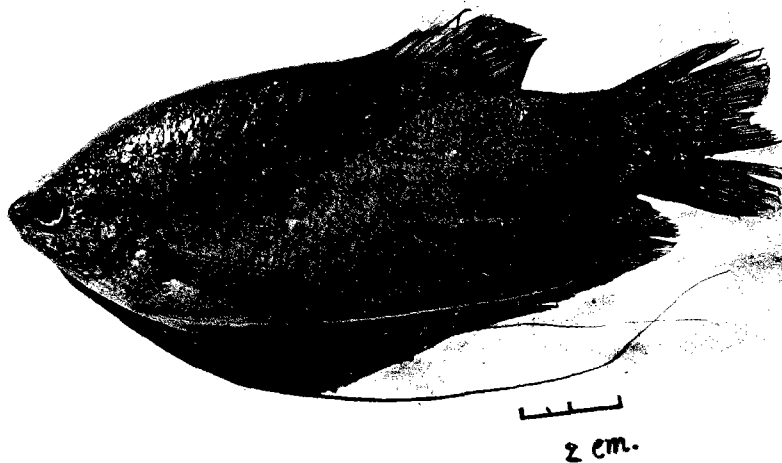
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

มีมากในภาคกลางของประเทศไทยโดยเฉพาะแม่น้ำเจ้าพระยา และสาขาค้าง ๆ ขนาดยาวสุดที่จับได้ประมาณ 15 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 462) นอกจากนี้พบที่ กัมพูชา มีขนาดความยาว 15 เซนติเมตร (Gunther. 1861 : 385)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 25 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 10 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 100 กรัม

Trichogaster pectoralis (Regan)

Synonyms : Trichopodus pectoralis Regan, 1910 ; Fowler, 1934 ;
Indrambarya, 1934.

Trichogaster pectoralis Smith, 1933 ; _____, 1945.

ชื่อไทย ปลาสลิด, โบไม

ลักษณะที่สำคัญ

ลักษณะลำตัวเป็นแบบ oblong คล้ายคลึงกับ Trichogaster microlepis และ Trichogaster trichopterus ความยาวจากหัวจรดหางบริเวณ hypural plate ยาวเป็น 1.3 เท่าของความลึกของลำตัว เกล็ดเป็นแบบ ctenoid มีเกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 5 - 63 เกล็ด ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 7 ก้าน ก้านครีบแขนง 10 - 11 ก้าน ครีบอกยาวกว่า ครีบท้อง ครีบอกมีก้านครีบแขนง 10 ก้าน ครีบท้องเล็กเปลี่ยนไปเป็นเส้นยาว 1 ก้าน ก้านครีบแขนง ก้าน ครีบก้นมีก้านครีบแข็ง 9 - 11 ก้าน และก้านครีบแขนง 36 - 38 ก้านตามลำตัวมีสีน้ำตาลเข้ม

พาดเฉียงลำตัว และยังมีแถบเล็ก ๆ พาดไปตามความยาวของลำตัวจากหัวถึงโคนหางอีกข้างละ

1 แถบ

อาหาร

อาหารในธรรมชาติของปลาสลิดคือ สัตว์ขนาดเล็กชนิดต่าง ๆ เช่น แมลงในน้ำ ลูกน้ำ ไรน้ำจืด ลูกกุ้ง และลูกปลาวัยอ่อน

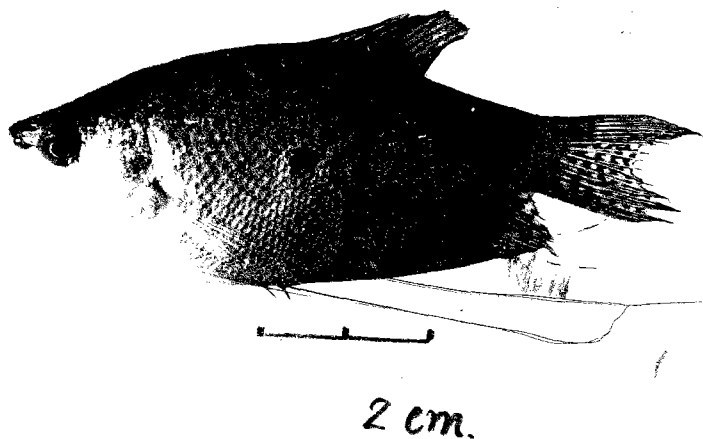
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

ปลาสลิดมีแหล่งกำเนิดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะตอนกลางของประเทศไทย (Forelius. 1957 : 111) นอกจากนี้พบในเวียดนามใต้ ขนาดโตสุดมีความยาว 25 เซนติเมตร (Sterba. 1963 : 878)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 30 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 10 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 200 กรัม

Trichogaster trichopterus (Pallas)

Synonyms : Labrus trichopterus Pallas, 1770.

Trichopus trichopterus Bleeker, 1859.

Trichopus siamensis Sauvage, 1881.

Trichopodus trichopterus Weber and de Beaufort, 1922.

Trichogaster trichopterus Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลากะตักมือ, กระตัก, สลาก, สलग, กระเค็ด

ลักษณะที่สำคัญ

มีลักษณะต่าง ๆ คล้ายกับปลากะตักนาง แต่ต่างกันตรงที่ขนาดจะเล็กกว่าเล็กน้อย ความยาวลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 3.5 เท่าของความยาวหัว และ 1.2 เท่าของความลึกของลำตัว มีเกล็ดแบบ ctenoid เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวมีจำนวน 40 - 42 เกล็ด ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 6 - 7 ก้าน ก้านครีบแขนง 8 - 10 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบแขนง 1 - 10 ก้าน ครีบท้องมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 3 - 4 ก้าน ส่วนครีบก้นมีก้านครีบแข็ง 10 - 12 ก้าน ก้านครีบแขนง 33 - 38 ก้าน บริเวณลำตัวจะมีจุดดำกลมขนาดใหญ่ 2 จุดอยู่บริเวณกลางลำตัว 1 จุด และที่บริเวณโคนครีบหางอีก 1 จุด แต่เหตุที่มีชื่อเรียกว่า Three spotted ourami เนื่องจากไม่รวมตาเข้าไปอีก 1 จุด มีแถบสีค่าประมาณ 15 - 20 แถบพาดเฉียงขวางลำตัว บางครั้งจะพบริ้วสีดำพาดจากตาไปตามความยาวลำตัวถึงครีบหาง ครีบต่าง ๆ มีสีเขียว หรือเทา และมีจุดสีขาวหรือสีส้มอยู่ตอนปลายครีบหลังและครีบกัน

อาหาร

ธรรมชาติจะกินอาหารคล้ายปลากะตักนาง เช่น ลูกกุ้ง ลูกปลา ลูกน้ำ ไรน้ำจืด และแมลงน้ำ

การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

มีเป็นจำนวนมากและพบทั่วไปในประเทศไทย ขนาดโตสุดมีความยาว 12 เซนติเมตร

Smith, 1945 : 463) และพบในแถบมลายู เวียดนามใต้ และเกาะซุนดา ขนาดโตสุดมีความยาว 5 เซนติเมตร (Weber and de Beaufort, 1922 : 366)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 50 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 7 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 50 กรัม

Oxyeleotris marmorata (Bleeker)

Synonyms : Eleotris marmorata Bleeker, 1852.

Oxyeleotris marmorata Hora, 1923.

Callieleotris platycephalus Fowler, 1934.

Oxyeleotris marmoratus Smith, 1930 ; _____, 1945.

ไทย ปลาทุบทราย, บู่จาก

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวกลมยาวแบบ elongate ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 2.5 - 3 เท่าของความยาวหัวและ 4.5 เท่าของความลึกของลำตัว ส่วนหัวแบนลงบนข้างโค และเรียวเล็กไปทางส่วนหางซึ่งแบนข้าง ปากกว้างและเฉียงขึ้นด้านบน ขากรรไกรล่าง

ยืยาวกว่าขากรรไกรบน บนขากรรไกรทั้งสองข้างมีฟันแหลมซี่เล็ก ๆ ลักษณะเป็นฟันแถวเดียว
เกล็ดบนลำตัวเป็นแบบ ctenoid และเกล็ดบริเวณหัว คอ และหางออกเป็นแบบ cycloid
เกล็ดตามแนวเส้นข้างตัวมีประมาณ 80 - 90 เกล็ด ครีบหลังแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนแรกเป็นก้าน
ครีบแข็งทั้งหมดมี 6 ก้าน ตอนหลังจะสูงกว่าตอนแรกเล็กน้อย มีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง
9 ก้าน ครีบออกกว้างมีก้านครีบแขนง 17 - 19 ก้าน ครีบท้องสั้นมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง
5 ก้าน ครีบกันสั้นกว่าครีบหลัง ตอนมี 2 คือมีก้านครีบแข็ง 1 ก้าน ก้านครีบแขนง 7 ก้าน ครีบหางมน
ลำตัวมีสีเขียวคล้ำทางด้านบน ด้านล่างสีจางกว่า ด้านล่างของหัวมีจุดสีแดงอ่อน หรือสีเหลือง ครีบต่าง ๆ
มีสีแดงและบางส่วนมีสีดำ

อาหาร

ธรรมชาติของปลาบู่จะกินสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในน้ำ เช่น ลูกกุ้ง ลูกปลา และตัวอ่อนของแมลงในน้ำ

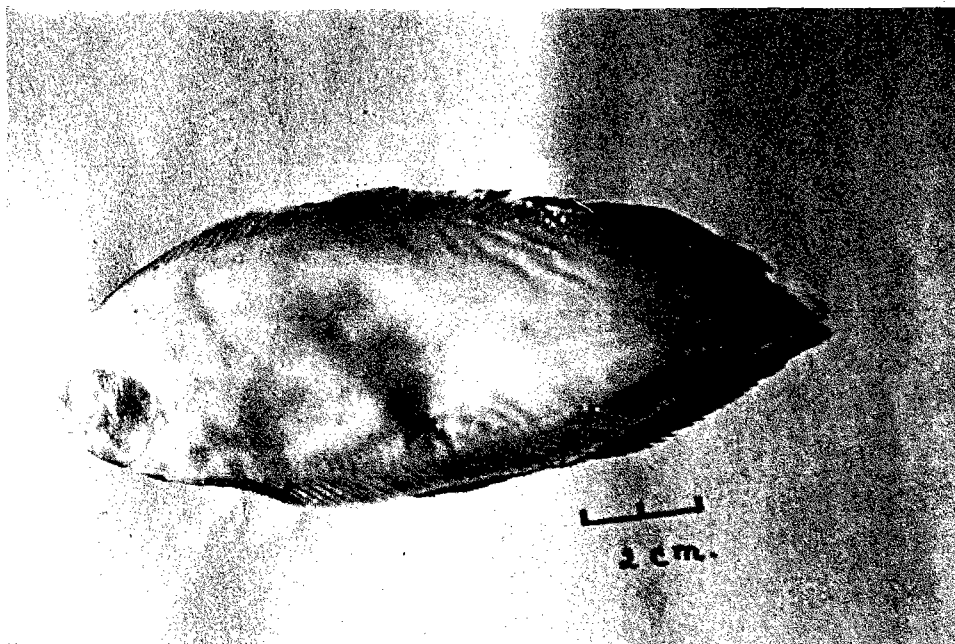
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบมีตลอดแม่น้ำเจ้าพระยา ปิงบรเพ็ด แม่น้ำลพบุรี แม่น้ำท่าจีน และในภาคใต้ เช่น ทะเลน้อย
ภาคใต้สุดมีความยาว 50 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 509) นอกจากนี้พบในแม่น้ำและเขต
ที่กร่อยของลึงค์ปอร์ สุมาตรา บอร์เนียว ฟิลิปปินส์ เกาะฟิจิ ขนาดโตสุดมีความยาว 46 เซนติเมตร
Weber and de Beaufort. 1953 : 355)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 10 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 17 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 300 กรัม

Synaptura orientalis (Bloch)

Synonyms : Pleuronectes orientalis Bloch, 1801.

Brachirus orientalis Fowler, 1937.

Synaptura orientalis Hora, 1923 ; Fowler, 1935 ;

Smith, 1945.

ชื่อไทย ปลาลิ้นหมา, ลิ้นควาย

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวค่อนข้างยาวแบบ ovate แบนข้างมาก ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหาง บริเวณ hypural plate ประมาณ 4.5 เท่าของความยาวหัวและ 2.5 - 3.0 เท่าของความลึกของลำตัว ตามีขนาดเล็กอยู่ทางปีกขาวของลำตัว มีรูจมูกทางด้านที่มีตา ปากเล็ก เกือบเป็นแบบ tenoid เส้นข้างตัวมีลักษณะตรงข้างละ 1 เส้น เกือบตามแนวเส้นข้างตัวประมาณ 77 - 85 เกือบครึ่งหลัง ครีบหางและครีบกันติดต่อกัน ครีบหลังมีก้านครีบอ่อนประมาณ 61 - 65 ก้าน ครีบอกหายไป ครีบท้องมีก้านครีบอ่อน 3 ก้าน ครีบกันมีก้านครีบอ่อนประมาณ 45 - 47 ก้าน ลำตัวมีสีน้ำตาลอ่อน และจุดสีน้ำตาลเข้มกระจายทั่วลำตัว ครีบต่าง ๆ มีจุดสีน้ำตาลดำ

อาหาร

ในธรรมชาติของปลาลิ้นหมาจะกินอาหารพวก แพลงก์ตอนพืช และสัตว์น้ำขนาดเล็ก

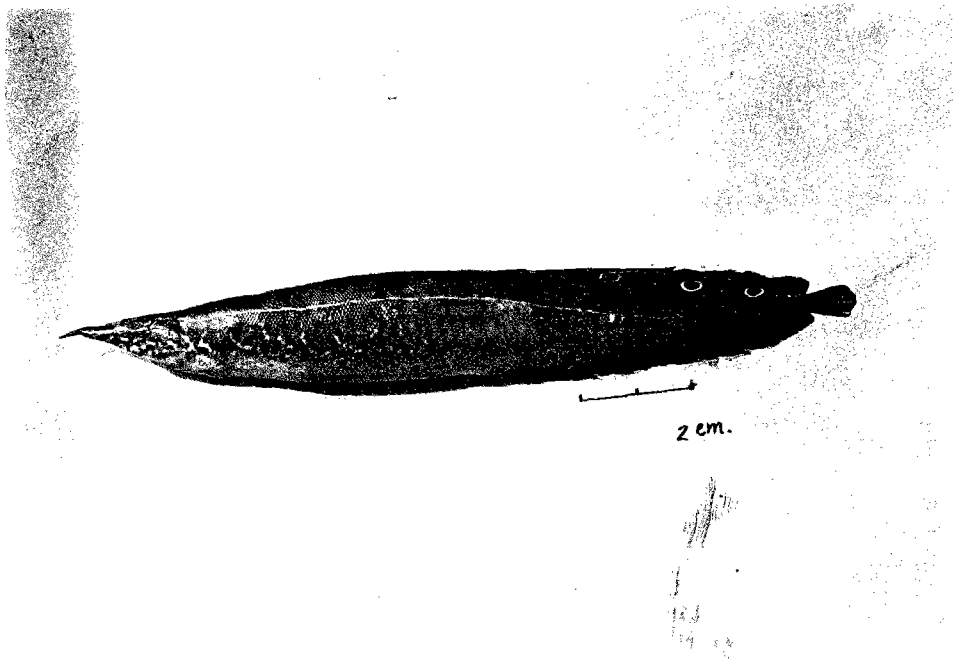
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปในประเทศไทย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยาจากปากน้ำ ถึงอยุธยา และแม่น้ำตาปี
ขนาดโตสุดมีความยาว 22 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 438) นอกจากนี้พบใน สิงคโปร์
อินเดีย คาบสมุทรมินโดจีน และออสเตรเลีย (Weber and de Beaufort. 1929 : 176)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 10 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 10 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 50 กรัม

Macrognathus aculeatus (Eloch)

Synonyms : Ophidium aculeatum Bloch, 1787.

Rhynchobdella aculeata Bleeker, 1865 ; von Martens, 1876 ;
Sauvage, 1881 ; Fowler, 1935.

Macrogathus aculeatus Smith, 1945 ; Taki, 1968.

ชื่อไทย ปลาหลด

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวยาวแบบ elongate แบนข้างเล็กน้อย ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหาง
บริเวณ hypural plate ประมาณ 5.5 - 6.0 เท่าของความยาวหัวและ 4.0 - 4.5 เท่าของ
ความลึกของลำตัว ตามีขนาดเล็ก ปากเล็กแบบ subterminal เนื่องจากงอยปากเป็นเนื้อ
มีลักษณะแหลมยื่นยาวออกมา ทางด้านท้องของงอยปากจะมีรอยขวางอยู่เป็นร่องเรียกว่า striae
เกล็ดมีขนาดเล็กมากแบบ ctenoid ครีบหลังมีก้านครีบแข็ง 14 - 15 ก้าน ก้านครีบแขนง
50 - 55 ก้าน ครีบออกกลมมน ครีบท้องไม่มี ครีบกันมีก้านครีบแข็ง 2 ก้าน ก้านครีบแขนง 49 - 53 ก้าน
สีของลำตัวทางด้านหลังเป็นสีน้ำตาล ส่วนทางด้านท้องจะจางลง มีจุดสีน้ำตาล 3 - 10 จุด อยู่ใต้ฐาน
ของครีบหลัง ปกติครีบหางจะมีลายตามขวาง

อาหาร

ในธรรมชาติปลาหลดจะกินสัตว์หน้าดิน ลูกกุ้ง ลูกปลา เมล็ดน้ำ และซากพืชซากสัตว์

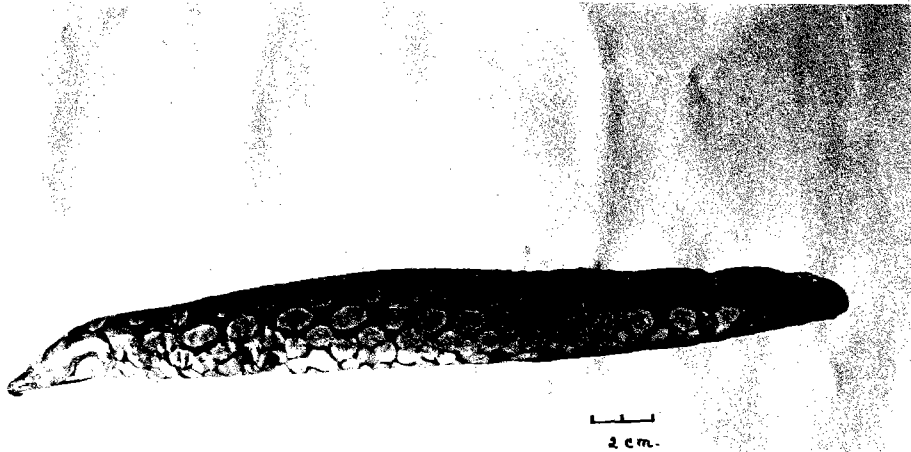
การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปตลอดแม่น้ำเจ้าพระยาและตามแม่น้ำลำคลองหนองบึงทั่วไปในภาคกลางและภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ขนาดโตสุดมีความยาว 30 เซนติเมตร (Smith, 1945 : 62) นอกจากนี้
พบในคาบสมุทรอินโดจีน มาเลเซีย สุมาตรา มีขนาดยาวถึง 75 เซนติเมตร (Sterba,
1963 : 878)

วิธีที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 38 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 23 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 50 กรัม

Mastacembelus armatus (Günther)

Synonyms : Mastacembelus armatus var. armatus Günther, 1861 ;
von Martens, 1876 ; Fowler, 1935

ชื่อไทย ปลากระทุง

ลักษณะที่สำคัญ

ลำตัวคล้ายปลาไหล ผิดกันตรงที่ได้จงอยปากไม่มี striae และบริเวณใต้คามีหนาม ความยาวของลำตัวนับจากปากถึงโคนหางบริเวณ hypural plate ประมาณ 5.3 เท่าของความยาวหัวและ 11 - 13 เท่าของความสูงของลำตัว เกล็ดเป็นแบบ ctenoid มีเกล็ดระหว่างเส้นข้างตัวกับจุดเริ่มต้นของครีบอกบนครีบท้อง 28 - 30 เกล็ด ครีบท้องมีก้านครีบแข็ง 34 - 39 ก้าน ครีบท้อง 79 - 90 ก้าน ครีบอกมีก้านครีบแข็ง 5 ก้าน ครีบท้องไม่มี ครีบก้นมีก้านครีบแข็ง ก้าน ก้านครีบแข็ง 79 - 90 ก้าน ลำตัวทางด้านหลังเป็นสีน้ำตาล ส่วนทางด้านท้องมีสีเหลือง อกตาถึงโคนครีบท้องมีแถบสีดำคดเคี้ยวไปมา และมีแขนงอื่นเข้าไปในส่วนของครีบท้องและครีบก้น

อาหาร

ธรรมชาติปลากระโทงแทงพวก ลูกกุ้ง ลูกปลา แมลงน้ำ สัตว์หน้าดินและซากพืชซากสัตว์

การแพร่กระจายในประเทศไทยและต่างประเทศ

พบทั่วไปตามแม่น้ำลำคลอง หนองบึงของประเทศไทย ขนาดโตสุดมีความยาว 70 เซนติเมตร (Smith. 1945 : 63 - 64) นอกจากนี้ยังพบใน อินเดีย อินโดนีเซีย จีนตอนใต้ ขนาดโตสุดมีความยาวถึง 75 เซนติเมตร (Sterba. 1963 : 878)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

มีทั้งหมด 40 ตัวอย่าง ความยาวมาตรฐานเฉลี่ย 20 เซนติเมตร น้ำหนักเฉลี่ย 50 กรัม

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

ผลจากการศึกษาปลาน้ำจืดในเขตจังหวัดนนทบุรี ในช่วงเวลา 1 ปี สรุปได้ดังนี้คือ

1. ลักษณะทางนิเวศวิทยาของแหล่งน้ำที่ทำการศึกษา

แหล่งน้ำที่ทำการศึกษามีทั้งหมด 30 แหล่ง กระจายครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอ ในเขตจังหวัดนนทบุรี แต่ละแหล่งมีสภาพนิเวศวิทยาแตกต่างกันดังนี้

1.1 ลักษณะของแหล่งน้ำที่ศึกษาทั้งหมดมีสภาพเป็นคลอง และแม่น้ำ ทุกแหล่งมีน้ำไหลตลอดและเชื่อมติดต่อกัน ในช่วงเดือนมีนาคม และเมษายน น้ำในแต่ละแหล่งที่ทำการศึกษาน้อยและอ่อนแอ ชื้น ตามแม่น้ำและลำคลองมักจะมีผักตบชวาลอยอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะในฤดูน้ำมาก ประมาณเดือนตุลาคม ถึง ธันวาคม รวมทั้ง 2 ฝั่งของคลองและแม่น้ำจะมีวัชพืชขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก บางบริเวณจะมีบ้านเรือนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น แต่บางบริเวณก็มีบ้านเรือนอาศัยอยู่น้อย เนื่องจากแหล่งน้ำส่วนใหญ่กว้าง และลึกจึงมีเรือสัญจรไปมาตลอด

1.2 pH ของแหล่งน้ำทั้ง 30 แหล่ง มีค่าระหว่าง 7 - 8

1.3 อุณหภูมิของแหล่งน้ำที่ศึกษาทั้งหมดอยู่ในช่วงระหว่าง 27 - 31 องศาเซลเซียส

1.4 ความลึกบริเวณที่เก็บตัวอย่างโดยเฉลี่ยประมาณ 7 เมตร ยกเว้นแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีความลึกมาก

2. ปลาน้ำจืดชนิดต่าง ๆ ที่พบแต่ละแหล่งในช่วงเวลา 1 ปี

2.1 แหล่งที่พบชนิดของปลาน้ำจืดมากที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

แหล่ง 2, แหล่ง 1, แหล่ง 3, แหล่ง 4, แหล่ง 11, แหล่ง 20, แหล่ง 5, แหล่ง 12, แหล่ง 29, แหล่ง 7, แหล่ง 13, แหล่ง 14, แหล่ง 6, แหล่ง 9, แหล่ง 25, แหล่ง 26,

หลัง 28, หลัง 30, หลัง 10, หลัง 16, หลัง 22, หลัง 27, หลัง 21, หลัง 24,
หลัง 8, หลัง 15, หลัง 23, หลัง 19, หลัง 17 และหลัง 18

2.2 เดือนที่พบชนิดปลาน้ำจืดมากที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

มกราคม, กรกฎาคม, เมษายน, พฤษภาคม, ธันวาคม, สิงหาคม, กุมภาพันธ์, มิถุนายน,
เมษายน, พฤศจิกายน, มีนาคม และตุลาคม

2.3 ชนิดของปลาน้ำจืดที่พบจำนวนมากที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

กริม, ตะเพียนขาว, เข้ม, ตะโกก, กราย, สลาด, ชิวหางแดง, หัวตะกั่ว, กะมั่ง,
เวเม่า, กระตือมมือ, สร้อยนกเขา, สร้อยลูกกล้วย, กระหัง, กา, กระทุงเหว, กตเหลื่อง,
โศข้างเหยียบ, แหยงใบข้าว, เลือ่น้ำ, ชิว, ช่อน, บู่ทราย, ดูก้าน, สังกะวาด, นิล,
กาย, ชะโชน, หมอไทย, สลิด, ลิ่นหมา, ชะโค, แหยงข้างลาย, หางไก่, เนื้ออ่อน, หลด,
เอ๋ย, ไหล, แรด, หนองพราหมณ์, กระเท, สังกะวาดทองโต, เนื้ออ่อน, กะสง, แก้มขี้,
เพียนทอง, จัมหันจระเข้, จืด, กระสุนขี้, กะโห้ และแปบขาว

อนุกรมวิธานของปลาน้ำจืดที่พบ

จากการศึกษาทางอนุกรมวิธาน สามารถจำแนกปลาได้ทั้งหมด 11 อันดับ 23 ครอบครัว
สกุล และ 51 ชนิด และครอบครัวที่พบมากที่สุด ได้แก่ ครอบครัวปลาตะเพียน รองลงมา คือ
ครอบครัวปลากระต๊อ ซึ่งสามารถจำแนกได้ตามตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 แสดงจำนวนปลาน้ำจืดชนิดต่าง ๆ ที่พบทั้งหมดในแต่ละอันดับ

อันดับ	จำนวนปลาชนิดต่าง ๆ ที่พบ
Clupeiformes	3
Cypriniformes	25
Beloniformes	2
Syngnathiformes	1
Cyprinodontiformes	1
Polynemiformes	1
Ophiocephaliformes	3
Symbranchiiformes	1
Perciformes	11
Pleuronectiformes	1
Mastacembeliformes	2
รวม	51

อภิปรายผล

จากการศึกษาชนิดของปลาน้ำจืดครั้งนี้ ได้เก็บตัวอย่างจากแหล่งน้ำซึ่งเป็นคลองส่วนใหญ่ แต่ละคลองเชื่อมติดต่อกัน เพราะฉะนั้นสภาพทางนิเวศวิทยาของแต่ละแหล่งน้ำ มักจะคล้ายคลึงกัน จึงทำให้พบชนิดของปลาใกล้เคียงกัน ยกเว้นบางแหล่งที่เป็นแหล่งน้ำคั้น ๆ และน้ำไหลไม่แรงมากนัก จะพบปลาบางชนิดที่ไม่เหมือนกับแหล่งน้ำที่มีน้ำไหลแรง เช่น ปลาวชิรวงแฉก ปลาหัวตะกั่ว ปลากริม และปลาเข็ม เป็นต้น โดยปลาดังกล่าวจะพบในแหล่งน้ำนิ่งเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเหมือนกับการรายงาน

อง Smith (Smith. 1945 : 622) ที่ได้กล่าวไว้ว่าปลาจำพวกนี้ มักพบในบริเวณ
 วนหนอง ลำธาร และบริเวณแหล่งน้ำนิ่ง

ผลการศึกษาชนิดของปลาน้ำจืดในเขตจังหวัดนนทบุรี ซึ่งรวมทั้งหมด 6 อำเภอ นั้น ปรากฏว่า
 กับปลาทั้งหมด 51 ชนิด ซึ่งมีอยู่ 26 ชนิด ที่เหมือนกับของ ปรีชา เียรเจริญ ที่ได้ทำการศึกษา
 ปลาน้ำจืดที่จับได้ด้วยเครื่องมือโพงพางหลักที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในปี 2507

ปรีชา เียรเจริญ 2507 : 87) ปลาที่จับได้เหมือนกัน คือ หางไก่, กราย, ฉลาด, กระตัง,
 ฆขาว, กระสับ, กะโห้, ตะโกก, ตะเพียนขาว, แก้มขี้, กะมั่ง, กา, เนื้ออ่อน, สังกะวาด,
 วาย, แขนงข้างลาย, กต, แขนงใบข้าว, กระตุงเหว, ลิ่นหมา, จัมพันจระเข้, หนวดพราหมณ์,
 วาเมา, หมอไคว, บู่ทราย และเสียดอ ส่วนปลาที่ไม่พบในการศึกษาค้างนี้ คือ แมว, แบบควาย,
 ว้าว, ขิวหางไหม้, ตะเพียนทราย, นวลจันทร์น้ำจืด, หนามหลังหางดำ, พรหมหัวเหมีน,
 มิน, บัว, ผึ่ง, หมูข้างลาย, หมูขาว, ขอนทราย, แก้ว, คางเบื่อน, เทโพ, สายยู, มังกง,
 ขยงธง, แค้, อุก, กะพงขาว, ม้า, บู่เกล็ดแข็ง, เขื่อ และปักเป้า จากการศึกษาในครั้งนี้ไม่พบ
 ปลาที่กล่าวมาแล้วนั้น อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการด้วยกัน เช่น วิธีการเก็บตัวอย่างปลา
 ในการทดลองของ ปรีชา เียรเจริญ ใช้โพงพางหลักเก็บตัวอย่าง ส่วนการศึกษาในครั้งนี้ ใช้
 าย แห และ สวิง ในการเก็บตัวอย่างปลา ซึ่งการใช้โพงพางหลักเป็นเครื่องมือในการเก็บ
 อยตัวอย่างปลานั้น จะต้องปักหลักไว้อยู่กับที่ ไม่ได้เคลื่อนตำแหน่ง ส่วนการใช้ ข่าย แห และสวิง ต้อง
 ีเปลี่ยนตำแหน่งในการเก็บตัวอย่างไปเรื่อย ๆ เพราะฉะนั้น ปลาที่จับได้จึงไม่เหมือนกันทุกตัวอย่าง
 ๆ ชาติ ความเป็นจริงอาจจะจะมีปลาที่ ปรีชา เียรเจริญ เคยสำรวจพบเมื่อก่อนนั้นก็ได้ นอกจากนี้
 าจเกิดจากระยะเวลา คือ ในการศึกษาชนิดของปลาของ ปรีชา เียรเจริญนั้นได้ทำการมาแล้ว
) กว่าปี เพราะฉะนั้นอาจจะจะมีปลาบางชนิดที่สูญพันธุ์ หรืออพยพไปอยู่ที่อื่นแล้วก็ได้ เช่น ปลาแมว,
 ะยู, แค้, อุก, ม้า, บู่เกล็ดแข็ง, เขื่อ และปักเป้า เป็นต้น รวมทั้งการเก็บตัวอย่างในแต่ละ
 ่งนั้น อาจจะทำน้อยครั้งเกินไป คือ จะออกเก็บตัวอย่าง 2 ครั้ง ต่อเดือน ในแต่ละแหล่งเท่านั้น
 ื่องจากว่า ในการศึกษาในครั้งนี้ทำหลายอำเภอ จึงต้องแบ่งเวลาเพื่อให้เหมาะสม จึงทำให้การ
 ะวจแต่ละครั้ง อาจจะรวบรวมชนิดของปลาได้ไม่ทั้งหมด ส่วนที่สำรวจพบนอกเหนือจากของ

โง้ง ใ้ยรเจริญ คือ ปลาชีวหางแดง, กระเท, ตะเพียนทอง, สร้อยนกเขา, สร้อยลูกกล้วย, กระจ่างทองโต, จี๊ด, ดอกด้าน, ดอกอุย, เข้ม, หัวตะกั่ว, กะสง, ชะโค, ช่อน, ไหล, นิล, กล้วย, แรด, กริม, สลิด, กระตี่หม้อ, กระตี่นาง และหลอด สาเหตุก็เนื่องมาจากวิธีการจับตัวอย่างดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยเฉพาะปลาบางชนิดตัวเล็ก เช่น ปลาเข็ม, หัวตะกั่ว, รม และ ชิว ต้องใช้สวิงในการเก็บตัวอย่าง ส่วนของ ปรีชา ใ้ยรเจริญ ใช้โพงหางจึงไม่ปลาดังกล่าว ซึ่งในการสำรวจในครั้งนี้ตรงกับการศึกษาของ กองประมงน้ำจืด กรมประมง ได้ทำการศึกษากการทำประมงในแม่น้ำเจ้าพระยา ในจังหวัดชัยนาท อ่างทอง ออยุธยา ปทุมธานี ะนนทบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2524 (กรมประมง 2524 : 18) พบปลาทั้งหมด 66 ชนิด

จากการสำรวจพบว่า แม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งได้กำหนดไว้ว่า คือแหล่งที่ 2 นั้น พบปลาหลายชนิดมากกว่าแหล่งอื่น ๆ นั้น อาจเป็นเพราะว่า เป็นแหล่งน้ำที่ใหญ่กว่าแหล่งอื่น ๆ รวมทั้งอาหารในแหล่งน้ำ มีความอุดมสมบูรณ์มากกว่าแหล่งอื่น นอกจากนี้จะมีปลาบางชนิดมาจากจังหวัดอื่น ๆ วกเนื่องจากในเขตจังหวัดนนทบุรี เพราะเป็นแหล่งน้ำที่เชื่อมติดต่อกันหลายจังหวัด

ในการสำรวจจะพบปลาชนิดต่าง ๆ ได้มากน้อยแตกต่างกัน เนื่องจากว่า ปลาบางชนิดจะพบบางเดือนเท่านั้น แต่บางชนิดจะพบได้ตลอดทั้งปี เพราะฉะนั้นปลาที่พบได้ตลอดทั้งปีนั้น จะมีจำนวนมากกว่า เช่น ปลาตะเพียน, ช้าวเม่า, ตะกอก และเข็ม เป็นต้น ซึ่งตรงกับกรายงานของ พุริย สกุลโพ (พุริย สกุลโพ 2509 : 54) และ ถวัลย์ ชูขจร (ถวัลย์ ชูขจร 510 : 106) ส่วนเดือนที่พบปลามากที่สุด คือ เดือนมกราคม ซึ่งตรงกับกรายงานของ โง้ง ใ้ยรเจริญ (ปรีชา ใ้ยรเจริญ 2507 : 87) และสมเดช ศรีโกมุท (สมเดช ศรีโกมุท 2507 : 101) สาเหตุเนื่องจากว่า เดือนมกราคม เป็นเดือนที่มีน้ำมาก เพราะฉะนั้น อาจมีปลาบางชนิดอพยพย้ายถิ่นมาจากแหล่งอื่นได้

จากการศึกษาพบว่า แหล่งน้ำต่าง ๆ ในเขตจังหวัดนนทบุรี มีปลาน้ำจืดจำนวนน้อยกว่าเมื่อก่อนนั้น อาจจะมีสาเหตุหลายอย่างด้วยกัน เช่น การจับปลามากเกินไปของชาวประมง ซึ่งชาวประมงส่วนใหญ่จะจับปลาในทุกฤดูกาล แม้ว่าจะเป็นฤดูวางไข่ การจับปลาที่ยังไม่ได้ขนาด การใช้กระแสไฟฟ้าในการจับปลา นอกจากนี้อาจเนื่องมาจากแหล่งน้ำในการศึกษานี้ ส่วนใหญ่เป็นคลอง

เริ่มมีมลพิษ เพราะมีโรงงานบางแห่งปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำ ลำคลอง รวมทั้งการทิ้งขยะมูลฝอยลงในแหล่งน้ำ ทำให้ปลบางชนิดทนต่อสภาพต่าง ๆ ไม่ได้ก็ค่อย ๆ อพยพไปอยู่แหล่งอื่น หรือ ฉะนั้นก็สูญพันธุ์ไปในที่สุด ถึงแม้ว่าจังหวัดนนทบุรีจะมีแหล่งน้ำอยู่มากมายก็ตาม จากสาเหตุดังกล่าว ภาควิชาจะหาทางแก้ไข ปรับปรุง เพื่อมิให้ปลาต้องสูญพันธุ์ไปจากแหล่งน้ำต่าง ๆ ในเขตจังหวัดนนทบุรี

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาปลาน้ำจืดในเขตจังหวัดนนทบุรีนี้ โดยการใช้เครื่องมือเก็บตัวอย่างชนิดอื่น ๆ รวมทั้งเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาให้มากกว่านี้ เพื่อรวบรวมชนิดของปลาให้ได้มากที่สุด
2. ควรศึกษาปลาน้ำจืดในเขตจังหวัดอื่น ของประเทศไทยที่ยังไม่เคยมีการศึกษามาก่อน
3. ควรศึกษาสาเหตุที่แท้จริง ที่ทำให้ชนิด และปริมาณของปลาลดน้อยลง เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมประมง คู่มือวิเคราะห์พรรณปลา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2498, 21 หน้า
- _____ รายงานประจำปี 2525 สำนักงานประมงจังหวัดนครบุรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2525, 63 หน้า
- ลธิ์ ชัยการนาวิ การศึกษาทางอนุกรมวิธานของปลาสร้อยนกเขาที่พบในประเทศไทย วิทยานิพนธ์ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2521, 104 หน้า
- เองการประมง สมุดคู่มือเครื่องมือจับสัตว์น้ำในประเทศไทย กรมเกษตร และกรมประมง 2478, 205 หน้า
- ำธกร แก้วไพฑูรย์ การศึกษาทางอนุกรมวิธานของปลานางอ้าวที่พบในประเทศไทย วิทยานิพนธ์ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2522, 108 หน้า
- ณะประมง คู่มือวิเคราะห์พรรณปลา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2528, 273 หน้า
- ณดา เทียมเมธ มีนวิทยา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2525, 123 หน้า
- ยชาญ มหาสวัสดิ์ และ ส่องศรี มหาสวัสดิ์ "ชนิดเครื่องมือใช้ทำการประมงพื้นบ้าน" วารสารเกษตรศาสตร์ ปีที่ 20 198 - 209, 2529
- วัลย์ ชูจร พันธุ์ปลาที่จับด้วยข่ายและเบ็ดราวบริเวณเขื่อนภูมิพล วิทยานิพนธ์ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2510, 106 หน้า
- วัลย์ ชูจร และคนอื่น ๆ การทำการประมงในแม่น้ำเจ้าพระยา เอกสารทางวิชาการ ฉบับที่ 1 ฝ่ายพัฒนาแหล่งน้ำ สถาบันประมงน้ำจืดแห่งชาติ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2525, 18 หน้า
- บวงมหาวิทยาลัย ชีววิทยา สาขาชีววิทยา สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย พิมพ์ครั้งที่ 2 2524, 952 หน้า
- รพันธ์ ภูคาสวรรค์ การสำรวจพันธุ์ปลาน้ำจืดในบริเวณเขื่อนอุบลรัตน์ (ทองไหม) อ.น้ำทอง จ.ขอนแก่น ก่อนเก็บกักน้ำ วิทยานิพนธ์ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2509, 145 หน้า
- ชัย สมนแจ้ง การศึกษาอนุกรมวิธานของปลาผีเสื้อในน่านน้ำไทย วิทยานิพนธ์ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2528, 162 หน้า

- ทรัพย์ ศรีสมทรัพย์ การสำรวจสัตว์น้ำที่จับได้ด้วยลิ้นจี่ในจังหวัดลพบุรี วิทยานิพนธ์ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2507, 77 หน้า
- พชรย์ สกลไพณ การสำรวจปลาน้ำจืดในหนองหาร จังหวัดสกลนคร วิทยานิพนธ์ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2509, 54 หน้า
- ริชา เอียรเจริญ สัตว์น้ำที่จับได้ด้วยเครื่องมือโพงพางหลัก ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี วิทยานิพนธ์ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2507, 87 หน้า
- ริชา สมมติ การศึกษาทางอนุกรมวิธานของปลาในวงศ์ปลาแป้นซึ่งได้จากการประมงอวนลาก ในอ่าวไทย วิทยานิพนธ์ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2509, 71 หน้า
- ระจิตร วงศ์รัตน์ เอกสารประกอบการเรียนวิชาอนุกรมวิธานของปลา "วิธีการศึกษาเกี่ยวกับ อนุกรมวิธานของปลาและงานที่เกี่ยวข้อง" 2529, 7 หน้า
- ยธิน สีสานนท์ ชีววิทยาของปลาทุกด้าน เอกสารวิชาการ ฉบับที่ 1/2524 สถาบันประมงน้ำจืด แห่งชาติ กองประมงน้ำจืด กรมประมง 2524, 65 หน้า
- มล เหมะจันทร์ ชีววิทยาปลา สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2528, 273 หน้า
- าศิชัย ชูโชติ และ ธาณี พุนดี "มองการประมงน้ำจืดของไทย" วารสารเกษตรพระจอมเกล้า จีที 4 เล่มที่ 2 46 - 50 พฤษภาคม - สิงหาคม, 2529
- จลิน สันธิรัตน์ ชีววิทยาของปลา ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล กรมประมง มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ 2527, 185 หน้า
- งเดช ศรีโกมุท การสำรวจสัตว์น้ำที่จับได้ด้วยเครื่องมือเส้า (โพงพาง) ที่จังหวัดอยุธยา วิทยานิพนธ์ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2507, 101 หน้า
- งโภชน์ อัคระทวีวัฒน์ ปลาน้ำจืดที่พบในประเทศไทย 2523, 128 หน้า
- รติพงษ์ ศรีวิจิตร และ อรุณี สมมติ ปลาอาหารจากแหล่งน้ำจืดในเขตจังหวัดนครปฐม ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2525, 50 หน้า
- สนั่น ผลประสิทธิ์ ปลาน้ำจืดบางชนิดของไทย 2521, 614 หน้า
- ้วยงานประมง สรุปผลการสำรวจและศึกษาด้านชีววิทยาและการประมงในอ่างเก็บน้ำ เขต 2 และ เขต 4 ประจำปี 2523 ธันวาคม 2523, 74 หน้า

หน่วยสำรวจแหล่งประมง เครื่องมือทำการประมงประเภทน้ำเค็มของประเทศไทย กรมประมง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2512, 778 หน้า

Berg, L.S. Classification of Fish both Fossil and Recent. J.W. Edwards, 1945. 304 p.

Erittan, M.R. The Revision of the Indo - Malayan Fresh Water Fish Genus Rasbora. Government Bureau of Printing Manila, 1954. 224 p.

Day, F. The Fishes of India. William Dawson & Sons Ltd., London, Vol.1 1958. 778 p.

Forelius, S. Studies of Anabantid Fishes. Zoological Institute, University of Uppsala, 1957. 126 p.

Fowler, H.W. Zoological Results of the Third de Schauensee Siamese Expedition. Part I. Fishes. op.cit, 1934. 163 p.

_____. Zoological Results of the Third de Schauensee Siamese Expedition. Part VI. Fishes. op.cit, 1935. 163 p.

_____. Zoological Results of the Third de Schauensee Siamese Expedition. Part VIII. Fishes. op.cit, 1937. 264 p. .

Johnsen, P. Note on Fish along the river Kwae Noi in Western Thailand. The Natural History Bulletin of Siam Soceity. Vol.20 No.3 : 143 - 154, 1963.

Lagler, K.F. et al. Ichthyology the Study of Fish. First Edition. John Wiley & Sons, Inc., London, 1962. 545 p.

Romer, A.S. The Vertebrate Body. 3rd Edition Saunders Company, Philadelphia, London, 1965. 475 p.

Smith, H.M. The Fresh - Water Fishes of Siam of Thailand. Smith Sonian Institution by T.F.H. Publ. Inc., 1945. 622 p.

Sterba, G. The Freshwater Fishes of the World. Vista Books, London, 1963. 878 p.

Smith, H.M. The Fresh - Water Fishes of Siam or Thailand. Smith Sonian Institution by T.F.H. Publ. Inc., 1945. 622 p.

Sterba, Gunther. The Freshwater Fishes of the World. Vista Books, London, 1963. 878 p.

Seber, M. and L.F. de Beaufort. The Fishes of the Indo - Australian Archipelage. E.J. Brill Ltd., Leiden (Holland), Vol.2, 1913. 404 p.

_____. The Fishes of the Indo - Australian Archipelage. E.J. Brill Ltd., Leiden (Holland), Vol.3, 1916. 458 p.

eber, M. and L.F. de Beaufort. The Fishes of the Indo - Australian Archipelago. E.J. Brill Ltd., Leiden (Holland), Vol.4, 1922. 410 p.

The Fishes of the Indo - Australian Archipelago. E.J. Brill Ltd., Leiden (Holland), Vol.5, 1929. 415 p.

The Fishes of the Indo - Australian Archipelago. E.J. Brill Ltd., Leiden (Holland), Vol.7, 1936. 480 p.

The Fishes of the Indo - Australian Archipelago. E.J. Brill Ltd., Leiden (Holland), Vol.10, 1953. 420 p.

ภาคผนวก

Year	United States (%)	Japan (%)	Germany (%)
1950	7	7	12
1960	8	8	13
1970	9	10	14
1980	10	13	15
1990	11	16	16
2000	12	18	17
2010	13	19	17.5
2020	14	20	18
2030	14.5	20	18
2040	15	20	18
2050	15	20	18

ภาพแผนที่แสดงตำแหน่งของแหล่งน้ำในเขตจังหวัดนนทบุรี

แผนที่จังหวัดนนทบุรี

มี 6 อำเภอ คือ

อำเภอเมืองนนทบุรี

อำเภอบางกรวย

อำเภอบางใหญ่

อำเภอบางบัวทอง

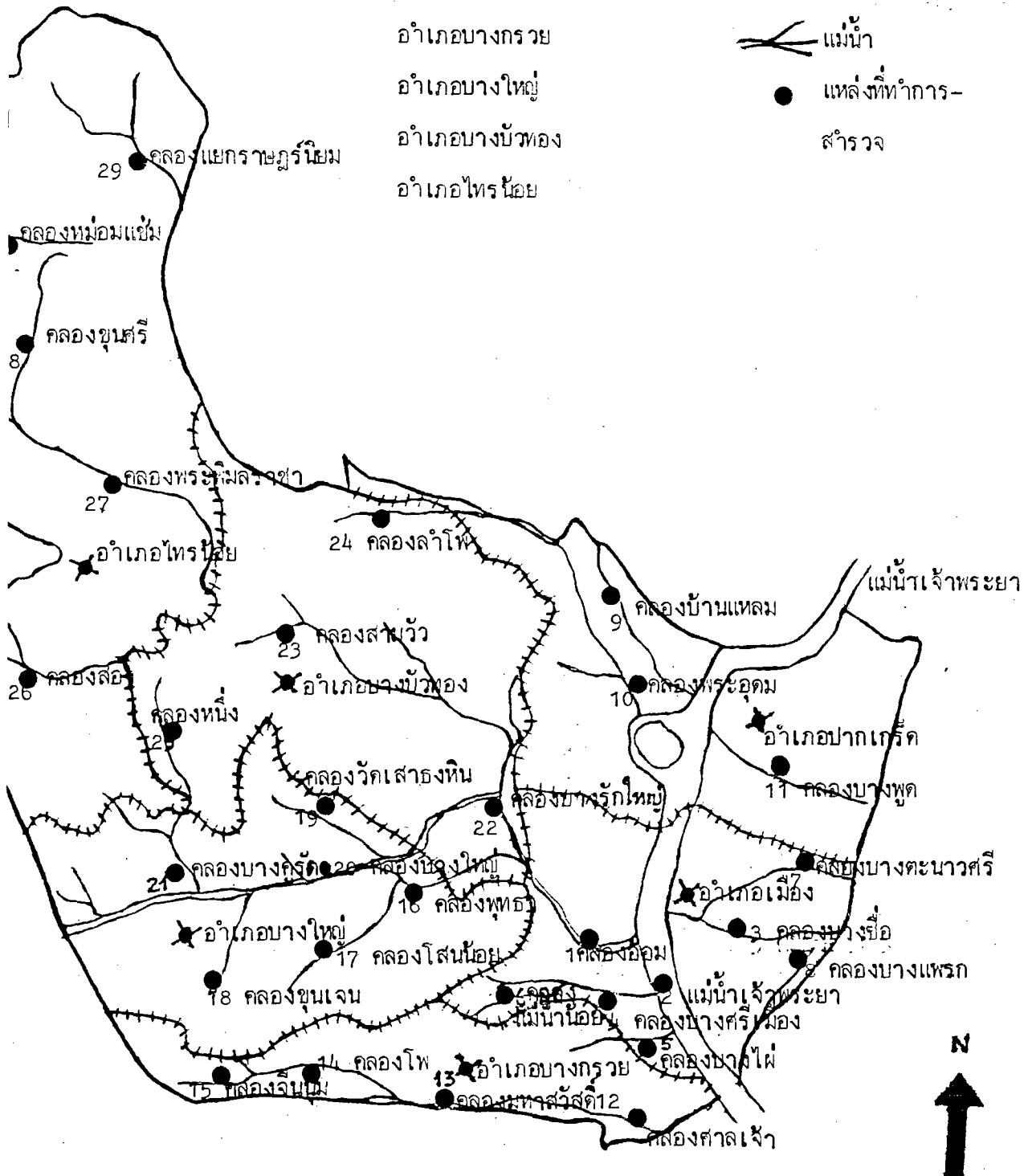
อำเภอไทรน้อย

สัญลักษณ์แผนที่

— เขตจังหวัด

+++++ เขตอำเภอ

X แม่น้ำ

● สถานที่ทำการ-
สำรวจ

ภาพแหล่งน้ำจืดที่ศึกษาในเขตจังหวัดนนทบุรี

แหล่ง 1 คลองอ้อม

ต. บางรักน้อย อ. เมือง

แหล่ง 2 แม่น้ำเจ้าพระยา

ต. ไทรมา อ. เมือง

แหล่ง 3 คลองบางซื่อ

ต. บางกระสอ อ. เมือง

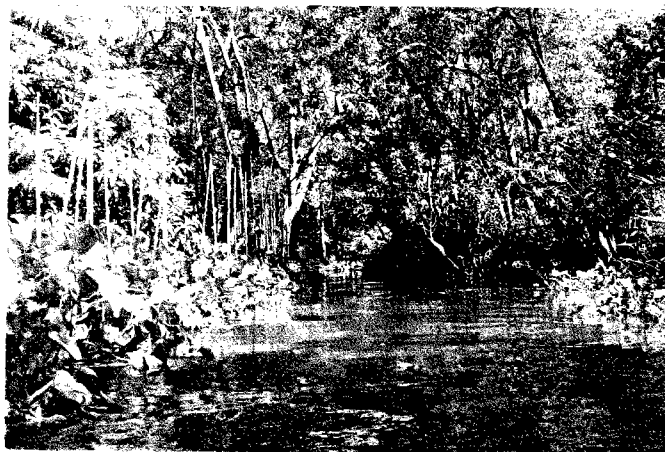

แหล่ง 4 คลองบางศรีเมือง

ต. บางศรีเมือง อ. เมือง

แหล่ง 5 คลองบางไผ่
ต. บางไผ่ อ. เมือง

แหล่ง 6 คลองแม่น้ำน้อย
ต. บางกร่าง อ. เมือง

แหล่ง 7 คลองบางตะนาวศรี
ต. บางเลน อ. เมือง

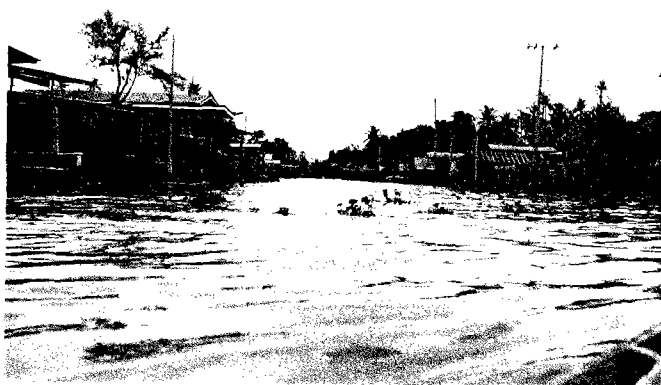

แหล่ง 8 คลองบางแพรก
ต. บางเลน อ. เมือง

แหล่ง 9 คลองบ้านแหลม

ต. บางตะไน อ. ปากเกร็ด

แหล่ง 10 คลองพระอุดม

ต. บางตะไน อ. ปากเกร็ด

แหล่ง 11 คลองบางพูด

ค. บางพูด อ. ปากเกร็ด

แหล่ง 12 คลองศาลเจ้า

ค. มหาสวัสดิ์ อ. บางกรวย

แหล่ง 13 คลองมหาสวัสดิ์

ต. มหาสวัสดิ์ อ. บางกรวย

แหล่ง 14 คลองโพ

ต. บางคูเวียง อ. บางกรวย

แหล่ง 15 คลองจินนุ่

ค. ศาลากลาง อ. บางกรวย

แหล่ง 16 คลองพุทธา

ค. บางเลน อ. บางใหญ่

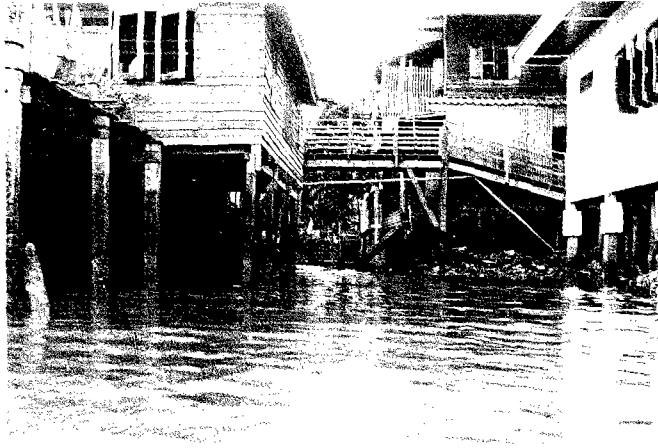
แหล่ง 17 คลองโสนน้อย

ต. บางใหญ่ อ. บางใหญ่

แหล่ง 18 คลองขุนจีน

ต. บางม่วง อ. บางใหญ่

แหล่ง 19 คลองวัดเสาชิงหิน

ต. บางนา อ. บางใหญ่

แหล่ง 20 คลองบางใหญ่

ต. บางนา อ. บางใหญ่

แหล่ง 21 คลองบางคูรัด
ค. บ้านใหม่ อ. บางใหญ่

แหล่ง 22 คลองบางรักใหญ่
ค. บางรักใหญ่ อ. บางบัวทอง

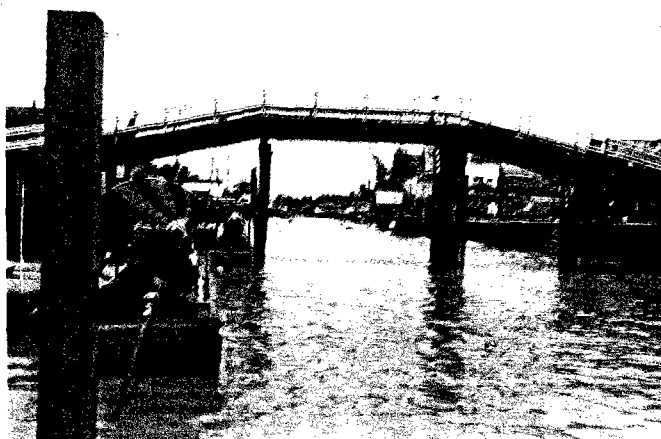
แหล่ง 23 คลองสามวัว

ค. บางบัวทอง อ. บางบัวทอง

แหล่ง 24 คลองลำโพ

ค. ลำโพ อ. บางบัวทอง

แหล่ง 25 คลองหนึ่ง

ค. บางคูรัด อ. บางบัวทอง

แหล่ง 26 คลองสอง

ค. ไทรน้อย อ. ไทรน้อย

แหล่ง 27 คลองพระพิมลราชา

ค. ไทรน้อย อ. ไทรน้อย

แหล่ง 28 คลองขุนศรี

ค. บางขุนศรี อ. ไทรน้อย

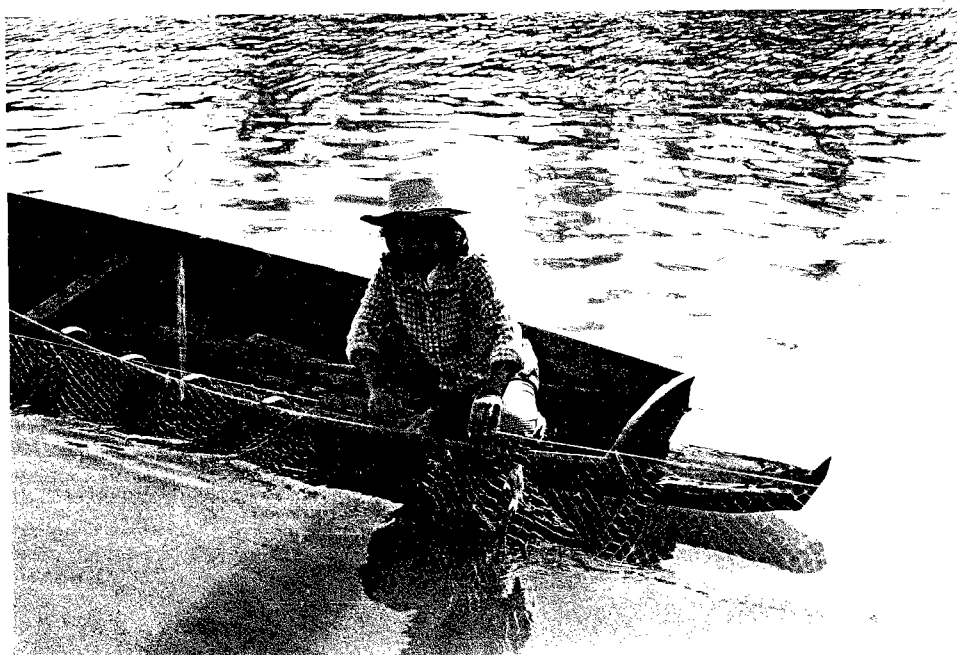

แหล่ง 29 คลองแยกราษฎร์นิยม
ต. ราษฎร์นิยม อ. ไทรน้อย

แหล่ง 30 คลองหม่อมเข้ม
ต. ไทรใหญ่ อ. ไทรน้อย

ภาพแสดงการใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ

แสดงการใช้ข่าย

แสดงการใช้แห

แสดงการใช้สวิง

การศึกษาทางอนุกรมวิธานของปลาน้ำจืดในเขตจังหวัดนนทบุรี

บทคัดย่อ

ของ

กฤษฎา น่วมจ้อย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มกราคม 2531

การศึกษาทางด้านอนุกรมวิธาน สัตววิทยา และนิเวศวิทยาบางประการ รวมทั้งที่อยู่อาศัย และการแพร่กระจายของปลาน้ำจืดในเขตจังหวัดนนทบุรี ได้ถูกกระทำมาแล้วในช่วงเวลา 1 ปีที่ผ่านมา คือ ตั้งแต่เดือนกันยายน 2529 ถึงเดือนสิงหาคม 2530 โดยทำการสุ่ม เก็บตัวอย่างปลาน้ำจืด เดือนละ 2 ครั้งต่อแหล่งซึ่งมีจำนวน 30 แหล่ง หลังจากนั้นนำตัวอย่างมาวิเคราะห์ ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า มีปลาทั้งสิ้น 11 อันดับ 23 ครอบครัว 39 สกุล 51 ชนิด และครอบครัวที่พบมากที่สุด คือ ครอบครัว ปลาตะเพียน

A TAXONOMIC STUDY ON FRESH WATER FISHES IN
CHANGWAT NONTABURI, THAILAND

AN ABSTRACT
BY
KRITSANA NAUMJUY

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

January 1988

This study on fresh water species of Nontaburi Province was concerned not only in taxonomy, morphology as well as some ecological factors but also included their habitats and distribution starting from September, 1986 to August, 1987. Specimens were sampled from 30 localities. Samples were obtained twice a month at each locality. After this period, specimens were identified and there were 11 orders, 23 families, 39 genera and 51 species of water fishes : mostly cyprinid species, found from the above sites.